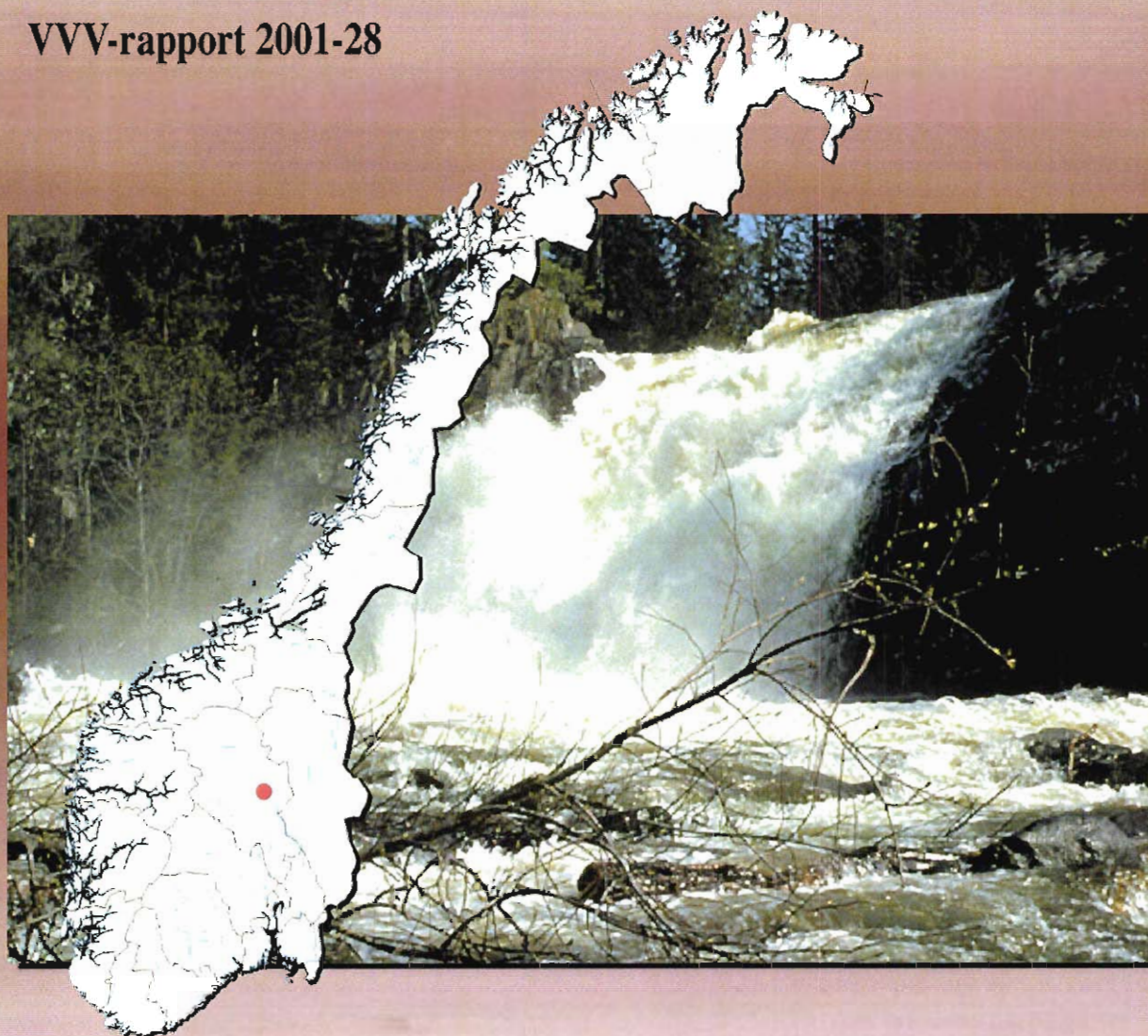

Verdier i Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner i Oppland

VVV-rapport 2001-28

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Oppland

Refereres som:

Fylkesmannen i Oppland 2000. Verdier i Gausa og Espedalsvatn/Breisdjøen, Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner i Oppland.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat.

VVV-rapport 2001-28. Trondheim

60 sider, 6 kart + vedlegg

Forsidefoto: Jon Sylte, "Holsfossen i Østre Gausdal i vårskrud"

Forsidelayout: Knut Kringstad

Verdier i

Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen,

Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringebu,

Sør-Fron og Nord-Fron kommuner

i Oppland

Vassdragsnr.: 002.DDZ og 002.DFB6C/B
Verneobjekt: 002/4 og 002/7
Verneplan II og I

VVV-rapport 2001-28

Tittel <i>Verdier i Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen</i>		Dato <i>Kunnskapsstatus 2000</i>	Antall sider <i>60 s + 6 kart + vedlegg</i>
Forfattere <i>Trond Taughøl Torbjørn Østdahl Ole Kristian Spikkeland</i>		Institusjon <i>Norsk institutt for naturforskning Norsk institutt for naturforskning Naturundersøkelser AS</i>	Ansvarlig sign <i>Jostein Skurdal</i>
TE-nr <i>994</i>	ISSN-nr <i>1501-4851</i>	ISBN-nr <i>82-7072-504-8</i>	VVV-Rapport nr <i>2001-28</i>
Vassdragsnavn <i>Gausa Espedalsvatn/Breisjøen</i>		Vassdragsnummer <i>002.DDZ 002.DFB6C/B</i>	Fylke <i>Oppland</i>
Vernet vassdrag nr <i>002/4 og 002/7</i>		Antall objekter/områder <i>45 (39 unntatt kulturmiljøer)</i>	Kommuner <i>Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringeby, Sør-Fron og Nord- Fron</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***) <i>9</i>		Antall delområder med Regional verdi (**) <i>12</i>	Antall delområder med Lokal verdi(*) <i>18</i>
EKSTRAKT <i>Espedalsvatn/Breisjøen ble vernet mot kraftutbygging gjennom Verneplan I i 1973, mens Gausavassdraget ble vernet i 1980 gjennom Verneplan II. Denne rapporten summerer opp tilgjengelig kunnskap om verneverdiene i vassdragene som finnes i fagrapporter, bøker, offentlige registre og andre kilder både lokalt, regionalt og sentralt.</i> <i>Espedalsvatn/Breisjøen har store verdier først og fremst knyttet til turisme, rekreasjon og friluftsliv/fiske, samt kulturminner fra gruvehistorien i området. Også for Gausavassdraget ble betydningen for friluftsliv, turisme og rekreasjon tillagt stor vekt ved vernet. I tillegg har vassdraget meget store verdier knyttet til biologisk mangfold med bl. a 7 naturreservater og flere andre viktige naturområder innenfor nedbørfeltet. Av betydning er også kvartærgeologiske verdier, kulturlandskap og kulturminner, spesielt knyttet til en tidlig industrihistorie basert på vannkraft.</i>			
SUMMARY IN ENGLISH <i>The Espedalsvatn/Breisjøen and Gausa watersheds were protected against hydropower development in 1973 and 1980, respectively. The former is of special value for tourism and recreational activities and also for cultural heritage from the mining industry. The Gausa watershed has also great significance for tourism and recreation. Further, the watershed are of great value for biodiversity with 7 nature reserves as well as other important nature areas. There are also quaternary geological values, valuable cultural landscapes and an important cultural heritage showing an early industrial development based on waterpower.</i>			
5 STIKKORD PÅ NORSK <i>Prosesser og former skapt av is og vann Biologisk mangfold Landskapsbilde Friluftsliv Kulturminne og kulturmiljø</i>		5 KEYWORDS IN ENGLISH <i>Landscapes developed by glaciers and water Versatile biological values Forms of landscapes Open air activities Archaeological discoveries and old buildings</i>	

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag, ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det finnes andre viktige verdier som også har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. Prosjektleder for VVV-prosjektet er Elisabet Rosendal. Informasjonen i rapportene vil senere bli tilgjengelig med digitale kartdata. Ansvar for utarbeidelse av den enkelte rapport ligger til fylkesmannen i vedkommende fylke.

Espedalsvatn/Breisjøen og Gausavassdraget har siden vedtak i Stortinget henholdsvis 6. april 1973 (verneplan I) og 30. oktober 1980 (verneplan II) vært vernet mot vannkraftutbygging. Denne rapporten er utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning, avd. for naturbruk, på oppdrag fra Fylkesmannen i Oppland. Rapporten presenterer dokumentasjon over hvilke verdier som finnes i og ved de to vassdragene. Mye av dokumentasjonen er framkommet i et aktivt samarbeid med kommunene som innehar deler av nedbørfeltene. I rapporten er det integrert en tidligere upublisert beskrivelse av Gausavassdraget laget av cand. real Ole Kristian Spikkeland på oppdrag fra Norges vassdrags- og energidirektorat (Spikkeland 1995). Den øvrige sammenstillingen av rapporten er utført høsten 2000 av forskerne Trond Taugbøl og Torbjørn Østdahl (NINA). Konsulentfirmaet BioTjenester ved June Breistein har vært engasjert for å slutføre rapporten til trykking og utlegging på Internett.

Trondheim - Lillehammer - Oslo

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Ola Skauge
avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Are Mobæk
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Oppland
miljøvernnavdelingen*

*Per Svardal
fylkesmiljøvernssjef*

INNHold

FORORD SAMMENDRAG

1.0	INNLEDNING	12
1.1	Generell beskrivelse av vassdragene	12
1.2	Hydrologi og vannkvalitet	15
1.3	Arealopplysninger	16
1.4	Rapportens målsetting og begrensninger	18
2.0	PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	19
2.1	Vassdrags-elementer og dagens prosesser	19
2.2	Former og spor etter avsluttede prosesser	20
2.3	Andre geofaglige elementer	21
2.4	Utvalgte delområder og objekter	21
3.0	BIOLOGISK MANGFOLD	24
3.1	Ferskvannsbiologi	24
3.2	Naturtyper og botanikk	24
3.3	Vilt	26
3.4	Rødlistearter	26
3.5	Utvalgte delområder og objekter	27
4.0	LANDSKAP	35
4.1	Landskapsregion og særpreg	35
4.2	Fremtredende landskapselementer	35
4.3	Utvalgte delområder og objekter	36
5.0	FRILUFTSLIV	40
5.1	Friluftsområder og -aktiviteter	40
5.2	Hytter, stinett, pilgrimsleder	41
5.3	Naturbasert og annen turisme	41
5.4	Jakt og fiske	41
5.5	Utvalgte delområder og objekter	42

6.0	KULTURMILJØER	46
6.1	Vassdragsrelaterte kulturmiljøer.....	46
6.2	Verdifulle kulturlandskap	46
6.3	Andre kulturminner/-miljøer	47
6.4	Utvalgte delområder og objekter	47
7.0	AKTUELLE TRUSLER	49
8.0	LITTERATUR	51
9.0	KRITERIER OG VERDISETTING BENYTTET I RAPPORTEN	56
9.1	Metode	56
10.0	KART	59

VEDLEGG Registreringsskjema

SAMMENDRAG

Rapporten gir en temavis oversikt over dagens kunnskap om verdifulle delområder/objekter i Espedalsvatn/Breisjøen-vassdraget (Verneplan I for vassdrag) og Gausavassdraget (Verneplan II for vassdrag), jf. kart i Kap. 10 og vedlegg med registreringsskjema. Områdene/objektene er nærmere beskrevet i de enkelte kapitlene i rapporten. Kulturminner er ikke verdigraderte og er ikke blitt registrert på skjema, men omtales i rapporten og vises på kart. "Gradering" i tabellene nedenfor er utført etter metodikk beskrevet i veileder for VVV-prosjektet, der også kriteriene er definert (Jf. kap. 9). Delområder med *** foreslås å tilsvare Nasjonal verdi, ** Regional verdi og * Lokal verdi. Det er i alt registrert 45 områder/objekter i nedbørsfeltet, hvorav 9 er anslått til å være av nasjonal betydning.

Prossesser og former skapt av is og vann (P)

Nr	Navn delområde	Beskrivelse	Gradering	Dok. status
P1	Helvete	Jettegryter	***	Dokumentert
P2	Dritudalen-Kvisberglia	Kvartærgeol. Formasjoner	**	Dokumentert
P3	Augga	Meandersystem	**	Godt nok
P4	Hynna-Ropptjern	Rogenmorene, Drumliner	*	Dokumentert
P5	Hornsjøsetra-Horntjernet	Eskersystem	*	Dokumentert

Biologisk mangfold (B)

Nr	Navn delområde	Beskrivelse	Gradering	Dok. status
B6	Nedre deler av Gausa m/tilløpsbekker	Ferskvann/Flommark, Gråor-heggeskog	***	Dokumentert
B7	Djupa naturreservat	Barskog/Bekkekløft/ Gråor-hegge-skog	***	Dokumentert
B8	Djupåa naturreservat	Barskog/Bekkekløft	***	Dokumentert
B9	Augga naturreservat	Barskog/Bekkekløft	***	Dokumentert
B10	Tjørnmyra naturreservat	Rikmyr	***	Dokumentert
B11	Håkåseter naturreservat	Barskog	***	Dokumentert
B12	Kalstad naturreservat	Gråor-heggeskog	**	Dokumentert
B13	Hynna naturreservat	Ferskvann/Våtmark/Myr	***	Dokumentert
B14	Ulvdalen	Bekkekløft	*	Dokumentert
B15	Benndalen	Bekkekløft	*	Godt nok
B16	Dritudalen	Bekkekløft/Barskog	**	Dokumentert
B17	Sjøsaetermyra/Langmyra/ Stormyra	Våtmark/ Myr	**	Dokumentert
B18	Baksiden av Espedalsvatnet	Fjell/Skog	**	Dokumentert
B19	Lommoen	Våtmark/Myr	*	Godt nok
B20	Myrer ved Åltjernseter	Rikmyr	*	Dokumentert
B21	Espedalsvatnet/Breisjøen	Ferskvann	*	Godt nok

Landskap (L)

<i>Nr</i>	<i>Navn delområde</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Gradering</i>	<i>Dok. status</i>
L22	Jørstadhøgda	Kulturlandskap	**	Dokumentert
L23	Follebu-Rudsbygd	Kulturlandskap	**	Dokumentert
L24	Østre Gausdal solside med Lieshøgda	Kulturlandskap	*	Godt nok
L25	Bødal solside	Kulturlandskap	*	Godt nok
L26	Olstad	Kulturlandskap	*	Godt nok
L27	Nedre Svatum solside	Kulturlandskap	*	Godt nok
L28	Dritudalen	Elvejuv/ Kulturlandskap	***	Dokumentert
L29	Trona	Utsiktspunkt	*	Godt nok
L30	Fagerlisetrin m/Fagerlivatnet	Innsjøtilknyttet kulturlandskap	*	Dokumentert

Friluftsliv (F)

<i>Nr</i>	<i>Navn delområde</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Gradering</i>	<i>Dok. status</i>
F31	Gausdal Vestfjell	Villmarksområde	**	Godt nok
F32	Skeiområdet	Tur-/ Turistområde	**	Dokumentert
F33	Gråhø-Ruten-Fagerfjell	Villmark-/Turområde	**	Godt nok
F34	Skjellbreid-Verskei	Tur-/skiområde	*	Dokumentert
F35	Kinnkjølen-Rukkjølen	Turområde	*	Dokumentert
F36	Espedalsvatnet/ Breisjøen	Fiske/Vannaktiviteter/ Turistområde	*	Dokumentert
F37	Badeplasser i vassdraget	Badeplass	*	Dokumentert
F38	Tettstedsnære tur- og kulturstier langs vassdraget	Fotturer	*	Dokumentert
F39	Pilgrimsleden/ Fåberg Kultursti	Fotturer	**	Dokumentert

Kulturminner (K)

<i>Nr</i>	<i>Navn delområde</i>	<i>Beskrivelse</i>	<i>Ikke verdigradert</i>
K40	Moavika – Bruvolden - Bøsvollen	Industriområde fra midten av 1800-tallet	–
K41	Svatum	Masovn	–
K42	Verksodden - Gravholmen	Ruiner etter et gruvedriftsamfunn	–
K43	Holsmølla	Kvernhus/sagbruk	–
K44	Holsbrua ved Trisnipp	Minnemerke vedr. ferdsel	–
K45	Håkåseterdammen	Kulturminne fra fløtingsperioden	–

1.0 INNLEDNING

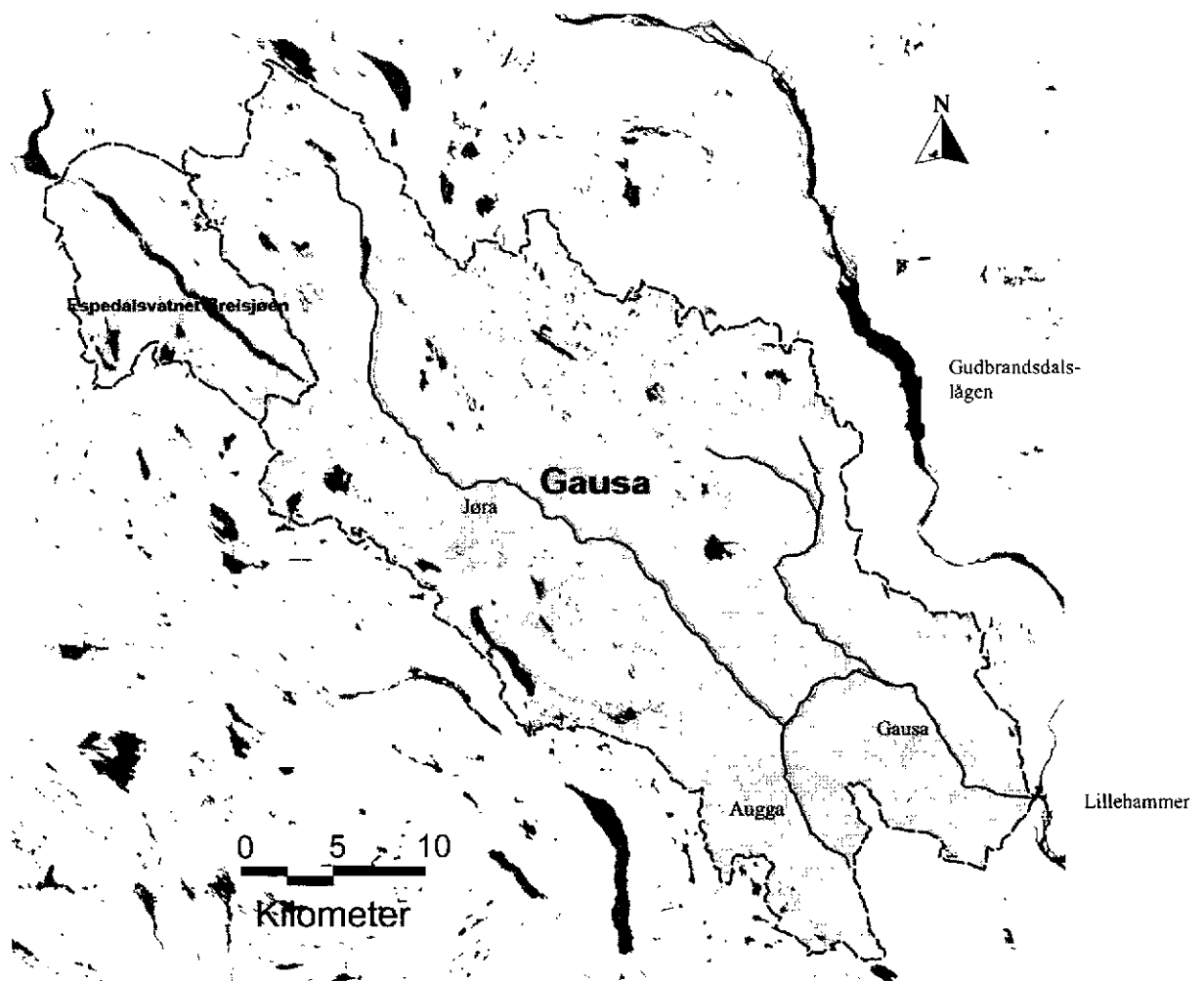
1.1 Generell beskrivelse av vassdragene

	Gausavassdraget	Espedalsvatn/Breisjøen
Fylke	Oppland	Oppland
Kommuner	Lillehammer, Gausdal, Sør-Fron, Nord-Fron, Ringebu, Øyer	Gausdal, Sør-Fron, Nord-Fron
Nedbørfelt	938 km ²	120 km ²
Toppunkt	1 517 m.o.h.	1 517 m.o.h. (Ruten, deles med Gausa)
Utløpspunkt	125 m.o.h.	720 m.o.h.
Marin grense	192 m.o.h.	Hele feltet ligger over marin grense
Naturgeografisk region	- 20 (Østlandets sentrale barskog- og jordbruksområde) (svært liten del) - 33b (Forfjellsregionen med hovedsakelig nordlig boreal vegetasjon, Buskeruds og Opplands barskoger) (nedre deler) - 33c (Forfjellsregionen med hovedsakelig nordlig boreal vegetasjon, Gudbrandsdalstypen)	- 33c - 35d (Fjellregion, den subarkto-alpine region, i søndre del av fjellkjeden, Jotunheimen)

Gausavassdraget og Espedalsvatnet/Breisjøen drenerer store deler av fjell-, vidde- og dallandskapet vest for Gudbrandsdalen mellom Fåberg og Vinstra. Gausavassdraget er delt i to hovedgrener, Jøra og Gausa (Vesleelva), som renner gjennom henholdsvis Vestre og Østre Gausdal. Jøra-grenen er hovedvassdraget og har sitt utspring i Fagerlivatnet i Sør-Fron og Nord-Fron kommuner, 69 km fra Gausas utløp i Gudbrandsdalslågen. Ved Forset i V. Gausdal kommer en større sideelv, Augga, inn i Jøra fra sør og renner sammen med Jøra gjennom Kalstaddalen ned til Segalstad bru i Ø. Gausdal. Gausa-grenen består øverst av de to elvene Skeiselva og Killielva som renner sammen ved Svingvoll og danner Gausa (Vesleelva) videre nedover. Gausa (Vesleelva) og Jøra møtes ved Segalstad Bru, og herfra og til elva renner sammen med Gudbrandsdalslågen ved Jørstadmoen seks km nord for Lillehammer kalles elva Gausa (Fig. 1). (Den lokale navnebruken stemmer ikke overens med navnebruken på M711 kart, der Gausa nord for Segalstad Bru kalles Vesleelva. Kommunens egne temakart støtter seg imidlertid til den lokale navnebruken, dvs. Gausa. I denne rapporten brukes Gausa med Vesleelva i parentes om strekningen nord for Segalstad bru). Størstedelen av Gausavassdragets nedbørfelt ligger i Gausdal kommune. Jøra-grenen har sin øverste del av nedbørfeltet i Nord-Fron og Sør-Fron kommuner og Gausa-grenen strekker seg så vidt inn i kommunene Øyer og Ringebu. De åtte nederste kilometrene av Gausa tilhører Lillehammer kommune.

Gausavassdraget grenser i nordvest til Espedalsvatnet/Breisjøen. Dette er et lite vassdrag sammenlignet med Gausa, kun 120 km² nedbørfelt mot Gausas 938 km². Nedbørfeltet ligger for det meste i kommunene Gausdal og Sør-Fron med en liten del i Nord-Fron.

Espedalsvatn/Breisjøen drenerer nordvestover via den lille Ramsjøen (inkludert i nedbørfeltet; på M711-kartet kalt Ramstjøenna) og elva Espa til Olstappen i Vinstravassdraget, som igjen drenerer østover til Gudbrandsdalslågen. Espedalsvatn har et innsjøareal på 4,33 km², mens Breisjøen og Ramsjøen er 1,57 km². Innsjøene er knyttet sammen med en kort elv med et fall på 2 m, men kan betraktes som én enhet. Gausavassdraget og Vinstravassdraget med Espedalsvatn/Breisjøen har en svært interessant felles kvartærhistorie som beskrives i mer detalj i kap. 2.1.

Fig. 1 Oversikt over Gausavassdraget og Espedalsvatn/Breisjøen

Nedbørfeltet til Gausa er sterkt kulturpåvirket. Dalførene er intensivt drevne jordbruksområder med spredt gårdsbebyggelse. Deler av utmarka preges av intensiv skogsdrift. De fleste av nedbørfeltets ca. 8100 innbyggere bor langs vassdraget i tettstedene Forset, Svingvoll, Segalstad Bru, Follebu og Jørstadmoen.

Både Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen har sterk tilrettelegging for reiseliv/friluftsliv og har også store områder egnet for tradisjonelt, lite tilrettelagt friluftsliv samt jakt og fiske.

Veinettet er godt utbygd over hele nedbørfeltet. Riksvei 255 følger hovedvassdraget gjennom Vestre Gausdal og langs Espedalsvatnet/Breisjøen, mens riksvei 254 følger Gausa gjennom Østre Gausdal til Svingvoll. Langs andre hoveddeler av vassdraget går det godt utbygde fylkesveier.

Klimaet i nedbørfeltet er kontinentalt, med kalde vintre og forholdsvis varme somre. Midlere årsnedbør varierer fra 598 mm i Vestre Gausdal (580 m.o.h.) til 720 mm i Lillehammer (226 m.o.h.), like sørøst for nedbørfeltet. I Vestre Gausdal faller det mest nedbør i perioden juli-august, minst i februar-april. I Lillehammer er nedbørmengden størst i perioden juli-oktober, minst i februar-april. Årsmiddeltemperaturen i Lillehammer er 2,9°C, med et maksimum i juli på 14,7°C, og et minimum i januar på -9,3°C. Fra Vestre Gausdal mangler det temperaturdata.

Vernestatus

Gausa ble vernet mot kraftutbygging i 1980. Departementet tilrådte at vassdraget ble gitt varig vern (St. prp. nr 77, 1979-80) i henhold til Verneplan for vassdrag II. Kontaktutvalget for verneplan for vassdrag konkluderte følgende (NOU 1976:15, s. 36):

«Vassdragets betydning for friluftinteressene, turistnæringen og som rekreasjonsområde, samt for lokalmiljøet generelt, bør tillegges stor vekt og utvalget tilrår varig vern mot ytterligere utbygging.»

Innstillingen fra Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer ved Universitet i Oslo som skulle vurdere naturvitenskapelige interesser er som følger (NOU 1976: 15, s. 110):

«Av prioritert verneverdi er de enorme jettegrytene, Helvete, med det omliggende område med renspylt berg i feltets nordvestlige hjørne. Nedbørfeltet er meget rikt floristisk og inneholder et stort antall vegetasjonstyper. Flere områder peker seg ut som verneverdige (vest- og sørbredden av Gausas nedre del, Djupådalen, Evenvoll – Hammersberget, Tjørnmyra, Benndalen og Ulva). Videre undersøkelser må foretas i forbindelse med en eventuell konsesjonsbehandling.»

Ifølge Moen & Vistad (1992) er Gausa lite egnet som referansevassdrag på grunn av store menneskelige påvirkninger, men kan være å regne som et typevassdrag med et bredt spekter av kvaliteter og med en utfyllende verdi til det verna nabovassdraget Etna.

Espedalsvatnet/Breisjøen ble vernet mot kraftutbygging i 1973. Departementet viste til at konsesjonssøknad om regulering av dette objektet ble avslått i 1963 og tilrådte varig vern (St. prp. nr. 4 1972-73). Vassdraget er en "rest" av det gjennomregulerte Vinstravassdraget og har moderat interesse i type/referansesammenheng. Det foreligger ingen dokumenter som spesielt sier noe om hvilke verdier som var viktige for og en bakgrunn for vernet (Moen & Vistad 1992), men det oppgis at området har verdi som et naturdokument som påviser Vinstras tidligere dreneringsvei. I andre sammenhenger oppgis at vassdraget sin verdi for rekreasjon og turisme var et viktig grunnlag for vernet (Sør-Fron kommune 1994).

1.2 Hydrologi og vannkvalitet

Middelvannføringen i Gausa ved Aulestad Bru i Follebu er 13,9 m³/s. Største målte vannføring er 484 m³/s. Spesifikt avløp er beregnet til 18,2 l/s pr. km² for perioden 1931-1973. Vannføringen er størst i forbindelse med snøsmeltingen i mai måned, og lavest i perioden januar-mars. Utover høsten er det vanlig med regnværsflommer. Augga er spesielt flomutsatt, først og fremst pga. naturgitte forhold som lite fall, store svinger på elva og lavtliggende og flate jorder langs elvebreddene. Flomproblemene forsterkes ved at elveleiet flere steder har blitt fylt opp med masser, trevirke ol. Også langs midtre og nedre deler av Gausa er enkelte områder flomutsatte, delvis gjelder dette også langs øvre del av Jøra. Midlere minimumsvannføring i Gausa for juni, juli og august er 3,4 m³/s. Tørkeproblemer sommerstid synes å være størst i Østre Gausdal. Det tas ut mye vann fra Gausa til jordvanning.

Den komplekse geologien i nedbørfeltet gir seg tydelig utslag på vannets kjemiske sammensetning. Et høyt elektrolyttinnhold i Gausa (Vesleelva) har sammenheng med kalksteinsforekomster i Østre Gausdal. Vannkvalitetsovervåkingen i Gausa for perioden 1987-92, som trolig er representativ også for dagens situasjon, viser at vassdraget er forurenset av nitrogen, organiske stoffer, partikler og bakterier (Østdahl 1993). Nitrogeninnholdet er for høyt store deler av året. Forurensningen av organiske stoffer, partikler og bakterier skjer mer spontant, men innholdet er vanligvis lavt. De største nitrogentilførsene til Gausa skjer i området mellom Svingvoll og Segalstad Bru og til Augga før samløp med Jøra.

Vannkvaliteten i hovedløpene til Gausa, Jøra og Augga endret seg lite i perioden 1987-92 (Østdahl 1993). Generelt hadde innholdet av total nitrogen økt svakt, mens innholdet av organiske stoffer viste en svak nedgang. For total fosfor, tarmbakterier og partikler skjedde det ikke vesentlige endringer i perioden. Data fra midten av 1970-tallet indikerer små endringer i fosforinnholdet og en økning i nitrogeninnholdet over 20-års perioden fram til midten av 1990-tallet. En undersøkelse av begroingssamfunnet ved fem stasjoner i Gausa i 1990 viste imidlertid at vannkvaliteten var betraktelig forbedret i forhold til situasjonen i 1972-76 (Kjellberg & Romstad 1991).

Ca. 10 % av Gausas nedbørfelt er utbygd til elektrisk kraftproduksjon. Det er til sammen fem små og mellomstore anlegg, hvorav Roppaanlegget i Gausdal er det største. De øvrige er Holsfossen kraftverk, Raua kraftverk, Follbu kraftverk og Svatsum kraftverk.

Når det gjelder Espedalsvatn/Breisjøen har vi ikke funnet noen data om vassdragets hydrologi og vannkvalitet, men generelt kan sies at vannkvaliteten i vassdraget er tilfredsstillende.

1.3 Arealopplysninger

Som nevnt ligger størstedelen av Gausas og ca. halvparten av Espedalsvatn/Breisjøens nedbørfelt i Gausdal kommune, som har godkjent kommuneplan fra 1995. Arealene er hovedsakelig avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF). Enkelte sammenhengende, lettdrevne jordbruksarealer nede i bygda er avsatt som LNF-1 områder, hvor det er forbud mot spredt bebyggelse. Øvrige arealer i dalbunnen, og i dalsidene, er avsatt som LNF-2 områder, hvor det kan tillates spredt boligbygging, mindre ervervsbebyggelse og omdisponering av bolig til fritidshus for å ta vare på eksisterende bebyggelse. Områder i fjellet med viktige friluft-, vilt-, natur- og/eller landbruksinteresser er avsatt som LNF-3 områder. Her kan det tillates nybygging i oppsynsvirksomhet og omdisponering av seterbebyggelse til fritidshus for å ta vare på gammel bebyggelse og kulturlandskapet. Flere steder i litt høyereliggende deler av nedbørfeltet er det avsatt områder til fritidsbebyggelse. Det finnes mange naturreservater i nedbørfeltet og andre områder med spesielle naturforvaltningsinteresser der det er inngått privatrettslige avtaler med grunneierne som fastsetter regler for forvaltning og skjøtsel. Espedalsvatnet (den delen som ligger i Gausdal) og flere deler av Gausavassdraget er gitt vern av hensyn til friluft-, fiske- og naturverninteresser etter PBL §20-4 pkt. 5 (se kap. 3 og 5). Det er avsatt områder med spesielle kulturlandskapsinteresser der man ønsker at nye tilbygg og bygninger underordner seg den arkitektoniske og miljømessige karakteren i omgivelsene og der viktige elementer i landskapet bevares (se kap. 4). Mange områder er avsatt for råstoffutvinning (massetak, kalkbrudd, skiferbrudd) innenfor nedbørfeltet. I delplanene for Segalstad Bru og Follebu er store deler av strandsonen mot Gausa avsatt som friområde. Det er i utgangspunktet forbud mot bygge- og anleggsvirksomhet i en sone inntil 100 m fra vassdrag i spredtbygd strøk og 30 m i tettbygd strøk. (Gausdal kommune 1995, 1996).

Gausdal og Lillehammer kommuner vedtok i 1995 en kommunedelplan for Gausavassdraget som fastsetter mål, retningslinjer og tiltak for å ivareta og videreutvikle verdiene i vassdraget. Planen består av en registreringsdel og en tiltaksdel (Gausdal kommune/Lillehammer kommune 1994). Anbefalte retningslinjer i denne planen inngår som retningslinjer for kommuneplanenes arealdel. Et prosjekt for å fastsette regler og grenser for differensiert forvaltning av Gausavassdraget (i henhold til rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag og NVEs opplegg for differensiert forvaltning (MD udatert, Eikenæs & Pettersen 1995)) ble påbegynt i 1996, men stoppet opp like før det ble fullført. Et foreløpig forslag til differensiert forvaltning foreligger (NVE 1996).

De nederste deler av nedbørfeltet tilhører Lillehammer kommune, som har vedtatt kommuneplan fra 1999. I dalbunnen langs Gausa, og i høyereliggende områder, er arealer avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder, LNF 1, der det ikke er tillatt med oppføring av ny eller vesentlig utvidelse av bestående hytte- og boligbebyggelse, samt ervervsbebyggelse som ikke er tilknyttet stedbunden næring. Et område ved Rudsbygd på østsiden av Gausa er avsatt som LNF 2-område der det kan tillates spredt bolig- og ervervsbygging dersom utbyggingen inngår i bebyggelsesplan. Boligområder er avsatt på begge sider aller nederst i Gausa et stykke fra selve elva. De elvenære arealer i nedre del av Gausa, arealer på Kinnkjølen-Rukkjølen og i Fåberg Vestfjell sørøst for Skjellbreidvatnet er avmerket som særlig verdifulle naturområder.

Området nord for utløpet av Gausa (Jørstadhøgda) er avsatt som særlig verdifullt kulturlandskap (se kap. 4). I Lillehammer er vannstrengen til selve Gausa med sidebekker avsatt som område for særskilt bruk eller vern av vassdrag (PBL § 20-4, pkt. 5) kombinert med LNF-område. Innenfor 100 m fra vassdrag er det i utgangspunktet ikke tillatt å sette i verk bygningsarbeider (Lillehammer kommune 1999).

Både i Lillehammer og Gausdal kommune er mange områder båndlagt som naturreservater (jf. kap. 3)

Nordøstre del av Gausas nedbørfelt og resten av Espedalsvatn/Breisjøen ligger i Sør-Fron kommune, som har vedtatt kommuneplan fra 1991 (Sør-Fron kommune 1991). Områdene er avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder, LNF 1-område, hvor oppføring av ny, eller vesentlig utvidelse av eksisterende bebyggelse, ikke er tillatt. Det skal praktiseres en svært restriktiv holdning til dispensasjoner. Deler av Gausas nedbørfelt øst for Håkåseterdalen er avsatt som LNF 3-område, der oppføring av ny, eller vesentlig utvidelse av eksisterende, fritidsbebyggelse ikke er tillatt, men der eksisterende bygninger i seterområdene kan omdisponeres til fritidsboliger. I Håkåseterdalen er et område båndlagt etter naturvernloven (se kap. 3). For Espedalsvatn/Breisjøen foreligger en egen kommunedelplan (Sør-Fron kommune 1993). Innenfor 100 m fra vassdrag er det i utgangspunktet ikke tillatt å sette i verk bygningsarbeider (Sør-Fron kommune 1994).

Den nordligste delen av Gausavassdraget berører Nord-Fron kommune, som har vedtatt kommuneplan fra 1997. De aktuelle områdene er avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF), med forbud mot hyttebygging. Det er påbegynt et reguleringsplanarbeid langs østbredden av Fagerlivatnet med formål å sikre kulturlandskapet, kulturminner og friluftslivsmulighetene i området (Nord-Fron kommune 2000) (se kap. 5) Kommuneplanen presiserer at Gausa skal forvaltes i samsvar med nasjonale retningslinjer for forvaltning av verna vassdrag, og at oppfølging vil skje gjennom differensiert forvaltning. Det er i utgangspunktet forbud mot byggearbeider nærmere vassdrag enn 100 m (Nord-Fron kommune 1997).

Den østlige delen av Gausas nedbørfelt berører så vidt Ringebu og Øyer kommuner. I kommuneplanene er de aktuelle arealene avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder. I begge kommunene er det i utgangspunktet forbud mot byggearbeider inntil 100 m fra vassdrag.

1.4 Rapportens målsetting og begrensninger

VVV-prosjektet skal klargjøre status for dagens kunnskap om hvilke verdier som er viktigst å bevare, og hva som ligger til grunn for forvaltning av vassdraget (jf. rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag). Rapporten legger hovedvekt på kunnskap om verneverdier i vassdragsbeltet, dvs. hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og tjern og et område på inntil 100 meters bredde langs disse, men verdier i andre deler av nedbørfeltet som har betydning for vassdragets verneverdi tas også med. Rapporten er skrevet med basis i eksisterende registreringer som er tilgjengelig gjennom offentlige databaser (f.eks. NATURBASE), gjennom eksisterende litteratur i form av bøker, rapporter og notater og gjennom ulike typer plandokumenter. Det er ikke gjennomført nye registreringer eller undersøkelser i arbeidet med rapporten.

Målsettingen med VVV-rapporten har vært å dokumentere de viktigste, registrerte verneverdiene i vassdragene. En slik sammenstilling av verneverdiene vil være nyttig for alle instanser som er involvert i vassdragsforvaltningen. Kommunene innenfor vassdragenes nedbørfelt har bidratt med viktig lokalkunnskap om aktuelle områder og objekter, med opplysninger om tilgjengelige registreringer og undersøkelser og ikke minst ved å stille kommunenes egne registreringer til disposisjon. En har i løpet av prosessen forsøkt å informere kommunene om at VVV-rapporten kan være en nyttig, tverrfaglig basisdokumentasjon av verneverdier. En slik "objektiv" dokumentasjon fra statlige instanser kan kommunene trolig ha nytte av i forvaltningen av vassdragene, når det gjelder å gi ekstra tyngde i argumentasjonen for å bevare viktige verdier.

2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

I verneplanarbeidet fremheves de enorme jettegrytene, Helvete, med det omliggende område med renspylt berg i Gausa-feltets nordvestlige hjørne (P1) som en prioritert verneverdi. Berggrunnsgeologi, geomorfologi, kvartærgeologi og fluvialgeomorfologi har en fyldig beskrivelse i verneplanen (NOU 1976) som igjen bygger på bl.a. Bergersen (1971), Enger (1973) og Faugli (1975). Det gis imidlertid ingen nærmere verdivurdering eller sies noe om at vassdraget har geologiske kvaliteter i type- og referansesammenheng. En oversiktlig og god beskrivelse av berggrunns- og løsmassegeologien i området er gitt av Wolden & Neeb (1993). Her er det også gitt en detaljert beskrivelse av de mest interessante geologiske forekomstene, både når det gjelder karakteristiske løsmasseformer og bergarter.

2.1 Vassdragslementer og dagens prosesser

Den mest markerte vannstrengen i vassdraget, strekningen fra utløpet i Gudbrandsdalslågen til Segalstad Bru (Gausa) og videre oppover til Forset og nordvestover gjennom Vestre Gausdal (Jøra), går for det meste i stryk. Løpet til Jøra er nær rettlinjet. Selv ikke på elvesletta nederst i dalen meandrerer elva. Augga, som renner nordover gjennom Auggedalen og sammen med Jøra ved Forset, meandrerer kraftig fra Djupåa og fram mot samløpet med Jøra. På denne strekningen sees gamle elvesvinger. Elveløpet holdes nå mer eller mindre i sjakk for å unngå graving på jordbruksarealer, men det eksisterende meandersystemet (P3) utgjør allikevel et sjeldent vassdragslement i jordbrukslandskapet. Gausa (Vesleelva) som drenerer Østre Gausdal meandrerer også til en viss grad i nedre del, og det finnes spor etter gamle elveløp. Hovedelvenes øvre deler, og de mange sidebekkene, renner til dels stridt og viltert i ofte sterkt hellende fjell- og skogsterreng. Mange av sidebekkene/-elvene har gravd seg ned i dype gjel/kløfter i avsetningene i dalsidene og flere av disse kløftene har store botaniske verneverdier (jf. kap. 3).

De store løsmasseavsetningene i vassdraget gjør at det blir mye erosjon og massetransport ved stor vannføring. Massene avsettes i roligere deler av elva og bygger seg ofte opp slik at de skaper flomproblemer i området. Det er derfor et sterkt press for å ta ut masser i enkelte deler av vannstrengen etterhvert som de lagrer seg opp.

Samtlige større innsjøer i Gausas nedbørfelt tilhører viddelandskapet. Ingen innsjøer, med unntak av Fagerlivatnet og Håkåsetervatnet aller øverst i Jøra, er knyttet til hovedvassdraget.

Når det gjelder vassdraget Espedalsvatnet/Breisjøen er det disse to sammenhengende innsjøene som utgjør hovedvassdraget. Det er mange tilløpsbekker til innsjøene, men ingen av markant, dominerende betydning.

2.2 Former og spor etter avsluttede prosesser

Mesteparten av berggrunnen i nedbørfeltet er dekket av morenemateriale; i fjellområdene som et tynt dekke og i daler og forsenkninger med større mektighet. I dalsidene i hoveddalene kan det være mektigheter på flere titalls meter. Bunnmorene er den mest vanlige formen, men det forekommer også andre moreneformer som rogenmorene, drumliner og dødismorene. I dalene er løsmassene først og fremst formet og sortert av store smeltevannselver. Løsmassedekket og -formene som finnes i dag er for det meste dannet under og etter siste istid, selv om det også finnes løsmasser i området fra før siste istid. Smeltevannet avsatte løsmasser som terrasser mellom isen og dalsidene. Eskere (rygger av sand og grus) ble avsatt av breelver som rant i tunneller inne i eller ved bunnen av breen. Nærmere beskrivelse av de ulike formelementer er gitt av f.eks.. Sørbel m.fl. (1988). Vinstravassdraget med Espedalsvatnet/Breissjøen og Gausavassdraget har en svært interessant felles isavsmeltingshistorie som i hovedtrekk gjengis nedenfor (etter Wolden & Neeb 1993).

Siste istid hadde sin maksimale utbredelse for ca. 20 000 år siden og iskapen lå tykk over hele Skandinavia. For ca. 10 000 år siden hadde isen smeltet såpass mye at nunataker stakk opp over isdekket i Jotunheimen og Rondane. Etterhvert som isen smeltet ytterligere ble nye og lavere overløpass frie for is og smeltevannselvene tok stadig nye løp. I en periode hvor isen fortsatt lå tykk i dalene drenerte store mengder smeltevann langs iskanten, eller under isen, i Espedalen, Vestre Gausdal, Auggedal og Saksumdal. Jettegrytene som kalles Helvete (P1) ble dannet under denne perioden. Den videre strekningen fra Helvete ned mot Øvre Svatsum (Dritudalen-Kvisberglia) (P2) har mange, fine formelementer som viser denne tidligere avrenningshistorien.

For litt over 9 000 år siden begynte isen å bryte opp i Vestre Gausdal og Auggedal mens den fortsatt lå tykk i Østre Gausdal. Vannmassene fra Vinstravassdraget/Espedalen drenerte derfor fortsatt ut gjennom Auggedalen og Saksumdalen og det dannet seg en sjø langs isrestene fra passpunktet i Saksumdalen og opp til munningen av Roppa. Terrasser i passpunkthøyden på ca. 330 m.o.h. som representerer vannivået i sjøen kan ses langs dalsidene fra Roppas munning til passpunktet. Sjøen ble etterhvert fylt med finsand og silt som smeltevannet førte med seg. Det fineste materialet holdt seg lengst flytende i vannmassene og ble avsatt lengst ute i sjøen. Massene er derfor mer finkornige utover i Auggedalen enn de er ved Forset og Kråbøl. Masseavsetningene har stor verdi som grus- og sandforekomster i dag. Da isdemningen i Kalstaddalen mot Østre Gausdal etterhvert ga etter, strømmet vannet fra Auggedal-sjøen over mot Østre Gausdal og ned mot Mjøsa slik Jøra/Gausa går i dag. De store vannmengdene som flommet ut i Østre Gausdal, 50 m dypere enn Vestre, laget en rekke erosjonsspor i så vel løsmasser som fast fjell, opp til 310 m.o.h. Sand- og grusavsetninger som vifter, terrasser, deltaer, rygger og hauger finnes i dalsidene ned mot dalbunnen i Østre Gausdal og viser flere stadier i denne utviklingen. Dalføret Østre Gausdal er kort, men kraftig senket av iserosjon, slik at Gudbrandsdalen blir hengende til denne. Dalsidene er slake, men brytes opp av flere dype bekkedaler. Den flate og vide dalbunnen er fylt av mektige løsmasser, både leirmorene og utstrakte dødisavleiringer i øvre del og store fluviale avsetninger i nedre del.

Ca. 9 000 år før nåtid ga også demningen som hindret Vinstravassdraget i å drenere til Gudbrandsdalen etter, og dagens dreneringsmønster med Espedalsvatnet/Breisjøen som en del av Vinstravassdraget drenerende til Gudbrandsdalslågen, oppsto.

Innenfor nedbørsfeltet til Gausa finnes også mange andre interessante formelementer som er dannet av is og vann. Innenfor Hynna naturreservat og litt lenger øst ved Nedre Ropptjern er rogenmorene og drumliner karakteristiske trekk i landskapsbildet (P4). I nordenden av Hornsjøen er det et eskersystem hvor smeltevannselver under isen har lagt fra seg materialer i høye rygger med sand og grus (P5). På slutten av istiden spylte smeltevann fra isrester i området Skeikampen og Killiknappen ut sand og grus i området ved Svingvoll. Avsetningen er småkupert, har en helning på omtrent 20 meter over en avstand på ca. 1 km og er tolket som en sanduravsetning. Langs Skeiselva vest for Prestkampen og Skeikampen har det gått smeltevannsdreneringer under isen. Det ligger flere eskere opp gjennom dalen som viser smeltevannets drenering fra nord mot syd (Wolden & Neeb 1993).

2.3 Andre geofaglige elementer

Berggrunnen i området består av ulike bergarter fra forskjellige tidsperioder i den geologiske historien. Bergartene er for det meste sedimentære og dannet andre steder enn der de ligger i dag. Under den kaledonske fjellkjededannelsen for ca. 450 mill. år siden ble bergartene mer eller mindre omdannet og flyttet dit de nå ligger. Mer detaljer om de ulike bergartene og inndelingen i formasjoner og komplekser finnes i Bergersen (1987) og Wolden & Neeb (1993).

Av interessante forekomster kan nevnes at i Skeikampen består bergarten av tillitt som er en forstenet moreneavsetning. Ved Killiknappen finnes en skiferbergart i Ringformasjonen, og det drives uttak av skifer. I Forsetlia langs veien til Verskei finnes grå kalkstein fra Biriformasjonen, og det drives kalksteinsbrudd. Ved Graffermork i nedre del av Roppa er det en tillittlokalitet som er ca. 600 mill. år gammel, og i det samme området finnes også vanlig morene med en alder av ca. 10-30 000 år.

2.4 Utvalgte delområder og objekter

P1 Helvete

I området finnes Nord-Europas største jettegryter med en dybde på opptil 60 m og 30 m i diameter. De ble dannet da store smeltevannsmengder drenerte fra Espedalen til Vestre Gausdal. Under isen og med høyt trykk ble vannmassene presset over passpunktet. Vannet eroderte seg ned i fjellet og dannet et gjel. Virvelstrømmer med grus og stein eroderte videre og dannet jettegrytene. I verneplanen for vassdrag (NOU 1976, s. 110) sies det: *"Av prioritert verneverdi er de enorme jettegrytene, Helvete, med det omliggende område med rensplyt berg i feltets nordvestlige hjørne"*. Helvete er plassert i prioritetsgruppe I i rapporten om kvartærgeologisk verneverdige områder i Oppland (Sørbel m.fl. 1988). Gruppen omfatter et restriktivt utvalg av meget interessante områder eller svært velutviklede enkeltformer som har stor regional betydning og ikke kan erstattes av andre alternativer. I vernevurderingen (Sørbel m.fl. 1988, s. 62) heter det: *"Jettegrytenes utforming og størrelse gjør at de har stor verneverdi i regional sammenheng. De er lett tilgjengelig og er i dag en turistattraksjon. En kameterrasse i sørvestre dalside er tatt med som tillegg i verneforslaget"*.

Vernestatus/Arealkategori i KPL

Området er foreløpig ikke vernet, men forvaltes i dag etter en privatrettslig avtale mellom Gausdal kommune og grunneierne som har som formål å ta vare på områdets kvaliteter (Helvete/Dritudalen fra Vassenden og ned til samløpet Dritua/Jøra, se P2).

P2 Dritudalen-Kvisberglia

Området innehar en nesten komplett samling av kvartærgeologiske avsetninger og formasjoner som følge av den spesielle isavsmeltingen og avrenningshistorien til Vinstravassdraget. Ved Kvisberglia er det markerte eskere og dødisgroper. Stedvis er det ablasjonsmorene (løsmasser i isen som er avsatt oppå sorterte masser) som gir et kupert dødislandskap (Wolden & Neeb 1993, s. 35). Bergersen (1987) beskriver dødis-landskapet ved Kvisberglia som noe av det flotteste av sitt slag i hele Oppland.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Hele området fra Helvete og ned til samløpet Jøra/Dritua er avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser i kommuneplanen (ikke rettslig bindende arealkategori). Dritudalen forvaltes etter den privatrettslige avtalen som nevnt under P1. Kvisberglias formelementer er ikke gitt noe spesielt vern i plan- eller avtalesammenheng utover at kvalitetene er beskrevet i Wolden & Neeb (1993). Området ved Kvisberglia er også ettertraktet som en viktig, utnyttbar naturressurs, og deler er avsatt som område for råstoffutvinning.

P3 Augga

Fra Synstli og til samløpet med Jøra har Augga i stor grad fått beholde sitt kraftig meanderende løp. Det er relativt sjelden å påtreffe en elv i jorbrukslandskapet med så mye av meandersystemet i behold. Som regel har slike meanderende strekninger blitt kanalisert for å få bedre arrondering og drenering av arealene. I området er det også spor av gamle elvesvinger.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Ligger i LNF-2 område der det kan tillates spredt boligbygging. Ikke noe spesielt vern av vannstrengen, bortsett fra generelt byggforbud innenfor 100 m - sonen.

P4 Hynna-Ropptjern

Dette området nevnes som kvartærgeologisk interessant på grunn av forekomsten av rogenmorene og drumliner som gir landskapsbildet karakteristiske trekk (Wolden & Neeb 1993, s. 34).

Vernestatus/arealkategori i KPL

En del av området faller innenfor Hynna naturreservat (jf. B13), resten er LNF-3 område, dvs. streng kategori i forhold til nybygging og anlegg.

P5 Hornsjøsetra-Horntjernet

Her ligger et eskersystem hvor smeltevannselver under isen har lagt fra seg materialer i høye rygger med grus og sand. Området nevnes som kvartærgeologisk interessant (Wolden & Neeb 1993, s. 35).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Ligger i LNF-3 område, dvs. streng kategori i forhold til nybygging og anlegg.

Tabell 1 Verdivurdering v/Prosesser og former skapt av is og vann

NR	Navn delområde	Beskrivelse	Grad.	Hovedkriterier					Støttekriterier			
				H01	H02	H03	H04	H05	S01	S02	S03	S04
P1	Helvete	Jettegryter	***	*	*			*		*		*
P2	Dritudalen-Kvisberglia	Kvartærgeol. formasjoner	**		*	*			*	*		*
P3	Augga	Meandersystem	**		*			*		*		*
P4	Hynna-Ropptjern	Rogenmorene Drumliner	*		*							*
P5	Hornsjøsetra-Horntjernet	Eskersystem	*		*							*

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

*** Nasjonalt viktig verdi

** Regionalt viktig verdi

* Lokalt viktig verdi

- Ikke angitt verdi

H 01 Urørthet

H 02 Historisk dokument

H 03 Variasjon og mangfold

H 04 Typiskhet

H 05 Sjeldenhet, egenverdi

S 01 Sårbarhet

S 02 Del av system

S 03 Forskningsverdi

S 04 Pedagogisk verdi

3.0 BIOLOGISK MANGFOLD

I verneplanarbeidet fremheves det at Gausas nedbørfelt har en meget rik flora og inneholder et stort antall vegetasjonstyper (NOU 1976). Verneplanen har en omfattende botanisk beskrivelse bygget på Gjerlaug (1973) og Steiniger (1975) og det gis høy verneprioritet i botanisk sammenheng. Flere av områdene som beskrives i verneplanen for vassdrag, samt andre områder i tillegg, har senere blitt naturreservater eller fått spesiell bekyttelse i kommuneplan på grunn av naturkvalitetene. Dyrelivet i vassdragene eller nedbørfeltene er overhodet ikke omtalt i verneplanen for vassdrag, men i senere arbeider er spesielt storørretstammen i Gausa fremhevet å ha stor verneverdi (Eriksen & Kraabøl 1993, Gausdal kommune/Lillehammer kommune 1994, NVE 1996, Gausdal kommune m. fl. 1999). Det er også et rikt og verneverdig fugleliv knyttet til vassdragene og våtmarksområdene (Opheim 1984, 1989, Høitomt & Opheim 1998, Opheim 1998), og svært viktige trekkruiter for elg går f.eks. langs Espedalsvatnet (Gausdal kommune 1999).

3.1 Ferskvannsbiologi

Med unntak av fisk, finnes det lite tilgjengelig kunnskap om ferskvannsbiologien i vassdragene. For fisk har det imidlertid vært en god kartlegging av gyte- og oppvekstområder i hele Gausdal kommune (Hasle 1996). I noen av de regulerte vannene i Gausavassdraget (Hornsjøen og Ropptjernet) og i Gausa har det vært egne fiskeundersøkelser knyttet til prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" (Eriksen & Hegge 1994). Generelt er vannkvaliteten innenfor nedbørfeltene god. Fiskearter som forekommer er: ørret, røye, ørekyt, sik, gjedde og abbor. I nedre deler av Gausa finnes i tillegg også harr, lake, vederbuk, niøye og steinsmett. Espedalsvatn/Breisjøen (B21) har en relativt tynn ørretbestand (dog attraktiv å fiske etter) med de viktigste gyteområdene i selve innsjøen. Det er ett av de få gode ørretvannene innenfor nedbørfeltet der man ikke kjenner til at det har vært settefiskutsettinger, noe som øker verneverdien (Hasle 1996).

Gausa har en egen storvokst ørretstamme, Gausaørreten, som vandrer ut i Mjøsa, men gyter i nedre del av Gausa og dens sidebekker (B6). Omtrent 20 km av Gausa fører storørret, fra utløpet i Lågen og opp til Liesfossen i Gausa og Holsfossen i Jøra. Gausaørreten vandrer fra elva og ut i Mjøsa etter ett til fire år på elva (70 % som toåring). De fire-seks neste somrene tilbringes i Mjøsa, før den som kjønnsmoden vender tilbake til Gausa for å gyte. Gytefisken er gjennomsnittlig 53 cm lang og veier 1,6 kg (Eriksen & Taugbøl 1991). Det er fanget ørret på opp til syv kg i Gausa. Storørretstammer har nasjonal verneverdi (Dervo et al. 1996, Garnås et al. 1997).

3.2 Naturtyper og botanikk

Gausas nedbørfelt er meget rikt floristisk sett og inneholder et stort antall vegetasjonstyper. I enkelte sørvendte lier finnes edelløvsskog på rasmark, som har innslag av sjeldne arter (f.eks. B12). I nedbørfeltet finnes mange bekkeløfter med særegne og frodige plantesamfunn knyttet til fuktige, skyggefulle, lune og næringsrike forhold (B7, B8, B9, B14, B15, B16). I barskogsregioner utgjør slike bekke- og elvekløfter botaniske oaser (Berg 1983).

De lavereliggende deler av nedbørfeltet inngår i den sørboreale vegetasjonsregion (Moen et al. 1998). Denne regionen er dominert av barskog, foruten at det finnes store arealer med oreskog. På steder med gunstig lokalklima og jordsmonn forekommer også bestander av edelløvsog og tørringvegetasjon. Typisk er et sterkt innslag av arter som krever høye sommertemperaturer. Noe høyere opp overtar den mellomboreale vegetasjonsregion. Regionen omfatter Vestre Gausdal fra Bødalsgrenda og opp til Øvre Svatsum, Østre Gausdal fra Østre Gausdal kirke og opp mot Sjøsetra samt Auggedal. Også den mellomboreale regionen domineres av barskog. Velutviklet gråorskog og en rekke varmekjære samfunn og arter stopper opp i denne regionen. Myrer dekker store arealer, og bakkemyr kommer inn. Viddeområdene faller inn under den nordboreale vegetasjonsregion, som er dominert av subalpin bjørkeskog, delvis også av lavvokst, glissen barskog. De aller høyeste fjellområdene tilhører den lavalpine vegetasjonsregion.

Ifølge verneplanen for vassdrag (NOU 1976) pekte seks områder seg ut som botanisk verneverdige i Gausas nedbørfelt: vest- og sørbredden av Gausas nedre del, Djupådalen, Evenvoll-Hammersberget, Tjørnmyra, Benndalen og Ulvdalen. Med tiden har Gausas nedre del (B6) fått status (ikke rettslig bindende) som særlig verdifullt naturområde i Lillehammers kommuneplan. Djupådalen/Djupa (B7) og Tjørnmyra (B10) har blitt naturreservat og Ulvdalens (B14) naturkvaliteter er sikret ved privatrettslig avtale mellom Gausdal kommune og grunneierne. Benndalen ved Nedre Svatsum (B15) har ingen spesiell vernestatus, men er helt klart et verdifullt naturområde. Evenvoll-Hammersberget er ei sørvendt skogsli nordvest for Forset som er kledd med edellauvsog. Lia har stor artsrikdom av planter og er representativ for edelløvsog på rasmarek. Flere av artene, bl.a. blåveis og brunrot, opptrer nær sin nordgrense på Østlandet i dette området. Området har ingen spesiell vernestatus.

Mange nye områder med verneverdige naturtyper og botaniske forekomster, utover de som ble nevnt i verneplanen for vassdrag, har blitt dokumentert etterhvert. I Auggedalen finnes Djupåa (B8) og Augga (B9) naturreservater. Mellom Hornsjøen og Ropptjernet finnes Hynna naturreservat (B13), og Kalstad naturreservat (B12) ligger i Kalstaddalen mellom Forset og Segalstad bru. Håkåseter naturreservat (B11) ligger ved Håkåsetervatnet i Sør-Fron øverst i Gausas nedbørfelt. Dritudalen mellom Espedalsvatnet og Svatsum (B16) har også en særegen naturtype og et rikt planteliv, og området er sikret med en privatrettslig avtale mellom grunneierne og Gausdal kommune. Sjøsetermyra/Langmyra/Stormyra (B17) nordøst for Skei er et verdifullt myr/våtmarksområde som også er privatrettslig sikret. Åltjern (B20) i Fåberg Vestfjell er et verdifullt rikmyrkompleks.

Andre verdifulle områder å nevne er rikmyrkomplekser på Kinnkjølen mellom Augga og Gausa. Videre er det forekomster av rik edelløvsog på nordsiden av Gausas nedre del og oppover Jørstadhøgda (Gjerlaug 1973, Lillehammer kommune 1999). Ved biologisk kartlegging langs elva Augga i 2000 ble det også her påvist flere biotoper med rødlistede plantearter (dalfiol, skogsøtegras og vollmarikåpe) i tillegg til det sjeldne og kontinuitetskrevene huldregras (Wesenberg et al. 2000).

3.3 Vilt

Nedbørfeltet har stor bestand av elg, middels bestand av rådyr og lav bestand av hjort. Villrein forekommer ikke, men vinterstid går det av og til tamrein i Gausdal Vestfjell. På baksiden av Espedalsvatnet (B18) er det svært viktige trekkveier for elg, mellom vinterbeitene i Murudalen og områdene lenger sør og vest (Gausdal kommune 1999). De fleste pattedyrartene som er utbredt på Østlandet, opptrer også i Gausas nedbørfelt. Dette gjelder hare, ekorn, rødrev, mår, grevling, gaupe, mink, røyskatt, snømus og ulike arter av smånagere, spissmus og flaggermus. Streifindivider av bever er påtruffet i nedbørfeltet på 1990-tallet, og det er ifølge Naturbasen også registrert forekomst av fjellrev, oter og bjørn. Piggsvin finnes ved Lillehammer og opptrer muligens i nedre del av Gausavassdraget.

Nedbørfeltet har en rik fuglefauna. Jaktbare arter som rype, orrfugl og storfugl er vanlig forekommende. Det er store myr- og våtmarksområder innenfor nedbørfeltet med gode betingelser for ande- og vadefuglarter. Hynna (B13) i Gausdal Vestfjell er et stort og komplekst våtmarksområde med en særlig rik vannfuglfauna. Også Sjøsetermyra/Langmyra/Stormyra (B17) og Lommoen (B19) nord for Fagerlivatnet i Nord-Fron kommune er viktige våtmarkslokaliteter. Ved Lonan, bare få hundre meter sørvest for turistsenteret på Skei, er det observert hekking av trane (Gaarder 1990). I trekktidene opptrer ellers et stort antall våtmarksfuglarter ved Gausas utløp i Lågen deltaet. Mer om forekomst av truede og sårbare arter under pkt. 3.4.

3.4 Røddlistearter

En rødliste er en liste over plante- og dyrearter som i ulik grad vurderes å være truet eller sårbar på grunn av habitatendringer eller som konsekvens av menneskelig aktivitet. Det er utarbeidet rødlistebåde på internasjonalt nivå (f.eks.. IUCN's globale rødlisteb) på nasjonalt nivå (DN 1999 a) og for enkelte grupper organismer også regionalt, f.eks.. over truede fuglearter i Oppland (Opheim 1998). Enkelte sårbare arter og funksjonsområder har begrenset offentlighet, jf. DN-håndbok 13-1999, kap. 7.3 (DN 1999 b) og DN håndbok 11-1996 (DN 1996). Kartangivelse av opplysninger om enkelte røddlistearter er derfor skjernet i denne rapporten.

I tabellen nedenfor er gitt en oversikt over forekomst av truede og sårbare fuglearter i Espedalsvatn/Breisjøen og Gausas nedbørsfelt (Opheim 1998, Opheim pers. medd.). Det er én art, hortulan, som regnes som direkte truet (E) og flere som regnes som sårbare (V) i den nasjonale røddlisten. Av pattedyr på røddlisten er det, i henhold til Naturbasen, registrert følgende arter innenfor nedbørsfeltene: Bjørn, gaupe, fjellrev og oter. Det har også vært streifindivider av ulv innefor området. En rekke flaggermusarter finnes på røddlisten, men vi har ikke funnet noen oversikt over artsforekomst av denne dyregruppen innenfor nedbørsfeltene.

Når det gjelder planter, finnes mange røddlistede arter innenfor de mange naturreservatene og verdifulle naturområdene nevnt under pkt. 3.2. Som også nevnt, ble flere røddlistearter påvist langs Augga ved en kartlegging i 2000 (Wesenberg et al. 2000), og det er trolig et forhold som vil være typisk for en lang rekke områder: hvis man setter inn ressurser på å kartlegge mangfoldet vil mange røddlistede arter bli oppdaget.

Tabell 2 Forekomst av truede og sårbare fuglearter knyttet til ulike habitater i Espedalsvatn/Breisjøen og Gausas nedbørfelt

Tegnforklaring:

E - Direkte truet, V - Sårbar, R - Sjelden, DC - Hensynskrevende, DM - Overvåkes

Habitattype	Art og nasjonal rødlistestatus
Skog	Hvitryggspett (V) Hønehauk (V) Dvergspett (DC) Gråspett (DC)
Myr/vann	Myrhauk (R) Stjertand (R) Storlom (DC) Fjellmyrløper (DC) Dobbeltbekkasin (DC) Bergand (DM) Trane (DM) Svartand (DM) Sjørørre (DM)
Fjell/Bergvegger	Jaktfalk (V) Hubro (V) Kongeørn (R)
Kulturmark	Hortulan (E) Vendehals (V)
Urbane områder	Dverglo (R)

Kilde: Opheim 1998, DN 1999, Opheim pers. medd.

3.5 Utvalgte delområder og objekter

B6 Nedre deler av Gausa m/tilløpsbekker

Storørreten i Gausa vandrer opp til Liesfossen i Østre Gausdal og til Holsfossen i Jøra. Det finnes flere viktige gyteplasser i hovedelva, men trolig like viktig for rekrutteringen er sidebekkene. Ingridåa, Sagåa, Guribekken og Malbekken i Lillehammer kommune og Raua, Moabekken, Leikvambekken, Haukåa, Neveråa og Finna i Gausdal kommune er mer eller mindre viktige, og/eller har et potensiale, som gyte- og oppvekstområde for storørreten (Eriksen & Kraabøl 1993, Gausdal kommune m. fl. 1999). Stammer av storørret er av nasjonal verneverdi (Dervo et al. 1996, Garnås et al. 1997).

Nedre del av Gausa i Lillehammer kommune fra Brusvea (v/utløpet) til Granom har også stor botanisk og ornitologisk betydning. Når det gjelder botanikken, heter det i verneplanen for vassdrag (NOU 1976, s. 108) bl.a.:

”Mellom Gausa og det flate jordbruksområdet ved Jørstadmoen ligger det et skogkledd område (gråor-heggeskog), ca. 1 500 m langt og 100-300 m bredt. Dette er et sumpområde som står delvis under vann i vårflommen. På et lite areal finnes flere arter som er relativt sjeldne i distriktet, sammen med en stor samling av næringskrevende arter og sumpplanter”.

Av spesielle arter i dette området kan nevnes klåris, doggpil, huldregras og storrap. De rester av flommarkvegetasjonen som finnes, f.eks. klåved-duggpilkraut, skogsøtgras, langstarr, tusenblad og småvassoleie, er plantesamfunn som det blir færre og færre av langs vassdragene. Økoforsk vurderte området som svært verneverdig i regional sammenheng (Fremstad 1985). Området har også forekomst av sjeldne og truede fuglearter og regnes for å ha ornitologisk betydning i regional sammenheng (Lillehammer kommune 1999, Opheim pers. medd)

Vernestatus/arealkategori i KPL

I Lillehammer er vannstrengen til selve Gausa med sidebekker avsatt som område for særskilt bruk eller vern av vassdrag (PBL § 20-4, pkt. 5) kombinert med LNF-område. De elvenære områder i den nedre del fra Brusvea til Granom er avsatt som særlig verdifullt naturområde (ikke rettslig bindende områdekategori) i Lillehammers kommuneplan. De nederste ca. 100 m før samløpet med Lågen faller innenfor Lågen deltaet naturreservat. I Gausdal er de viktigste gyte- og oppvekstområdene i hovedløpet samt nedre deler av sidebekkene Finna og Raua også gitt vern etter PBL § 20-4, pkt. 5 slik som i Lillehammer, men her ikke i kombinasjon med LNF-område. De andre storørretstrekningene inngår i LNF-sonene.

B7 Djupa naturreservat

Området er beskrevet i verneplanen for vassdrag (NOU 1976, s. 109) (kalles her Djupådalen) og i utkast til verneplan for barskog (Direktoratet for naturforvaltning 1991, s. 161). Området omfatter ei bekkeløft, 335 – 630 m.o.h., der Djupa renner ned mot Gausa ca. 3 km sørvest for Fåberg kirke. Klimaet i området er veldig fuktig. På begge sider av elveleiet er det ei smal stripe med gråor-heggeskog med enkelte innslag av gran. Lenger opp i lisdene er det først og fremst storbregnegranskog, småbregnegranskog og litt lågurtgranskog. Det forekommer også blåbærgranskog og høgstaudegranskog. Gråor-heggeskogen er tildels sterkt preget av huldregras i den nederste delen av lia. Dette er trolig også en av de best bevarte forekomstene av huldrestry i Øst-Norge, i tillegg til forekomsten av andre skjeggglaver.

I verneplanen for barskog er området kategorisert som spesialområde (mindre område med sjeldne/truede arter eller stor grad av urørthet) med svært stor verneverdi, også i nordisk målestokk. Verneformålet er *”å bevare et barskogsområde med sjeldne og truede plantearter, særlig av hensyn til en rik forekomst av lavarten huldrestry”* (DN 1991, s. 161).

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven.

B8 Djupåa naturreservat

Området er beskrevet i utkast til verneplan for barskog (DN 1991, s. 157). Området ligger vest for Auggedalen, ca. 5 km sør for veien til Verskei, og omfatter en canyon-lignende dal med meget bratte sider, 500 – 860 m.o.h.. I bunnen går elva Djupåa som drenerer til Augga. Mesteparten av arealet danner en forholdsvis kompakt granskog med lågurtgranskog og mer fuktighetskrevenende småbregnegranskog, storbregnegranskog og høgstaudegranskog. Blåbærgranskog finnes også på tørre rygger. Området er meget artsrikt, med bl.a. den sjeldne laven huldrestry.

I verneplanen er området kategorisert som spesialområde med svært stor verneverdi, også i nordisk målestokk. Verneformålet er ”å bevare et relativt lite påvirket barskogsområde med en stor andel rike vegetasjonstyper og et meget rikt planteliv, bl.a. med forekomst av den sjeldne og truede lavarten huldrestry” (DN 1991, s. 157).

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven

B9 Augga naturreservat

Området er beskrevet i utkast til verneplan for barskog (DN 1991, s. 159). Området ligger sør for Auggedalen, med grensen for kommunene Lillehammer og Gausdal gjennom området, og omfatter en bratt bekkekløft (355 – 465 m.o.h.). Elva Augga går i flere mindre fosser i bunnen av kløften. Området omfatter den siste rest av en gammelskog. Bratte skråninger, høy luftfuktighet, våte sig og nordvendte kanter gjør forholdene svært fuktige. Det finnes innslag av både storbregnegranskog, småbregnegranskog, lågurtgranskog, høgstaudegranskog og blåbærgranskog. Området har en av de rikeste forekomstene av lavarten huldrestry i Norge. Det forholdsvis sjeldne huldregras er også registrert.

I verneplanen er området kategorisert som spesialområde med svært stor verneverdi, også i nordisk målestokk. Verneformålet er ”å bevare et barskogsområde med sjeldne og truede plantearter, særlig av hensyn til en spesielt rik forekomst av lavarten huldrestry” (DN 1991, s. 159).

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven

B10 Tjørnmyra naturreservat

Området er beskrevet i verneplanen for vassdrag (NOU 1976, s. 109) og i utkast til verneplan for myrer i Oppland fylke (Fylkesmannen i Oppland 1981, s. 44). Tjørnmyra ligger på høydedraget mellom Østre og Vestre Gausdal, 770 m.o.h., ca. 4 km nord for Forset. Sentralt i myra er et lite tjern og rundt om er det gammel granskog med innslag av bjørkekratt i myrkantene. Tjørnmyra er ei minerotrof flatmyr. Rik til ekstremrik vegetasjon dominerer, for det meste i form av fastmatter. Mange kravfulle arter finnes, særlig i kantsonene. Mer enn 40 karplantearter er registrert

I verneplanen for myrer er Tjørnmyra klassifisert som nasjonalt verneverdig spesialområde. Verneformålet er ”å verne ei rik til ekstremrik flatmyr med stort innslag av kravfulle, til dels sjeldne arter” (Fylkesmannen i Oppland 1981, s. 44).

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven.

B11 Håkåseter naturreservat

Området er beskrevet i utkast til verneplan for barskog (DN 1991, s. 199). Området ligger mellom Håkåsetervatnet og Kristinsetra i Sør-Fron kommune (705 – 1034 m.o.h.) og omfatter bl.a. toppen av fjellet Mosåranden. Det er en typisk fjellskog, har en stor variasjon i vegetasjon og flora og interessante overganger fra fattig til rik skog. Det finnes lågurtgranskog, høgstaudegranskog, småbregnegranskog og blåbærgranskog. Det er spesielt interessante overgangstyper mellom lågurt- og høgstaudegranskogen som tidligere bare er funnet i Nordland. I øvre deler av området er det lågurtbjørkeskog og kreklingbjørkeskog. Det finnes en del svært artsrike sivevannsmyrer og mye lav på trærne. Innenfor området er det en meget rik forekomst av en svært sjelden orkidéart (rødlistet).

I verneplanen er området kategorisert som et svært verneverdig typeområde (store områder som skal representere den typiske barskogmosaikken innenfor en bestemt naturgeografisk region). Verneformålet er ”å bevare et variert og relativt lite påvirket barskogområde som er typisk for naturtypen i regionen samtidig som det har en stor andel rike vegetasjonstyper med stor verdi for forskning og undervisning” (DN 1991, s. 199).

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven.

B12 Kalstad naturreservat

Området er beskrevet i utkast til verneplan for edelløvsog i Oppland fylke (Fylkesmannen i Oppland 1979, s. 28). Området ligger i Kalstaddalen på nordsiden av elva Jøra mellom Forset og Segalstad bru, ca. 300 m.o.h. Løvsoggen er en gråor-heggesog. Området er spesielt interessant fordi en her har å gjøre med et samfunn som ellers er beskrevet med sitt antatte optimumsområde på sletteland med næringsrikt jordsmonn langs stilleflytende elver i sør-østlige Norge. Gråor dominerer tresjiktet, isprengt litt gran og selje. Busksjiktet er dårlig utviklet og består for det meste av gråor, hegg og selje. Feltsjiktet er frodig og høgstaudepreget og domineres av bringebær og brennesle. Av mer interessante arter finnes tyrihjel, moskusurt, vanlig knoppurt, kåltistel, humle og strandrør. Et rikt dyre- og fugleliv preger området, spesielt i sommerhalvåret.

I verneplanen er området klassifisert som meget verneverdig. Verneformålet er ”å bevare en spesiell forekomst av frisk/fuktig edelløvsog som har interesse bl.a. i forsknings- og undervisningssammenheng” (Fylkesmannen i Oppland 1979, s. 28).

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven.

B13 Hynna naturreservat

Området er beskrevet i utkast til verneplan for våtmarksområde i Oppland fylke (Fylkesmannen i Oppland 1982, s. 68-70) (med lokalitetsnavnet Roppa). Fuglefaunaen er beskrevet av Opheim (1984). Området ligger mellom Hornsjøen og Øvre Ropptjern, delvis utenfor Gausas nedbørfelt, og omfatter et stort og variert våtmarkskompleks med myr, sump, vatn, små tjern, bekker og elver. Innimellom finnes skogkledd fastmarkholmer med gran og bjørk. Området fungerer i hovedsak som hekkelokalitet og inneholder en rekke biotoper som oppfyller krav fra ulike vannfugler. Det er observert 33 vannfuglearter i området hvorav 20 er påvist å hekke og 7 hekker med stor sannsynlighet. Som karakterfugler kan nevnes storlom, krikvand, toppand, vipe, småspove, enkeltbekkasin og sivspurv. Flere av fugleartene er rødlistet. Myrområdene er også verneverdige i fylkessammenheng utfra botaniske og hydrotopografiske kriterier. Den store variasjonen mellom myr og barskog har stor pedagogisk verdi.

I verneplanen fikk området høyeste prioritet som type- og funksjonsområde og regnes som verneverdig på nasjonalt og internasjonalt nivå. Verneformålet er ”å bevare et stort og variert våtmarksområde med innslag av verneverdige myrpartier i naturlig tilstand med plante- og dyreliv og verne om et rikt og interessant fugleliv, særlig av hensyn til sårbare, hekkende vannfugler” (Fylkesmannen i Oppland 1982, s. 68). Området er under vurdering som Ramsarområde.

Vernestatus

Naturreservat i medhold av naturvernloven.

B14 Ulvdalen

Området er beskrevet i verneplan for vassdrag (NOU 1976, s. 109) og i et upublisert notat (Sørum 1992). Ulvdalen er en to km lang sidedal til V. Gausdal fra nord. Trang, bratt og dyp med elva Ulva i bunnen som renner ut i Jøra. Ifølge verneplanen er dalen relativt uberørt, svært frodig og har mange næringskrevende og relativt sjeldne arter, bl.a. huldregras og leddved. Sørum (1992a) fremhever huldregras, alperips og olavsskjegg som de mest verneverdige artene i dalen. Lav- og soppflora er ikke undersøkt.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser. Forvaltes etter en privatrettslig avtale mellom Gausdal kommune og grunneierne som har som formål å ta vare på områdets kvaliteter. Tekniske inngrep er i utgangspunktet ikke tillatt.

B15 Benndalen

Området er beskrevet i verneplan for vassdrag (NOU 1976, s. 109) og i et upublisert notat (Gaarder 1991). Benndalen ligger i øvre deler av Vestre Gausdal, rett øst for Nedre Svatsum. Området omfatter et trangt, dypt juv med elva Benna i bunnen. Benna er en av de største sideelvene til Jøra fra nord. Ifølge verneplanen inneholder lokaliteten mange vegetasjonstyper, hvorav flere er svært artsrike og forholdsvis sjeldne i nedbørfeltet som helhet. Flere plantegeografisk interessante arter er påvist, bl.a. den suboseaniske arten skogvikke. Interessant er det også at nedvandrede fjellplanter her står i samme høydenivå som de varmekjære artene leddved og dvergmispel. Gaarder (1991) mener dalområdet bør deles i tre, og at den midtre delen er uten verneverdi i barskogvernsammenheng på grunn av snauhøgst.

Nedre og øvre del har imidlertid forekomst av sjeldne og truede lavarter og også sopparter knyttet til lite påvirket skog. Området vurderes å ha lokal til regional verneverdi (Gaarder 1991).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Nedre del er LNF-2 område (dvs. spredt boligbygging kan tillates), mens størstedelen er LNF-3 område (dvs. område med viktige friluft-, vilt-, natur- og/eller landbruksinteresser). Området har altså ikke noen spesiell vernestatus.

B16 Dritudalen

Området omfatter den ca. 5 km lange dype og trange bekkekløfta mellom Espedalen og Svatsum og er beskrevet av Sørum (1992b) og Gaarder (1992). Det mest interessante med plantelivet i dalen er det store mangfoldet av plantearter og vegetasjonssamfunn. Det er i alt registrert 360 arter av høyerestående planter innenfor det 3 km² store området. Årsaken ligger delvis i de topografiske forholdene som skaper mange slags miljøer, dels at dalen har kontakt både med fjellet og lavlandet og videre at det finnes flere gamle slåtte- og beitemarker i dalen. Det finnes altså spesielle bekkekløftarter som f. eks. dalfiol, huldregras og storraapp, fjellplanter som f.eks. fjellnøkleblom, bergfrue og blindurt, engplanter som f.eks. dragehode, engnellik og marinøkkel og planter tilknyttet skog som f.eks. knerot, trollurt og stavklokke. Noen av planteartene er relativt sjeldne i regional og også nasjonal sammenheng. Moser, sopp og lav er ikke spesielt godt undersøkt, men det er registrert flere sjeldne arter også i disse gruppene.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser. Forvaltes etter en privatrettslig avtale mellom Gausdal kommune og grunneierne som har som formål å ta vare på områdets kvaliteter (Haugen 1993, Sylte 1995). Tekniske inngrep er i utgangspunktet ikke tillatt.

B17 Sjøsetermyra/Langmyra/Stormyra

Området ligger øst for Skeikampen, rett sør for Sjøsetervatnet i den østlige delen av Gausdal Nordfjell og omfatter et myrkompleks av typene flatmyr og bakkemyr samt mindre områder med strengemyr (Stordal 1993). Myrene ligger 760 – 890 m.o.h. opp mot skoggrensen. Verneverdien ligger særlig i at det innenfor området er tre store, velutviklede myrkomplekser som har en relativ stor variasjonsbredde/mangfold i myrvegetasjonen: ombrotrof-fattigmyr-mellommyr-rikmyr. Myrene er representative for subalpine myrer i indre Østlandsområdet, men det er få eksisterende naturreservater med slik myrvegetasjon (Stordal 1993).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser. Forvaltes etter en privatrettslig avtale mellom Gausdal kommune og grunneierne som har som formål å ta vare på områdets kvaliteter. Tekniske inngrep er i utgangspunktet ikke tillatt.

B18 Baksiden av Espedalsvatnet

Svært viktig trekkroute for elg mellom vinterbeiter i Murudalen og sommerbeiter lenger sør og vest (Gausdal kommune 1999).

Vernestatus/arealkategori i KPL

LNF-områder med strengeste holdning til nybygging. Området har altså ikke noen spesiell vernestatus.

B19 Lommoen

Del av et område som også omfatter Feforvatnet og strekker seg utenfor Gausas nedbørfelt. Området består av en mosaikk av små tjern og myrer. Mellomliggende fastmarksarealer har blandingsskog og åpent heilandskap. I alt er 48 fuglearter påvist i området, hvorav 17 er påvist og 26 antas å hekke. Antallet er trolig enda større. To av de hekkende artene, trane og storlom, er på den nasjonale rødlisten. Området har betydelig lokal bevaringsverdi og forekomsten av truede arter gjør at det også har verdi i større sammenheng (Høitomt & Opheim 1998).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Området ligger innenfor den strengeste LNF-kategorien med forbud mot hyttebygging, men har ingen spesiell vernestatus.

B20 Myrer ved Åltjernseter

Myrene mellom Åltjernseter og Dingbekken i Fåberg Vestfjell representerer en sjelden myrtype i regionen. Her er interessante og til dels regionalt sjeldne vegetasjonstyper og floraelementer (Larsen 1983). Verneverdien er høy selv om beitepress og grøfting tett opp til området har en negativ virkning på vegetasjon og flora.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som særlig verdifullt naturområde (ikke rettslig bindende områdekategori) i Lillehammers kommuneplan.

B21 Espedalsvatnet/Breisjøen

Godt fiskevann der ørret er den opprinnelige arten og sik ble innført for en del tiår siden. Ørretbestanden betegnes som relativt tynn, men den er attraktiv å fiske etter. Viktigste gyteområdene for ørreten er i selve innsjøen, noe som øker verneverdien (selv om det i de senere år har blitt avdekket at innsjøgyting trolig er langt vanligere hos ørret enn tidligere antatt). Man kjenner ikke til at det har vært settefiskutsettinger i vannet, noe som også øker verneverdien på ørretstammen (Hasle 1996). Det har vært drevet et omfattende sikfiske i vannet og det er planer om å utnytte siken enda bedre i næringsmessig sammenheng. Vannet har også stor rekreasjonsmessig betydning som fiskevann, jf. Kap. 5, delområde F35.

Vernestatus/arealkategori i KPL

I Gausdal kommune er vannet gitt vern etter PBL § 20-4, pkt. 5 (område for særskilt bruk eller vern av vassdrag). I Sør-Fron kommune er vannet avsatt som LNF-område, med to små områder lengst nord i Breisjøen avsatt til vannsport/vannaktiviteter.

Tabell 3 Verdivurdering v/Biologisk mangfold

Nr	Navn delområde	Naturtype	Grad.	Hovedkriterier				Støttekriterier			
				H 01	H 03	H 05	H 06	S 03	S 04	S 05	S 06
B6	Nedre deler av Gausa m/tilløpsbekker	Ferskvann/ Våtmark, Gråor- heggeskog	***		*	*	*	*		*	
B7	Djupa naturreservat	Barskog/ Bekkekløft/ Gråor- hegge-skog	***	*		*	*	*	*		
B8	Djupåa naturreservat	Barskog/ Bekkekløft	***	*		*	*	*	*		
B9	Augga naturreservat	Barskog/ Bekkekløft	***	*		*	*	*	*		
B10	Tjømmyra naturreservat	Rikmyr	***	*		*	*	*	*		
B11	Håkåseter naturreservat	Barskog	***	*	*	*		*	*		*
B12	Kalstad naturreservat	Gråor- heggeskog	**			*	*	*	*		
B13	Hynna naturreservat	Ferskvann/ Våtmark/ Myr	***	*	*	*	*	*	*	*	*
B14	Ulvdalen	Bekkekløft	*			*					
B15	Benndalen	Bekkekløft	*			*					
B16	Dritudalen	Bekkekløft	**		*	*		*	*		
B17	Sjøsætermyra/ Langmyra/ Stormyra	Våtmark/ Myr	**			*	*				
B18	Baksiden av Espedalsvatnet	Fjell/Skog	**	*			*				*
B19	Lommoen	Våtmark/ Myr	*			*					
B20	Myrer ved Åltjernseter	Rikmyr	*			*					
B21	Espedalsvatnet/ Breisjøen	Ferskvann	*			*					

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

*** Nasjonalt viktig verdi

** Regionalt viktig verdi

* Lokalt viktig verdi

- Ikke angitt verdi

H 01 Urørthet

H 03 Variasjon og mangfold

H 05 Sjeldenhet, egenverdi

H 06 Sårbarhet

S 03 Forskningsverdi

S 04 Pedagogisk verdi

S 05 Biologisk funksjon

S 06 Arealstørrelse

4.0 LANDSKAP

4.1 Landskapsregion og særpreg

NIJOS har med utgangspunkt i Nordisk Ministerråds prosjekt "Natur og kulturlandskapet i arealplanleggingen" delt inn Norge i 45 landskapsregioner (Elgersma & Asheim 1998), og det er laget et kart som viser inndelingen i regioner og underregioner (Elgersma 1996).

Gausas nedbørfelt faller innenfor 4 ulike landskapsregioner. De nedre, bebygde delene av vassdraget tilhører regionen *Nedre Dalbygder på Østlandet*, mens de lavereliggende skogsområder tilhører regionen *Skogstraktene på Østlandet*. De øvre, bebygde delene tilhører *Øvre dal- og fjellbygder i Oppland og Buskerud*, mens de høyereliggende skogsområdene tilhører landskapsregionen *Fjellskogen i Sør-Norge*. Espedalsvatnet/Breisjøen faller innenfor de to sistnevnte kategorier og i tillegg regionen *Lågfjellet i Sør-Norge*.

For nærmere beskrivelse av typiske trekk når det gjelder naturforhold, arealbruk, landskapsinntrykk, bebyggelse og andre kulturspor innenfor hver av landskapsregionene vises til omtalen av regionene i Elgersma & Asheim (1998). I følge Jordforsk er det ikke gjennomført detaljerte landskapsinventeringer innenfor vassdragenes nedbørfelt. Det foreligger også svært lite annen dokumentasjon som beskriver landskapsbilder og estetiske kvaliteter ved landskapet.

4.2 Fremtredende landskapselementer

Landskapsbildet består av en rekke enkeltelementer. I det norske metodeopplegget for evaluering av estetiske kvaliteter i landskapet inngår følgende typer landskapselementer: landskapets hovedform (landform eller terrengform), geologisk innredning inkludert løsmasser, vann og vassdrag, vegetasjon, jordbruksmark og bebyggelse og tekniske anlegg.

De store landskapsformene er dannet gjennom lang tid i den geologiske historien. Gjennom flere nedisingsperioder har smeltevann og iserosjon skåret seg ned i fjellgrunnen og dannet større og mindre daler i et opprinnelig viddelandskap. Landskapsbildet brukes som betegnelse på totalinntrykket eller opplevelsen av landskap. De visuelle forhold er selvsagt en hovedfaktor, men det er den helhetlige opplevelsen av de fysiske omgivelsene gjennom syn, hørsel og lukt som utgjør den totale landskapsopplevelsen.

Urørthet, dvs. fravær av inngrep som f.eks. veier, kraftlinjer og bygninger er et viktig element i opplevelsen av landskapet. Når det gjelder urørthet er det for Norge laget kart som viser områder med ulik avstand (1-3 km, 3-5 km og >5 km) til tekniske inngrep. I Kap. 10 er det tatt med kart som viser slike områder innenfor nedbørfeltene til Gausavassdraget og Espedalsvatn/Breisjøen. Relativt store områder i Gausdal Vestfjell og Gausdal Nordfjell, samt nord for Espedalsvatnet faller innenfor laveste kategori (1-3 km fra inngrep). Nord og sør for Espedalsvatnet er det også såvidt noen områder i neste kategori (3-5 km fra inngrep), men det finnes ingen områder innenfor nedbørfeltene med større avstand enn 5 km til inngrep.

I VVV-prosjektene er det landskapselementer og -bilder knyttet til selve vassdraget som har størst relevans, og langs Gausavassdraget har jordbrukets kulturlandskap en sentral plass i landskapsbildet og -rommet. Landskapsbilder som inneholder kombinasjonen av vassdrag og jordbruk finnes i rikt monn langs hele vassdraget, og flere av disse anses som svært bevaringsverdige (L22 – L27). Et annet sterkt vassdragsrelatert landskapsbilde er knyttet til den kvartærhistoriske elvenedskjæringen i Dritudalen kombinert med det særegne kulturlandskapet (L28). Seterpåvirket kulturlandskap i kombinasjon med det idylliske, uregulerte Fagerlivatnet (L29) er et annet verdifullt landskapsbilde.

Opplevelse av landskapsbilde og -rom betinger ofte gode utsiktspunkt. Det finnes en rekke slike utsiktspunkter som gir store opplevelser av naturen, vassdragene og landskapet rundt. Et av de beste eksemplene på slike utsiktspunkt med oversikt over både Gausa og Espedalsvatnet er fjellet Trona (L30), hvor det er tilrettelagt for at folk nettopp skal kunne oppleve dette.

4.3 Utvalgte delområder og objekter

L22 Jørstadhøgda

Jørstadhøgda danner den nordre veggen i det store landskapsrommet som Lillehammer ligger i, og har inngangen til Gausdal og Gudbrandsdal på hver sin side. Området hører karaktermessig til Gudbrandsdalen og er en klar kontrast til de slakere kulturlandskapene nærmere Lillehammer. Spor etter noen av de eldste bosettingene i distriktet finnes her med en rekke funn fra både steinalder og vikingtid. Området er sørvendt og de solrike midtliene ble brukt til å dyrke jorda. I dag finnes her et rikt sammensatt småskala kulturlandskap med beiter, slåtteeenger, tette tun og åpen åker. Området er gitt første prioritet som spesielt verdifullt kulturlandskap i en natur- og kulturlandskapsanalyse for Lillehammer (Moen & Feste 1989) og beskrives også i Lillehammer kommunes natur- og friluftspan (Lillehammer kommune 1991).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som særlig verdifullt kulturlandskap (ikke rettslig bindende områdekategori) i Lillehammers kommuneplan.

L23 Follebu – Rudsbygd

Området omfatter dalsida nord/nordøst for Gausa fra Steine vest for Follebu kirke til Rudsbygd så langt og så høyt som det er sammenhengende bebyggelse. I nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Oppland er området prioritert som ett av 13 områder (Ryen 1994). I forbindelse med denne registreringen ble det foretatt en nærmere beskrivelse og vurdering av områdene (Fylkesmannen i Oppland, upubl. materiale). Området (Gausdalsdelen) er også vurdert i eget notat fra Gausdal kommune (Gausdal kommune 1994). Området har stor verdi som helhetlig og mangfoldig landskap med lite skjemmende bebyggelse. Det er store fulldyrka områder med mindre landskapsrom og beitemarker innimellom. Området har stor verdi når det gjelder kontinuitet med bosetting og drift fra yngre steinalder og fram til i dag, og er svært rikt på kultur- og fornminner. Et spesielt særpreg er bebyggelse i 4 etasjer oppover i dalsiden der ulike tidsepoker gjenspeiles. Videre er området tettstedsnært og tilrettelagt for friluftsliv med flere kulturstier (jf. F38). Området er representativt for Sør-Gudbrandsdalen.

Vernestatus/arealkategori i KPL

I Gausdal kommune avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser (ikke rettslig bindende). I Lillehammer kommune som en del av LNF-område uten angivelse av noen spesiell verdi.

L24 Østre Gausdal solside med Lieshøgda

Dette området henger sammen med det foregående (L23) og strekker seg fra Steine øst for Segalstad og nordvestover i Østre Gausdal opp til Bauker og over til Lieshøgda på andre siden av Gausa. Det er et storslagent, sammenhengende, helhetlig kulturlandskap med store dimensjoner og relativt lite ny bebyggelse. Kontinuitet fra eldre steinalder og fram til i dag. Godt synlig og lett tilgjengelig område med mange forn- og kulturminner (Gausdal kommune 1994).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser (ikke rettslig bindende).

L25 Bødal solside

Område nordvest for Jøra i Bødalsgrenda i Vestre Gausdal. Utvidelse av dalen som en dalhvelving med sammenhengende, helhetlig kulturlandskap med godt bevarte gardstun. Gammelt beite- og slåtteland med tradisjonell bruk fram til i dag og med plantesamfunn som er avhengig av denne type drift. Mange forn- og kulturminner (Gausdal kommune 1994).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser (ikke rettslig bindende).

L26 Olstad

Område på begge sider av Jøra i Olstadgrenda i Vestre Gausdal. Også her utvides den trange V-dalen med en dalhvelving som naturlig og iøynefallende enhet. Området har et godt bevart kulturlandskap med bl.a. komplette småbruk med lite ombygging i baksida (Gausdal kommune 1994).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser (ikke rettslig bindende).

L27 Nedre Svatum solside

Område på nordsiden av Jøra i Svatum i Vestre Gausdal. Helhetlig jordbrukslandskap som ligger som ei gryte i dalen med tildels svært bratte areal som nå brukes bare til beite. Spor etter bosetning fra yngre steinalder (Gausdal kommune 1994).

Vernestatus/arealkategori i KPL

Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser (ikke rettslig bindende).

L28 Dritudalen

En trang dal mellom Espedalen og Svatum som gjennom en voldsom topografi (med bl.a. jettegrytene Helvete) viser ei spesiell kvartærgeologisk historie (jf. Kap. 2, delområde P2), og i tillegg har et særpreget kulturlandskap (Gausdal kommune 1994). Gårdsbruk ligger oppe i den bratte dalsiden, gamle driftsformer er fortsatt delvis i bruk, og det finnes gamle beite- og slåtteenger med spesiell vegetasjon (jf. Kap. 3, delområde B16). Gamle veifar er spor etter de tre gruvedriftsperiodene i Espedalen, og den såkalte Malmvegen er ryddet og merket med eget symbol gjennom store deler av dalen. Området har store kvaliteter også når det gjelder kulturminner og friluftsliv.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Se delområde P2 og B16.

L29 Trona

Trona er en fjelltopp på 1041 m rett nord for Dritudalen. Det er skiltet og tilrettelagt sti opp til toppen. Fra Trona er det flott utsikt nedover Vestre Gausdal med Jøra som et viktig landskapselement i dalbunnen. Den viktigste kvaliteten ved Trona er altså ikke toppen i seg selv, men muligheten den gir for å betrakte vassdraget som en del av det totale landskapet.

L30 Fagerlisetrin med Fagerlivatnet

Området ligger nord for og i tilknytning til Fagerlivatnet i Nord-Fron kommune, aller øverst i Gausas nedbørfelt. Området har stor verdi som seterpåvirket kulturlandskap i nær tilknytning til innsjø. Området har 21 setrer, hvorav 11 fortsatt driver aktivt med mjølkeproduksjon og utmarksbeite. Fagerliseter-prosjektet i regi av setereierne, kommunen, Oppland fylkeskommune og fylkesmannens landbruksavdeling har som formål bl.a. å sikre setermiljøet sin videre utvikling, ta vare på kulturlandskapet, sikre og informere om kulturminner og bedre turtilbudet i området (Informasjonsbrosjyre om prosjektet).

Vernestatus/arealkategori i KPL

For å oppnå målsettingen til Fagerliseter-prosjektet er det utarbeidet en reguleringsplan for selve seterområdet og arealene rundt inkludert Fagerlivatnet (Nord-Fron kommune 2000). Pr. november 2000 gjenstår det en delige vedtaket i kommunestyret.

Tabell 4 Verdivurdering v/ Landskap

Nr	Navn delområde	Beskrivelse	Grad.	Hovedkriterier				Støttekriterier			
				H03	H06	H07	H08	S07	S08	S09	S10
L22	Jørstadhøgda	Kulturlandskap	**			*	*			*	*
L23	Follebu-Rudsbygd	Kulturlandskap	**			*	*			*	*
L24	Østre Gausdal solside med Lieshøgda	Kulturlandskap	*			*					
L25	Bødal solside	Kulturlandskap	*			*					
L26	Olstad	Kulturlandskap	*			*					
L27	Nedre Svatsum solside	Kulturlandskap	*			*					
L28	Dritudalen	Elvejuv/ Kulturlandskap	***	*		*	*		*		*
L29	Trona	Utsiktspunkt	*				*				
L30	Fagerlisetrin m/Fagerlivatnet	Innsjøtilknyttet kulturlandskap	*			*					

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- *** Nasjonalt viktig verdi
- ** Regionalt viktig verdi
- * Lokalt viktig verdi
- Ikke angitt verdi

H 03 Variasjon og mangfold
H 06 Sårbarhet
H 07 Helhet
H 08 Inntrykksstyrke

S07 Urørthet
S08 Sjeldenhet eller særpreg
S09 Typiskhet
S10 Historisk dokument

5.0 FRILUFTSLIV

I verneplanen for vassdrag (NOU 1976, s. 15) er friluftinteressene knyttet til Gausavassdraget tillagt stor vekt. I Kontaktutvalgets vurdering heter det:

"Vassdragets betydning for friluftinteressene, turistnæringen og som rekreasjonsområde, samt for lokalmiljøet generelt, bør tillegges stor vekt og utvalget tilrår varig vern mot ytterligere utbygging".

Selv om det ikke står noe direkte om friluftinteressene i St. prp. nr. 4 der Espedalsvatn/Breisjøen blir anbefalt varig vern, synes det klart at også for dette vassdraget har friluftslivet og turistnæringen vært viktig bakgrunn for vernet (jf. bl.a. Sør-Fron kommune 1994). I handlingsplanen for friluftsliv for Oppland 1994-99 og utarbeidet friluftslivskart (Kongshaug & Sæthre 1994, Oppland Fylkeskommune/Fylkesmannen i Oppland 1994) går det fram at store områder av nedbørfeltene er viktige friluftsområder. I Lillehammer kommunes natur- og friluftplan er i tillegg andre mer tettstedsnære områder fremhevet som viktige (Lillehammer kommune 1991).

5.1 Friluftsområder og -aktiviteter

Det knytter seg altså betydelige friluftslivsinteresser til Gausa og Espedalsvatn/Breisjøens nedbørfelt. Det finnes områder med god tilgjengelighet som er egnet for de fleste typer friluftsliv. Store, sammenhengende naturområder med lite eller ingen tilrettelegging gir gode muligheter for helårs "villmarksfriluftsliv" (F31, F33). Innenfor andre store områder er det sterkere grad av tilrettelegging for en rekke ulike aktiviteter både sommer og vinter (F32). Mange områder brukes først og fremst som nærtur- og helgeturområde av hytteeiere og den lokale og regionale befolkningen.

I sommerhalvåret er de viktigste aktivitetene fotturer, sykkelture, jogging, orientering, bær- og sopplukking, bading, padling, jakt og fiske. På varme, solrike sommerdager blir mange kulper og vann brukt til bading og annen vannlek (F37). Båtbasert friluftsliv har lite omfang i elvene fordi de ofte går strie. Ved stor vannføring foregår imidlertid noe elvepadling i Gausa nedenfor Follebu, og i deler av Jøra. På enkelte vann benyttes båt under fiske. På Veslesetervatnet er sykkelbåter, små robåter og seilbrett en del av aktivitetstilbudet. På Espedalsvatnet er spesielt kanopadling en stor aktivitet (F36). Hamarsberget i Auggedalen er startsted for hangglidere.

Vinterstid kjøres det opp mange lysløyper/treningsløyper i tilknytning til tettstedene. I Skei- (F32) og Skjellbreid-Værskei området (F34) er det et spesielt stort nettverk av godt oppkjørte skiløyper. Skeiområdet er også meget godt utbygd for alpin skisport. Også andre steder kjøres opp skiløyper til trenings- og turbruk. Utpå vinteren er snøforholdene vanligvis slik at mesteparten av nedbørfeltet er framkommelig med ski.

5.2 Hytter, stinett, pilgrimsleder

Innenfor vassdragenes nedbørfelt er det svært mange private hytter og fritidseiendommer, både enkeltliggende og i hyttefelt. Sti- og løypenettet er, som nevnt ovenfor, godt fordelt over store deler av nedbørfeltene med både merkete og umerkede traséer. En god oversikt finnes på turkartet "Jotunheimens forgård" (Statens kartverk 1997). I tettstedene Follebu, Segalstad bru og Forset er det godt utbygde tur- og kulturstier, tildels langs vassdraget, som er svært viktige for lokalbefolkningens turmuligheter (F38) (Gausdal kommune, udatert a). Til sammen 50 bruer, bl.a. gangbruer med stor kulturverdi (jf. K40, K44), krysser Gausavassdraget og er viktige for opplevelsen av vassdraget (Gausdal Historielag 1995).

Pilgrimsleden krysser nederste del av Gausa i Lillehammer kommune (F39).

5.3 Naturbasert og annen turisme

Flere av fjellområdene i Gausdal og Espedalen nyttes tungt i turistsammenheng. Konsentrasjonen er størst i Skeiområdet med flere hoteller, landsbyer av utleiehytter og caravanplasser. I tillegg finnes mange private hytter. Her er det utbygd både for sommer- og vinteraktiviteter med bl.a. golfbane, vannaktiviteter, skiheiser og preparerte langrennsløyper. Også langs Espedalsvatnet/Breisjøen er det mange turistbedrifter og aktivitetstilbud både sommer og vinter..

Peer Gyntveien fra Skei og over til Golå (vinterstengt), med høyeste punkt ved Rauhøgda 972 m.o.h., har imponerende utsikt og er en svært populær turiståre. En annen stor attraksjon er jettegrytene Helvete mellom Espedalsvatnet og Svatum (jf. P1). Det er skiltet sti ned til jettegrytene i den dype fjellkløften. Verksodden i Espedalsvatnet har severdigheter knyttet til gruvehistorien i området. Videre finnes mange gamle og særpregete kirkebygg, bl.a. Østre Gausdal steinkirke fra ca. år 1200, Follebu steinkirke fra 1300-tallet og Vestre Gausdal korskirke fra 1784. Svatum tømmerkirke fra 1860 har kirkeklokker fra 1200-1300-tallet. Ved Aulestad ligger Karoline og Bjørnstjerne Bjørnsons hjem, som i dag er nasjonaleiendom.

5.4 Jakt og fiske

Nesten hele Gausas og Espedalsvatn/Breisjøens nedbørfelt utnyttes i jaktsammenheng. Det jaktes elg, rådyr, hare, skogsfugl, rype og andefugler i lett tilgjengelige områder. I de senere år har også hjorten meldt sin ankomst og i enkelte jaktområder gis fellingstillatelser også for denne arten. Elgjakta står i en særstilling, både når det gjelder økonomisk betydning og kjøttavkastning, men i antall utgjør småviltjegerne det største antallet. Jakta i nedbørfeltet er godt organisert og i Gausdal kommune er det utarbeidet jaktkart som viser inndeling i kortområder og jaktfelt for storvilt (Gausdal kommune, udatert b).

Fritidsfiske bedrives i stort monn både i Gausa- og Espedalsvatn/Breisjøen-vassdraget. Mange av skogs- og fjellvannene og spesielt den storørretførende delen av Gausa er svært attraktive for sportsfiskere. I Gausa fiskes det mest på strekningen fra Flåkåli bru til samløpet Jøra/Gausa. Fisket foregår ved hjelp av stang med sluk/flue/mark i perioden 20. mai-1. september. Det er foretatt noe tilrettelegging i form av adkomst, stier og fiskeplasser. Moavika ved Follebu er en naturlig stor kulp og spesielt attraktiv som fiskeplass. Gausdal Jeger- og Fiskerforening driver et settefiskanlegg ved Follebu og arbeider mye med fiskekultivering i elva.

Skogs- og fjellvannene har generelt god vannkvalitet og blir mye brukt til fiske av ørret og tildels også røye, sik og abbor. En del av fjellfisket må betraktes som en kombinasjon av rekreasjonsfiske og matauk, siden det foregår intensivt med garn av grunn- og setereiere. Det øvrige fisket er stang- eller oterfiske av både innenbygds- og utenbygdsboende. Ved Veslesetervatnet er det bygget opp en fiskeplass for funksjonshemmede. Årlig selges det ca. 4000 fiskekort i Gausdal kommune, men mange av disse gjelder for andre vassdrag enn Gausa og Espedalsvatn. I Gausdal kommune er det laget en god oversikt over alle fiskevann og -elver der også bruken av vannet og rettighetsforhold beskrives (Hasle 1996), og videre er det laget et kart over fritidsfiskemuligheter i kommune (Gausdal kommune, udatert c).

5.5 Utvalgte delområder og objekter

F31 Gausdal Vestfjell

Stort, sammenhengende naturområde i Gausdal og Sør-Fron kommuner med få inngrep og lite teknisk tilrettelegging for friluftsliv. Svært viktig område for helårs, naturbasert "villmarksfriluftsliv" og for jakt og fiske. Området strekker seg langt utover Gausa og Espedalsvatnet/Breisjøens nedbørsfelt.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Kategorisert som område med store naturforvaltningsinteresser på Gausdal kommunes temakart for naturforvaltning. LNF-område med strengeste holdning til nybygging i kommuneplanene.

F32 Skeiområdet

Område med sterk tilrettelegging for friluftsliv både sommer og vinter, bl.a. med alpinanlegg, preparerte skiløyper, golfbane, ridning og vannaktiviteter. Mange hytter og reiselivsbedrifter.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Området omfatter mange ulike arealkategorier, fra store verneinteresser på grunn av naturkvaliteter til byggeområder for hytter og reiselivsbedrifter.

F33 Gråhø – Ruten – Fagerfjell

Sammenhengende, relativt urørt fjellområde i Gausdal, Sør-Fron og Nord-Fron kommuner med liten teknisk tilrettelegging for friluftsliv utover stier og skiløyper. Stor verdi for naturbasert friluftsliv. Nærhet til turistbedrifter langs Espedalsvatnet.

Vernestatus/arealkategori i KPL

LNF-område med strengeste holdning til nybygging i kommuneplanene.

F34 Skjellbreid – Verskei

Svært viktig område for helårs fritidsbruk i Gausdal og Lillehammer kommune, bl.a. med godt tilrettelagte skiløyper og turstier. Det meste av dette området strekker seg utenfor Gausas nedbørsfelt.

Vernestatus/arealkategori i KPL

LNF-områder med strengeste holdning til nybygging i kommuneplanene.

F35 Kinnkjølen – Rukkjølen

Stort, relativt urørt naturområde (dog med noe militær aktivitet) med store skogsarealer og myrområder. Lett tilgjengelig p.g.a. nærhet til befolkningstette områder. Mye brukt til turgåing sommer og vinter, jakt og bærplukking. Registrert som viktig friluftsområde i natur- og friluftsplen og miljø- og naturressurstatus for Lillehammer (Lillehammer kommune 1991, Aarhus 1997). Nylig er det opparbeidet en kultursti gjennom området med start fra Arlien.

Vernestatus/arealkategori i KPL

LNF-område med strengeste holdning til nybygging i kommuneplanen.

F36 Espedalsvatnet/Breisjøen

Espedalsvatnet/Breisjøen er et viktig område for rekreasjon og turisme. Ved Verksodden og Vassenden i Espedalsvatnet er det fine bademuligheter, og i kommunedelplan for Espedalen er det i nordenden av Breisjøen avsatt område for vannsport og vannaktiviteter (Sør-Fron kommune 1993). Det er kanoutleie ved flere av turistbedriftene langs vannet. Espedalen er sett på som "Kanosportens vugge" i Norge. Innsjøene er mye brukt til fiske. Årlig selges ca. 200 fiskekort, og det har tidligere vært et omfattende fiske etter sik (Hasle 1996). Det er nå planer om å utnytte siken enda bedre.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Se delområde B21.

F37 (a-t) Badeplasser

Det finnes en rekke badeplasser i Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen med ulik grad av sikring og tilrettelegging. Felles for alle er at de er lokalt viktige områder for rekreasjon og friluftsliv og betyr mye for menneskers bruk av og holdning til vassdraget.

Lillehammer kommune. Rett ovenfor brua ved utløpet av Gausa er et område ervervet til friluftsmål, men selve badeaktiviteten foregår i hovedsak nedenfor dette området i kulper mellom brua og utløpet (a). Ved Flåkålibrua (b) er det også en populær badeplass. Denne er imidlertid ikke registrert i kommunale planer eller på annen måte sikret/vernet. Ved Arlien bru (c) er et badeplassområde ervervet til friluftsmål (Lillehammer kommune 1991).

Gausdal kommune. I Follebu er Bruvolden (d) ervervet som viktig friområde med badeplass, og ved Segalstad bru er Fjerdumshølen (e) ved Fjerdum skole ervervet som friområde. Litt lenger opp i Gausa, ved utløpet av Raua, er Langhølen (f) mye brukt. Ved Segalstad bru er dammen ovenfor Holsfossen i Jøra (g) også en fin badeplass. Ved Svingvoll er det badeplass i Kilielva (h) noen hundre meter ovenfor samløpet med Skeiselva. Ellers er Veslesetervatnet (i) et viktig område for vannsport og vannaktiviteter og er gitt vern i henhold til PBL §20-4 pkt. 5. Sør og nord for Veslesetervatnet er det badeplasser i Rausjøen (j) og Lonan (k). I Auggedalen er det bademuligheter i Ånrudhølen (l). Ved Forset i Vestre Gausdal er Flatahølen badeplass (m) i Jøra regulert til friområde. Videre oppover i Jøra er Kråbølshølen (n) mellom Forset og Bødal og Børkhåghølen (o) i Bødal viktige badeplasser som er gitt vern i henhold til PBL §20-4 pkt. 5. I Bødal er det også badeplass i Jøra ved Brattland (p) og i Nedre Svatsum (q) er det bademuligheter rett ovenfor utløpet av Benna. I Espedalsvatnet er det badeplass ved Vassenden (r).

Sør-Fron kommune. Fin badeplass i Espedalsvatnet ved Verksodden (s)

Nord-Fron kommune. I utkast til reguleringsplan for Fagerlisetra (Nord-Fron kommune 2000) er det lagt opp til at et område ved Fagerlivatnet (t) skal legges til rette som badeplass.

Vernestatus/arealkategori i KPL

Mange av badeplassene er gitt vern i form av at de er offentlig sikra friområder, eller har fått spesielt vern (PBL §20-4 pkt. 5) eller er omtalt/avmerket på kommuneplan/kommunedelplan (jf. kommuneplanene). Flere av badeplassene er imidlertid kun avmerket på brosjyrer eller temakart (Gausdal kommune udatert a, Statens kartverk 1997) og én (Flåkålibrua) finnes heller ikke her.

F38 Tettstedsnære tur- og kulturstier langs vassdraget

Både i Follebu, Segalstad bru og Forset er det opparbeidet turstier som tildels går langs og/eller krysser Gausa/Jøra, og som knytter sammen elvenære områder med kultur- og naturlandskapet rundt tettstedene. Det er langt på vei sammenhengende turstier langs vassdragene mellom disse tettstedene. Stinettet passerer mange forn- og kulturminner og det er satt opp mange informasjonstavler (Gausdal kommune udatert a).

F39 Pilgrimsleden/Fåberg Kultursti

Pilgrimsleden krysser nedre del av Gausa i Lillehammer kommune og fortsetter opp mot Fåberg kirke. Deretter går den sammen med Fåberg Kultursti langs Jørstadhøgda. Kulturstien er en 4 km lang vandresti gjennom et 6000 år gammelt kulturlandskap (jf. delområde L22) og ender nede ved Lågen. Pilgrimsleden fortsetter videre nordover langs Lågen (Lillehammer og Øyer kommune 2000)

Tabell 5 Verdivurdering v/Friluftsliv

Nr	Navn delområde	Beskrivelse	Grad.	Hovedkriterier				Støttekriterier	
				H01	H09	H10	H11	S11	S12
F31	Gausdal Vestfjell	Sammenhengende naturområde	**	*	*				*
F32	Skeiområdet	Tur-/turistområde	**			*	*	*	
F33	Gråhø-Ruten-Fagerfjell	Sammenhengende naturområde/ turområde	**	*	*				*
F34	Skjellbreid-Verskei	Tur-/skiområde	*			*			
F35	Kinnkjølen-Rukkjølen	Turområde	*	*				*	
F36	Espedalsvatnet/Breisjøen	Fiske/vannaktivitet/turistområde	*			*		*	
F37	Badeplasser i vassdraget	Badeplass	*				*	*	
F38	Tettstedsnære tur- og kulturstier langs vassdraget	Fotturer	*				*	*	
F39	Pilgrimsleden/Fåberg Kultursti	Fotturer	**			*	*	*	*

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- *** Nasjonalt viktig verdi
- ** Regionalt viktig verdi
- * Lokalt viktig verdi
- Ikke angitt verdi

H 01 Urørthet
H 09 Opplevelse
H 10 Egnethet
H 11 Dagens bruk

S11 Tilgjengelighet
S12 Natur- og kulturkvaliteter

6.0 KULTURMILJØER

6.1 Vassdragsrelaterte kulturmiljøer

Gausavassdraget har gjennom århundrer vært utnyttet av mennesker og mye interessant stoff om vassdragets kulturhistorie finnes i bygdeboka for Gausdal (Engen 1988). I forbindelse med Gausaprojektet i 1992-94, ble det foretatt en registrering av kulturminner langs vassdraget (Gausdal Historielag 1995). Totalt ble 70 kulturminner registrert, bygninger ikke medregnet. Ca. 10 % av disse var fornminner og i hovedsak fangstanlegg, kolgroper og jernvinneanlegg

Utover på 1700-tallet tiltok bruken av vannet i Gausavassdraget til andre formål enn mat og drikke. Stor tilvekst i folketallet gav stort behov for husbygging. Revolusjonerende ny teknikk kom inn da oppgangssaga ble tatt i bruk. I den mest aktive tiden var det mange små sagbruk omkring i bygdene som var drevet av vannkraft. Vannkrafta ble også tatt i bruk for å male korn til matmel. Særlig utover på 1800-tallet ble det bygd mange kvernhus i sidebekkene til hovedvassdraget. Disse var ofte felles for flere gårdsbruk. På 1900-tallet kom de store bygdemøllene i hovedelva. Holsmølla (K43) i Østre Gausdal er et godt restaurert minnesmerke fra denne tiden. I dag er bare en av møllene i vassdraget i fortsatt drift, Follebu Bruk, der det nå er mølle og -kraftforblander, samt eget kraftverk basert på vann fra Gausa.

Rundt 1850 startet en svært interessant industrihistorie langs Gausa ved Follebu (K40). Her ble flere typer industri bygd opp basert på vannkraften fra elva. Et lite industrisamfunn utviklet seg på kort tid, og besto på denne måten fram til omkring 1900. Det knytter seg også mye verdifull industrihistorie til Masovn i Svatsum (K41) som baserte seg på vannkraft fra elva Ongsjoa som renner ut i Jøra.

Fløtingen var en forutsetning for utviklingen av det moderne samfunnet. Store mengder tømmer ble hvert år fløtet på Gausavassdraget for salg til industrivirksomhet lenger unna. Dette skapte et yrende liv i noen få uker om våren. For å skaffe nok vann ble det bygd fløtningsdammer. De mest kjente var Sjøseterdammen i Gausdal Nordfjell og Håkåseterdammen (K45) øverst i Jøra i Sør-Fron. Fløtingen i Gausa opphørte i 1966.

Minner etter ferdsel knytter seg spesielt til de mange bruene som er registrert. I dag krysser over 50 bruer vassdraget, hvorav mange er registrert som kulturminner (jf. K40 og K44) (Gausdal Historielag 1995)

6.2 Verdifulle kulturlandskap

Store deler av Gausavassdraget renner gjennom områder med verdifullt kulturlandskap. F.eks. er områdene nord for Follebu og Rudsbygd (jf. L23) utpekt som ett av de tretten viktigste kulturlandskapsområdene i Oppland. Kulturlandskapet er et dominerende element i selve landskapsbildet, og i denne rapporten har vi valgt å presentere kulturlandskapet som en del av landskapstemaet (Kap. 4). Mange verdifulle kultur- og fornminner inngår som en del av disse kulturlandskapene (Gausdal kommune 1994).

6.3 Andre kulturminner/-miljøer

Et viktig kulturminne/-miljø som ikke er direkte vassdragsrelatert, men har en beliggenhet nær opp til vassdraget, er Verksodden-Gravholmen i Espedalsvatnet (K42). Her er minner fra gruvehistorien i området, en historie som også har påvirket Gausavassdraget (jf. K41).

Det finnes mange gamle og særpregete kirkebygg i Gausas nedbørfeltet. Østre Gausdal steinkirke fra ca. år 1200 har utskåret prekestol med akantusdekor fra 1700-tallet. Nær kirken ligger landets største prestegård, Riddervold, med 34 rom. Follebu kirke er en romansk steinkirke fra 1300-tallet, hvor altertavle og prekestol har rik akantusdekor. Vestre Gausdal kirke er en korskirke fra 1784. Aulstad kirke på Olstad, bygd i 1864, har en gammel altertavle, mens Svatsum kirke fra 1860 er en åtte-kantet tømmerkirke med kirkeklokker fra 1200-1300-tallet.

Ved Aulestad ligger Karoline og Bjørnstjerne Bjørnsons hjem, som de kjøpte i 1874. Bygningen er i dag nasjonaleiendom. Kornhaug i Follebu er en stor bygning i dragestil fra 1892.

6.4 Utvalgte delområder og objekter

K40 Moavika – Bruvolden - Bøsvollen

I dette området finnes minner etter et av de eldste industriområdene i Norge, basert på vannkraft fra Gausa. Her har det vært det veveri og klesproduksjon, sagbruk, spikerfabrikk, teglfabrikk, kraftstasjon, papirfabrikk og mølle (Gausdal Historielag 1995). Industritiltakene som kom igang her på midten av 1800-tallet gjør området interessant også i en nasjonal industrihistorisk sammenheng (Engen 1988). To bruer i dette området, Bøsbrua ved Bøsvollen og Hengebrua mellom Bruvolden og Moavika, er også av kulturhistorisk interesse når det gjelder ferdsel.

K41 Masovn i Svatsum

Et viktig kulturminne når det gjelder industrihistorien. Smelteovn for kobber fra Espedalen ble bygd her i 1660-åra i tilknytning til elva Ongsjoa. Skog til brensel og vann til drivkraft var viktig for plasseringen. Senere utviklet det seg et industriområde her med kvernhus, sagbruk, meieri og badstu og etterhvert også el-verk, høvleri, mølle og butikk (Engen 1988, Gausdal Historielag 1995).

K42 Verksodden - Gravholmen

På Verksodden nord i Espedalsvatnet i Sør-Fron var det midt på 1800-tallet en liten "by" knyttet til gruve drifta i området, og det er fremdeles ruiner etter virksomheten. På Gravholmen like ved var det gravplass for de som døde ved verket (Engen 1988). Reguleringsplanen for Verksodden har som et viktig mål å sikre disse kulturminnene (Sør-Fron kommune 1994).

K43 Holsmølla

Holsmølla ved Holsfossen i Østre Gausdal er et viktig minnesmerke for vassdraget når det gjelder kvernhus/sagbruk. Trolig har det vært kvern på stedet helt siden middelalderen. Mølla som står der i dag ble bygd i 1903 og var i bruk til utpå 1960-tallet. Den er i dag godt restaurert. I området rundt mølla er det mange rester etter tidligere aktiviteter (Engen 1988, Gausdal Historielag 1995).

K44 Holsbrua ved Trisnipp

Som et viktig minnesmerke når det gjelder ferdsel, i tillegg til Bøsbrua og Hengebrua (jf. K40), nevnes også Holsbrua ved Trisnipp nedenfor Holsfossen i Jøra. Den nåværende brua som er en hengebru i stål, ble bygd i 1930 og restaurert i 1994. Tidligere var det her en utleggsbru i tømmer (Gausdal Historielag 1995).

K45 Håkåseterdammen

Som eksempel på kulturminne fra fløtningsperioden nevnes Håkåseterdammen i Jøra ved utløpet fra Håkåsetervatnet i Sør-Fron. Den første dammen ble bygget i 1862. I 1936 ble ny dam bygd. Denne ble revet i 1983 av skogeierlaget, og ny dam ble bygget så lik den opprinnelige som mulig (Gausdal Historielag 1995).

7.0 AKTUELLE TRUSLER

Selv om et vassdrag er varig vernet mot kraftutbygging betyr ikke det at vassdragets verdier ikke lenger er truet. Det er mange eksempler på at slike verna vassdrag har blitt utsatt for en rekke andre inngrep (f. eks veibygging, masseuttak, flomsikringstiltak, m.m.) og dermed i vesentlig grad fått forringet verdier som i utgangspunktet var viktige for vernet. For Gausavassdraget er det dokumentert en rekke inngrep i direkte tilknytning til vassdraget etter at vernet trådte i kraft (Natvig 1991). Nedenfor gis en vurdering av vern og trusler for de utvalgte verdiene i Espedalsvatn/Breisjøen og Gausavassdraget.

Verdiene knyttet til prosesser og former skapt av is og vann har ulik grad av vern. Dritudalen med Helvete (P1-2) anses å være godt beskyttet gjennom privatrettslige avtaler og ved at det ikke er vesentlige, næringsmessige konflikter med denne avtalen. Kvisberglia med sine fine kvartærgeologiske formelementer, dvs. deler av område P2, er imidlertid ikke omfattet av noe spesielt vern, og råstoffutvinning og diverse utbygginger kan være en trussel mot verdier her. Augga med sine fine meandere (P3) har heller ikke noe spesielt vern bortsett fra det generelle byggeforbudet i 100 m sonen. Det er en del flomproblemer langs elva, og det er viktig å vurdere alle ønsker om flomsikringstiltak og masseuttak i forhold til mulige skader på meandersystemet og de aktive prosessene i elva. Kanalisering ses ikke på som en aktuell trussel, fordi vi anser det helt utelukket at det vil bli gitt finansiering og tillatelse til et slikt tiltak. Verdiene i delområdene P4 og P5 (rogenmorener, drumliner og eskere) anser vi som godt beskyttet utfra beliggenheten i viktige naturområder.

Når det gjelder verdier knyttet til biologisk mangfold, har nesten alle de utvalgte områdene innenfor nedbørfeltene et relativt godt vern. Vernet kan være meget strengt gjennom naturvernloven (naturreservater) (B7-B13) eller mindre strengt gjennom privatrettslige avtaler med grunneierne som har vist seg å fungere godt (hvor godt vil først vise seg på lengre sikt) (B14, B16-17). Et visst vern er det også at områdene i kommuneplanene er avsatt som særlig verdifulle naturområder, områder for bruk eller vern av vassdrag, eller LNF-områder med strengeste holdning til nybygging (B6, B18-21). Her vil det imidlertid være viktig at dispensasjonssaker ikke lett går igjennom og dermed uthuler vernet. For eksempel vil det ofte være sterkt press for å få igjennom flom- og erosjonssikringstiltak, og det er liten tvil om at slike tiltak har hatt negativ innvirkning på storørreten i Gausa.

Av utvalgte biologisk mangfold-delområder er det Benndalen (B15) som har svakest vern, med nedre deler som del av et LNF-område der spredt boligbygging kan tillates. Når det gjelder baksiden av Espedalsvatnet (B18) som trekkerte for elg, er dette et diffust område som ikke har noen skarpe grenser, noe som også vanskeliggjør vurdering av trusler. Hytteområdene sørøst for Espedalsvatnet (jf. kommuneplanens arealdel) ligger imidlertid helt opp i trekkveien og er med stor sannsynlighet en forstyrrelse for elgtrekket. Utvidede byggeområder her utgjør helt klart en trussel mot denne verdien.

Når det gjelder verdier knyttet til landskapsbilder er alle utvalgte områdene med ett unntak (utsiktspunktet Trona, L29) dominert av kulturlandskap. Alle områdene er avsatt i kommuneplanene som særlig verdifulle områder. Truslene mot disse landskapene vil være utbygginger og andre inngrep som forringer kvaliteten, og man kan lett tenke seg at det kan dukke opp sterke næringsinteresser som vil presse på for en slik utbygging og ha dispensasjon fra gjeldende bestemmelser. I en slik sammenheng er det viktig å holde fast ved de planer og de verdivurderinger som tidligere er vedtatt, og søke å finne alternative områder og/eller utbyggingsmåter som ivaretar de viktige, opprinnelige verdiene.

Verdier knyttet til friluftsliv er mangeartede og trusselbildet deretter. I store, sammenhengende, villmarkspregede områder (F31, 33, 35) er det viktig å bevare området relativt urørt, og kommuneplanene legger i stor grad opp til dette. I mer tilrettelagte områder (F32, 36) med mange turistanlegg er det viktig å være klar over at også her kan tilretteleggingen og utbyggingen bli for "tung" og dermed utgjøre en trussel mot hele områdets kvaliteter. Planleggingen i slike områder må balansere mellom tilrettelegging for turister, men samtidig bevaring av de verdier som turistene vil oppleve. Badeplasser (F37) er viktige for lokalbefolkningens, særlig barns, bruk av og holdning til vassdraget. Enkelte av badeplassene i vassdragene er godt sikret som friområde eller vernet område i kommuneplanene. Andre badeplasser har ikke noe slikt vern og er dermed lettere utsatt for inngrep både i land- og strandsonen. Alle badeplasser i aktiv bruk burde derfor være avsatt som verneområde i kommuneplanen (etter PBL §20-4 pkt. 5). En generell trussel mot bading og selvsagt også fiske, uavhengig av planstatus, er vannforurensning.

Tettstedsnære tur- og kulturstier (F38-39) er viktige for lokalbefolkningens rekreasjon og nærmiljøfølelse. En trussel mot slike stinett er barrierer/utbygginger som hindrer ferdselen, og det er derfor viktig at stinettet er tegnet inn i de kommunale planer og blir tatt hensyn til slik tilfellet er i Gausdal og Lillehammer.

Kulturminner og -miljøer er som regel svært arealavgrensede objekter, og den største trusselen mot disse er ulike typer inngrep som berører eller ødelegger objektet og nærområdet. Viktigste tiltak er at kulturminnene blir kjent og synlige i de kommunale planene slik at de kan tas hensyn til ved behandling av areal- og inngrepssaker.

8.0 LITTERATUR

- Aarhus, I. 1997. Miljø- og naturressursstatus for Lillehammer. Stiftelsen Lillehammer Miljø. Rapport, 73 s.
- Berg, R.Y. 1983. Bekkekløftfloraen i Gudbrandsdal. Blyttia 41: 5-14.
- Bergersen, O.F. 1971. Kvartærgeologien i Sør-Gudbrandsdalsregionen. Rapport for Regionplanrådet for Sør-Gudbrandsdal. 68 s.
- Bergersen, O.F. 1987. Litt om den geologiske historia i Gausdal, særlig istidshistoria. S. 9-33 i Gausdal Bygdehistorie, bind 1. Gausdal kommune.
- Dervo, B., Taugbøl, T. & Skurdal, J. 1996. Storørret i Norge. Status, trusler og erfaringer med dagens forvaltning. Østlandsforskning, rapport 10/1996.
- Direktoratet for Naturforvaltning 1991. Barskog i Øst-Norge. Utkast til verneplan. DN-rapport 1991-5. 267 s.
- Direktoratet for Naturforvaltning 1996. Viltkartlegging.. DN-Håndbok 11-1996.
- Direktoratet for naturforvaltning 1999 a. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. DN-rapport 1999-3. 162 s.
- Direktoratet for Naturforvaltning 1999 b. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-Håndbok 13-1999.
- Eikenæs, O. & Pettersen, S. 1995. Prosjekt differensiert forvaltning av verna vassdrag. Sluttrapport fra utprøvningsfasen. NVE Publikasjon 04/1995.
- Elgersma, A. 1996. Landskapsregionar i Norge, med underregioninndeling. Målestokk 1: 2 mill. Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging.
- Elgersma, A. & Asheim, V. 1998. Landskapsregioner i Norge - landskapsbeskrivelser. NIJOS-rapport 2/98. 61 s.
- Engen, A., Endring og oppbrot 1830 – 1914. Gausdal Bygdehistorie, bind 4. Gausdal kommune.
- Enger, K.A. 1973. Vestre Gausdal i kvartærtiden og spesielt under isavsmeltingen. Dølaringen Boklag. 89 s.
- Eriksen, H. & Taugbøl, T. 1991). Storauren i Gausa. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernnavdelingen. Rapport 17/1991, 13 s.

Eriksen, H. & Kraabøl, M. 1993. Gausaauren. Statusrapport med forslag til habitatforbedrende tiltak. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 6/93, 35 s. + vedlegg.

Eriksen, H. & Hegge, O. 1994. Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland 1989-1993. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 12/1994.

Faugli, P.E. 1975. Rapport fra fluvialgeomorfologisk befaring i Gausa. Univ. i Oslo, Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer. 18 s.

Fremstad, E. 1985. Flerbruksplan for vassdrag i Gudbrandsdalen. Botaniske undersøkelser. 1. Inventering av flommarkene langs Lågen. Økoforsk rapport 1985: 3.

Fylkesmannen i Oppland 1979. Utkast til verneplan for edellauvskog i Oppland fylke.

Fylkesmannen i Oppland 1981. Utkast til verneplan for myr i Oppland fylke.

Fylkesmannen i Oppland 1982. Utkast til verneplan for våtmarksområder i Oppland fylke.

Gaarder, G. 1990. Ornitologiske undersøkelser ved Skei i Gausdal kommune 1990. Fugler i Oppland. Rapport nr. 5, 1990.

Gaarder, G. 1991. Benndalen, Gausdal kommune. Upublisert notat, 3 s., Gausdal kommune.

Gaarder, G. 1992. Registrering i Dritua, Gausdal kommune. Upubl. notat, Økomod, 4 s.

Garnås, E., Hegge, O., Kristensen, B., Næsje, T., Qvenild, T., Skurdal, J., Veie-Rosvoll, B., Dervo, B., Fjeldseth, Ø. & Taugbøl, T. 1997. Forslag til forvaltningsplan for storørret. Utredning for DN 1997-2.

Gausdal historielag 1995. Kulturminneregistrering langs Gausavassdraget 1993-95. Gausaprojektet, Gausdal kommune.

Gausdal kommune 1994. Kulturlandskapskart for Gausdal. Prioritering av særleg verdifulle kulturlandskapsområde. Upubl. notat av 19.09.1994, 6 s.

Gausdal kommune 1995. Kommuneplanens arealdel 1996-2007. Kommuneplankart. Godkjent av kommunestyret 17.10.95

Gausdal kommune 1996. Temakart for naturforvaltning og kulturlandskap.

Gausdal kommune 1999. Viltområdekart for Gausdal kommune.

Gausdal kommune, udatert a. Turveger og kulturminner i Follebu. Turstikart for Segalstad bru. Brosjyrer utgitt av Gausdal kommune.

Gausdal kommune, udatert b. Jakt-kart for Gausdal kommune. Temakart 1: 75 000.

Gausdal kommune, udatert c. Fritidsfiske i Gausdal kommune. Temakart 1:75 000.

Gausdal kommune/Lillehammer kommune 1994. Vassdragsplan for Gausavassdraget. Del I: Registreringsdel. Del II: Plan- og tiltaksdel. Gausaprojektet 1992-94. Rapport 92 s.

Gausdal, Lillehammer, Øyer, Ringebu og Sør-Fron kommuner 1999. Handlingsplan for storørret. Tilstandsrapport for storørretens gyte- og oppvekstområder i Gudbrandsdalslågen og Gausa med sideelver – med forslag til tiltak for bevaring av storørretstammene. Rapport, 71 s.

Gjerlaug, H.C. 1973. Vegetasjonskartlegging av Lillehammer kommune. Upubl. hovedfagsoppgave i botanikk, Universitetet i Oslo.

Hasle, K. 1996. Registrering av gyte- og oppvekstområder for fisk i Gausdal kommune 1995. Gausdal kommune. Rapport, 163 s.

Haugen, B.R. 1993. Dritudalen i Gausdal. Forslag til forvaltning av et båndlagt naturområde. Rapport 3 fra Mogop, Samarbeidsprosjekt mellom jordbruk, skogbruk og miljøvern i Oppland. Gjøvik Ingeniørskole, avd. Brandbu, 17 s. + kart.

Høitomt, G. & Opheim, J. 1998. Ornitologiske registreringer i 5 våtmarksområder i Nord-Fron kommune våren og sommeren 1998. Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oppland. Notat 16 s.

Kjellberg, G. & Romstad, R. 1991. Undersøkelse av begroingsamfunnet ved fem stasjoner i Gausa, august 1990. NIVA-Rapport O-90175, 16 s.

Kongshaug, G. & Sæthre, E. 1994. Handlingsplan for friluftsliv for Oppland 1994-99. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 7/94. 59 s.

Larsen, H.E. 1983. Botanisk inventering av myr i Sør- og Vest-Oppland sommeren 1983. Fylkesmannen i Oppland, rapport, 37 s.

Lillehammer kommune 1991. Natur- og friluftslivplan, Lillehammer. Lillehammer kommune, Kulturetaten, Avd. for park, idrett og friluftsliv. Rapport 175 s. + vedlegg.

Lillehammer kommune 1999. Kommuneplan for Lillehammer 1999-2010.

Lillehammer og Øyer kommune 2000. Pilgrimsleden gjennom Lillehammer, Fåberg, Øyer og Tretten. Informasjonsfolder.

Miljøverndepartementet, udatert. Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. Publikasjon T-1235.

Moen og Feste, Landskapsarkitekter MNLA 1989. Natur og kulturlandskap, Lillehammer. Planutkast, notat 3. Rapport 88 s. + vedlegg.

Moen, E. & Vistad, O.I. 1992. Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning. DN-rapport 1992-7.

Moen, A., Odland, A. & Lillethun, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon

- Natvig, R.B. 1991. Inngrep i verna vassdrag. Eksempelområde Gausa/Jøravassdraget. Hovedoppgave ved Norges Landbrukshøgskole, Inst. for biologi og naturforvaltning, 34 s.
- Nord-Fron kommune 1997. Kommuneplan for Nord-Fron 1997 – 2009. Arealplanen. Vedtatt av Nord-Fron kommunestyre 26.06.97.
- Nord-Fron kommune 2000. Reguleringsplan for Fagerlisetra. Planvedtekter. Utkast pr. 11.07.2000.
- Norges Offentlige Utredninger 1976. Verneplan for vassdrag. NOU 1976:15. Utredning fra kontaktutvalget for kraftutbygging/naturvern. 150 s.
- Norges vassdrags- og energidirektorat 1996. Foreløpig forslag til differensiert forvaltning av Gausavassdraget. Upublisert notat av 3.12.96, NVE Region Øst.
- Opheim, J. 1984. Fuglefaunaen i Roppaområdet, Gausdal kommune. Fugler i Oppland 5. 32 s.
- Opheim, J. 1989. Fugletaksering på Øya, Lillehammer kommune. NOF avd. Oppland. Fugler i Oppland, rapport 8, 1989.
- Opheim, J. 1998. Truede fuglearter i Oppland. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 2/98, 104 s.
- Oppland Fylkeskommune/Fylkesmannen i Oppland 1994. Opplysninger om friluftsliv. Kart, målestokk 1:250 000.
- Ryen, I.A. 1994. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Oppland. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. 1/94, 24 s. + vedlegg.
- Spikkeland, O.K. 1995. Gausa (002.DDZ). Upublisert rapport om bruker- og verneinteressene i Gausavassdraget. Norges vassdrags- og energidirektorat, 12 s.
- Statens kartverk 1997. Jotunheimens forgård. Turkart 1:100 000.
- Steiniger, E. 1975. Botanisk inventering av Gausa nedslagsfelt. Rapport til kontaktutvalget for vassdragsreguleringer.
- Stordal, S. 1993. Sjøsetermyra og Langmyra. Natur og verneverdier. Upublisert rapport, Gausdal kommune.
- Sylte, J. 1995. Skjøtselsplan for del av Dritudalen. Utgitt av Dritudalen Kulturlandskapslag og Gausdal kommune, 14 s.
- Sørbel, I., Carlson, A.B., Kristiansen, K.J. & Sollid, J.L. 1988. Kwartærgeologisk verneverdige områder i Oppland fylke. DN-rapport nr. 4-1988.
- Sør-Fron kommune 1991. Kommuneplanens arealdel 1991-2001. Vedtatt av kommunestyret 17.12.91.

Sør-Fron kommune 1993. Kommunedelplan for Espedalen. Vedtatt av kommunestyret 29.04.93.

Sør-Fron kommune 1994. Kommuneplan for Sør-Fron kommune 1992-95 (2003).

Sørum, J.R. 1992a. Botanisk undersøkelse av Ulvdalen i Vestre Gausdal i Oppland. Upublisert rapport, Gausdal kommune.

Sørum, J.R. 1992b. En presentasjon av natur og verneverdier i Dritudalen. Upubl. hovedoppgave, Institutt for biologi og naturforvaltning, NLH, 155 s.

Wesenberg, J., Kystvåg, E., Bekken, J. & Østmoe, E. 2000. Biologisk kartlegging Augga. Naturtjenester AS. Rapport 2-2000, 16 s.

Wolden, K. & Neeb, P.R. 1993. Geologi i arealplanlegging og ressursforvaltning, Gausdal kommune, Oppland fylke. NGU-Rapport 93.056.

Østdahl, T. 1993. Forurensningen i Gausa – status, endringer og videre tiltak. Østlandsforskning, rapport 09/93.

9.0 KRITERIER OG VERDISETTING BENYTTET I RAPPORTEN

9.1 Metode

Rapporten omhandler følgende vernegrupper:

Kap. 2.0	PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN.
Kap. 3.0	BIOLOGISK MANGFOLD
Kap. 4.0	LANDSKAP
Kap. 5.0	FRILUFTSLIV
Kap. 6.0	KULTURMINNER og KULTURMILJØER

Kriterier for verdivurdering av de utvalgte delområdene innenfor de enkelte vernegruppene er gjengitt i tabellen neden. Verdivurdering av utvalgte delområder er ikke gjort for kulturminnevern. Registrerte vassdragsnære kulturminner er tatt med i rapporten og utgjør noe av grunnlaget for utvalgte delområder under landskapsbilde / kulturlandskap. Oversikt vises neden. Definisjon av kriteriene finnes i et notat "Dokumenterte verdier i vernede vassdrag -En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon" og som finnes hos blant andre fylkesmannens miljøvernavdeling.

Tabell 6 Oversikt over fagområder vurdert i verneplan I-IV og i VVV-prosjektet, og kriteria benyttet i VVV-prosjektet

<i>Inndeling av verneverdier</i>	<i>Fagområder brukt i VP I-IV, nå inkludert</i>	<i>Hovedkriterier</i>	<i>Støttekriterier</i>
Prosesser og former skapt av is og vann	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Typiskhet H 05 Sjeldenhet, egenverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forskningsverdi S 04 Pedagogisk verdi
Biologisk mangfold	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørthet H 03 Variasjon og mangfold H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 06 Sårbarhet	S 03 Forskningsverdi S 04 Pedagogisk verdi S 05 Biologisk funksjon S 06 Arealstørrelse
Landskap	Friluftstinteresser Geofag	H 03 Variasjon og mangfold H 06 Sårbarhet H 07 Helhet H 08 Inntrykksstyrke	S 07 Urørthet S 08 Sjeldenhet eller særpreg S 09 Typiskhet S 10 Historisk dokument
Friluftsliv	Friluftstinteresser Jaktinteresser Geofag	H 01 Urørthet H 09 Opplevelse H 10 Egnethet H 11 Dagens bruk	S 11 Tilgjengelighet S 12 Natur- og kulturkvaliteter
Kulturmiljøer	Kulturverninteresser	ikke klassifisert	ikke klassifisert

Metode for utpeking og gradering av verdi

Hensikten og hovedmålsettingen med prosjektet er å peke ut de viktigste områdene innenfor de temaene som rapporten omfatter. De kriterier som er listet opp på foregående side brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet. Disse er igjen et utvalg av de kriterier som ble brukt i verneplanarbeidet for å skille ut vassdrag med særlig betydning for natur- og kulturfag eller friluftslivsinteresser.

I tillegg brukes disse kriterier til å foreslå en gradering av delområdets betydning i forhold til nasjonal, regional og lokal målestokk. Ofte vil den gjennom VVV-prosjektets foreslåtte verdien for et delområde/objekt falle ut som noe "høyere" sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV, til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn på delområdets betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet.

De arealer som er pekt ut skal i størst mulig utstrekning være i tilknytting til vassdragsnære arealer langs elv, vann og bekker. I tillegg kommer delområder med tilknytting til breer. Dersom enkelte kvaliteter som ligger utenfor de vassdragsnære arealene var viktige for at vassdraget ble vernet så er også disse delområder/objekter tatt med i oversikten over verdier. Avgrensningen er en foreslått avgrensning ut fra eksisterende kjennskap til hvor verdiene i vassdraget finnes. Hensikten med avgrensning på kart er at disse skal fungere som en pekepinn for hvor de viktigste kjente forekomstene/delområdene finnes i nedbørsfeltet.

Graderingsprinsipper

Her er det blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/tilstede, ifølge definisjon ¹, så vil delområdet også gis en verdi. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antallet støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdets friluftslivs-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.

1. Prosesser og former skapt av vann og is

***** Nasjonalt viktig verdi**

- a) Minimum ett hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, eller
- b) minimum tre hovedkriterier

**** Regionalt viktig verdi**

- a) To hovedkriterier + minimum ett støttekriterium

*** Lokalt viktig verdi**

- a) Minimum ett hovedkriterium

---

¹ Definisjon av kriteriene er gitt i "Dokumenterte verdier i vernede vassdrag -En veileder for tilrettelegging og vurdering av informasjon" som blant andre finnes hos fylkesmannens miljøvernavdeling.

2. Biologisk mangfold

******* *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Ett eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller
- b) Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier

****** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier

***** *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum ett hovedkriterium

3. Landskap

******* *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Minimum ett hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, eller
- b) Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier

****** *Regionalt viktig verdi*

- a) Minimum to hovedkriterier

***** *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium

4. Friluftsliv

******* *Nasjonalt viktig verdi*

- a) Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller
- b) minimum 2 hovedkriterier + minimum et støttekriterium

****** *Regionalt viktig verdi*

- a) To hovedkriterier, eller
- b) minimum to støttekriterier med regional verdi

***** *Lokalt viktig verdi*

- a) Minimum et hovedkriterium, eller
- b) minimum et støttekriterium

5. Kulturmiljøer

I første omgang er det ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering.

10.0 KART

Tillatelsesnummer: LKS82003-O3647

Kart nr. 1 Nedbørfelt og inngrepsfrie områder, Etna og Gausa/Espedalsvatnet

Kart nr. 2

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
P1	Helvete	Nasjonal
P2	Dritudalen-Kvisberglia	Regional
P3	Augga	Regional
P4	Hynna-Ropptjern	Lokal
P5	Hornsjøsetra-Horntjernet	Lokal

Kart nr. 3

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
B6	Nedre deler av Gausa m/tilløpsbekker	Nasjonal
B7	Djupa naturreservat	Nasjonal
B8	Djupåa naturreservat	Nasjonal
B9	Augga naturreservat	Nasjonal
B10	Tjørmmyra naturreservat	Nasjonal
B11	Håkåseter naturreservat	Nasjonal
B12	Kalstad naturreservat	Regional
B13	Hynna naturreservat	Nasjonal
B14	Ulvdalen	Lokal
B15	Benndalen	Lokal
B16	Dritudalen	Regional
B17	Sjøsætermyra/Langmyra/Stormyra	Regional
B18	Baksiden av Espedalsvatnet	Regional
B19	Lommoen	Lokal
B20	Myrer ved Åltjernseter	Lokal
B21	Espedalsvatnet/Breisjøen	Lokal

Kart nr. 4

LANDSKAPSBILDE		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
L22	Jørstadhøgda	Regional
L23	Follebu-Rudsbygd	Regional
L24	Østre Gausdal solside med Lieshøgda	Lokal
L25	Bødal solside	Lokal
L26	Olstad	Lokal
L27	Nedre Svatum solside	Lokal
L28	Dritudalen	Nasjonal
L29	Trona	Lokal
L30	Fagerlisetrin m/Fagerlivatnet	Lokal

Kart nr. 5

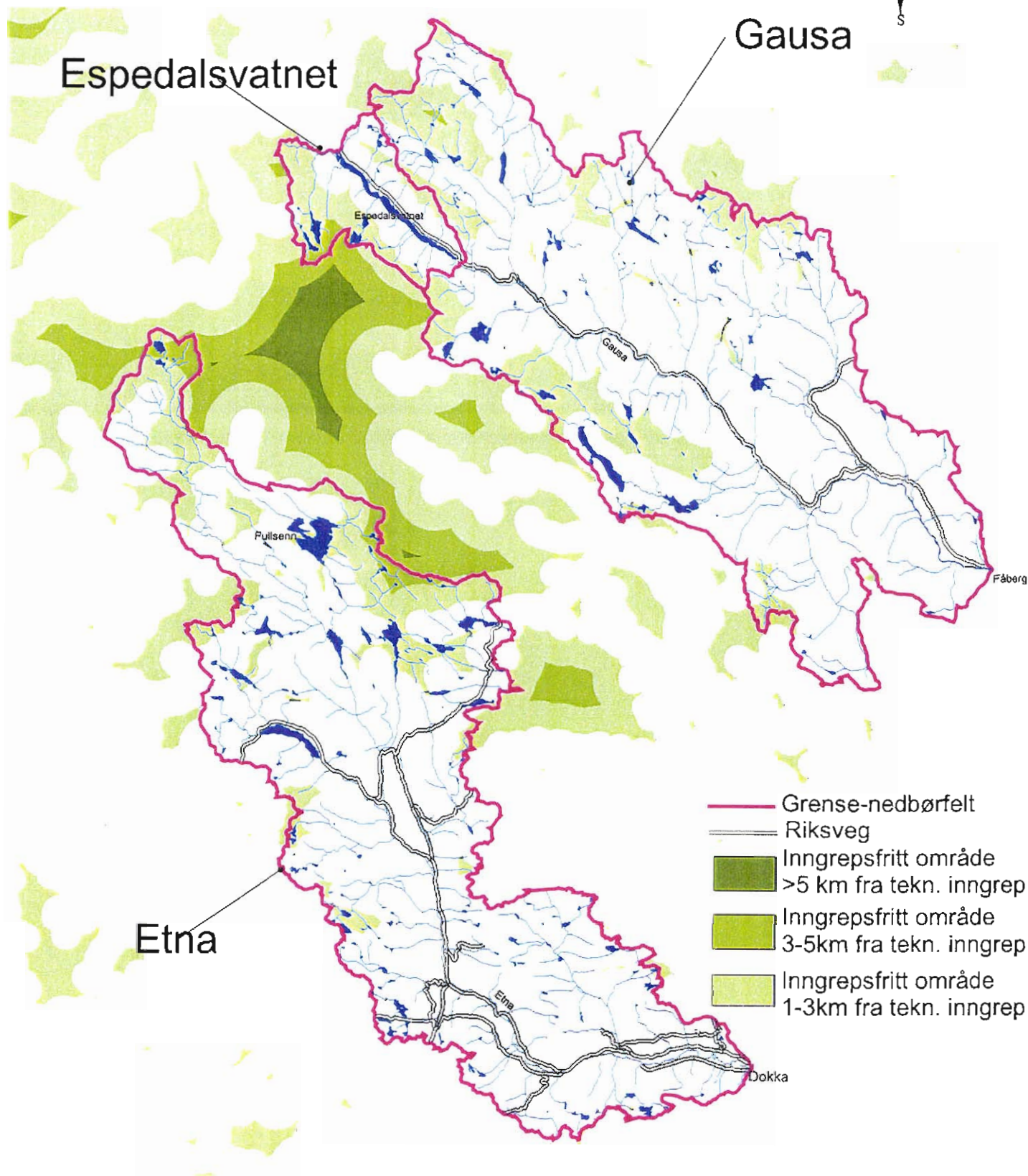
FRILUFTSLIV		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
F31	Gausdal Vestfjell	Regional
F32	Skeiområdet	Regional
F33	Gråhø-Ruten-Fagerfjell	Regional
F34	Skjellbreid-Verskei	Lokal
F35	Kinnkjølen-Rukkjølen	Lokal
F36	Espedalsvatnet/Breisjøen	Lokal
F37	Badeplasser i vassdraget	Lokal
F38	Tettstedsnære tur- og kulturstier langs vassdraget	Lokal
F39	Pilgrimsleden/Fåberg Kultursti	Regional

Kart nr. 6

KULTURMINNER		IKKE
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	VERDIGRADERT
K40	Moavika – Bruvolden - Bøsvollen	–
K41	Masovn i Svatsum	–
K42	Verksodden - Gravholmen	–
K43	Holsmølla	–
K44	Holsbrua ved Trisnipp	–
K45	Hååkåseterdammen	–

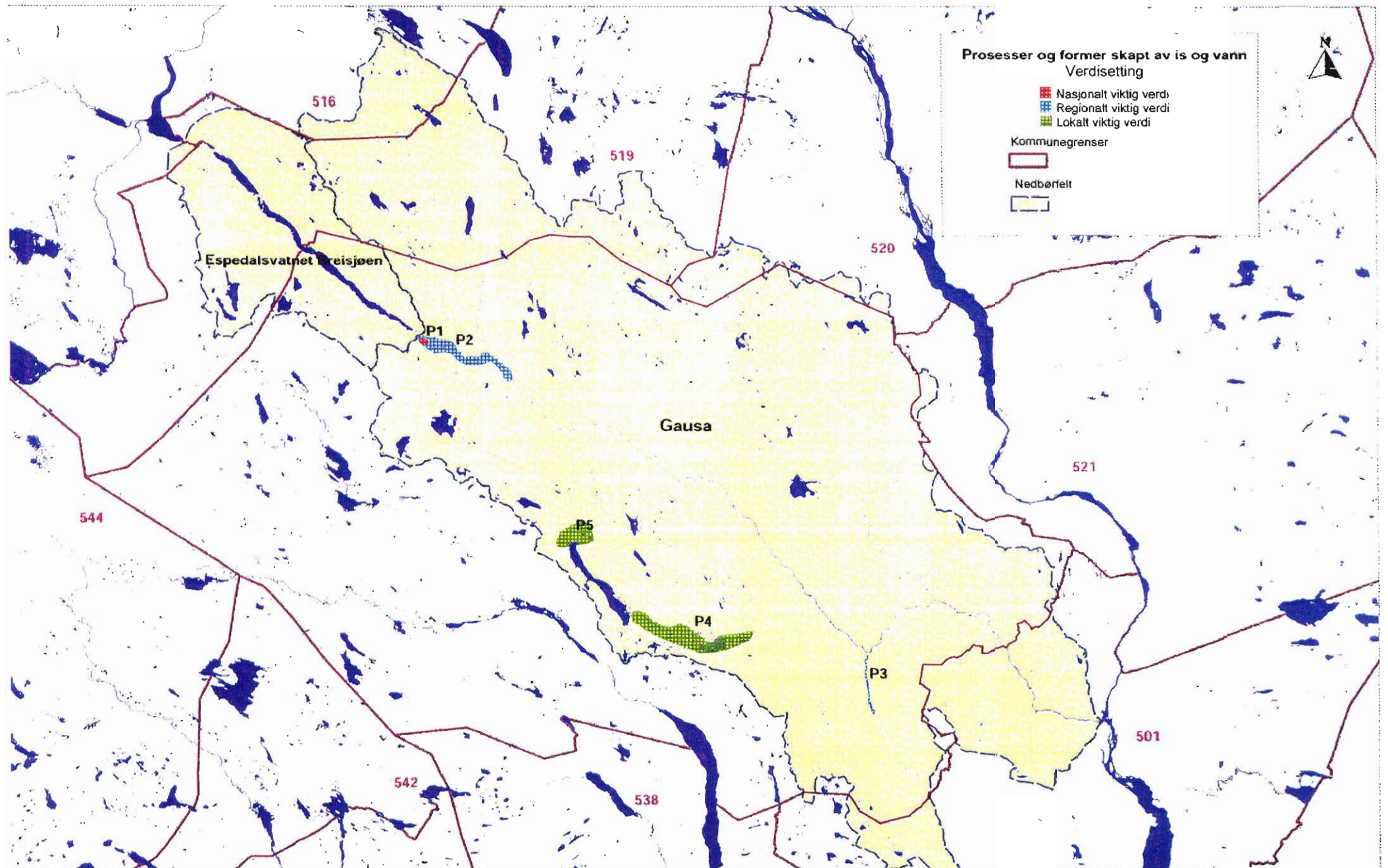

Nedbørfelt og inngrepsfrie naturområder Etna og Gausa/ Espedalsvatnet

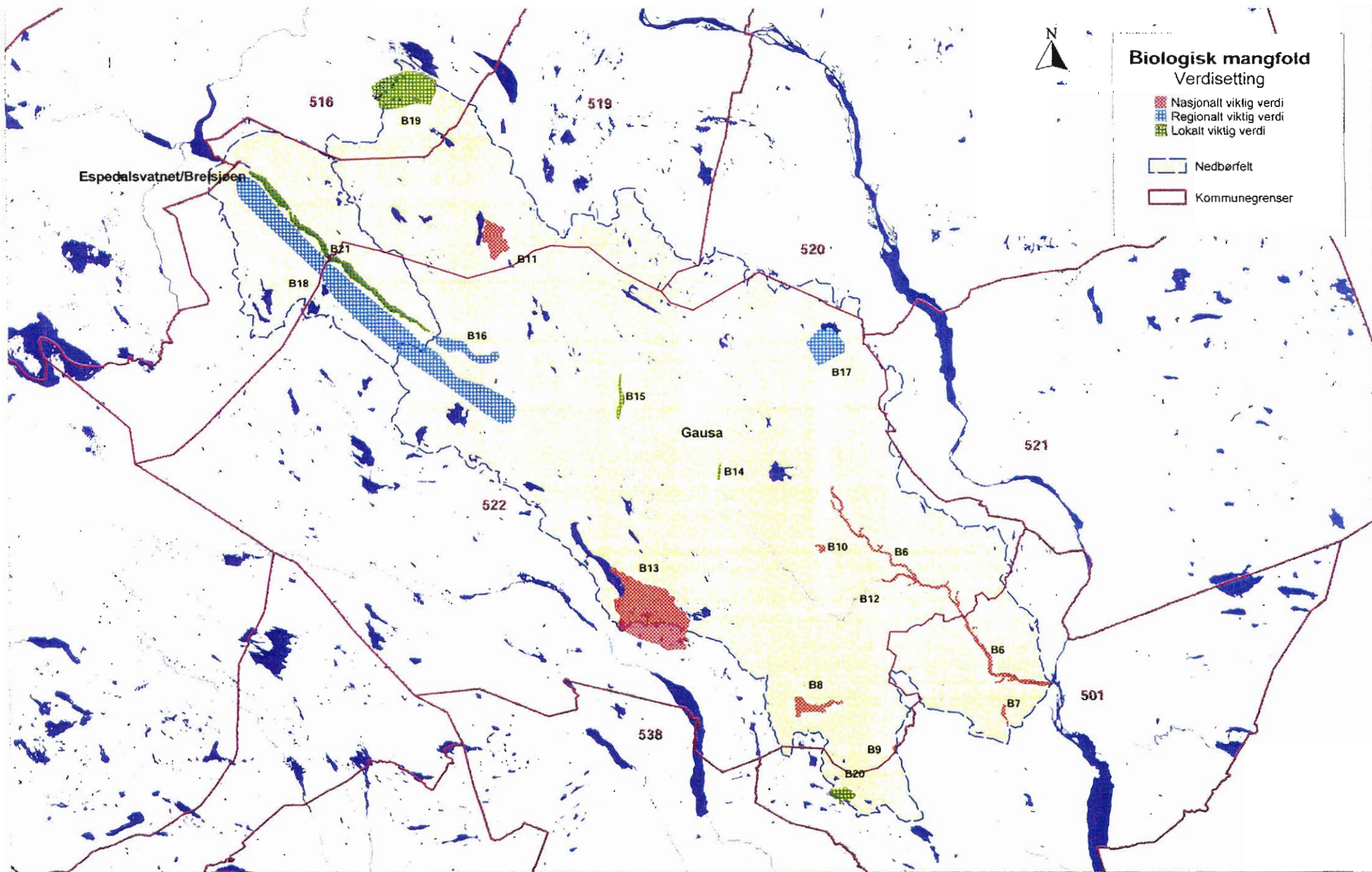

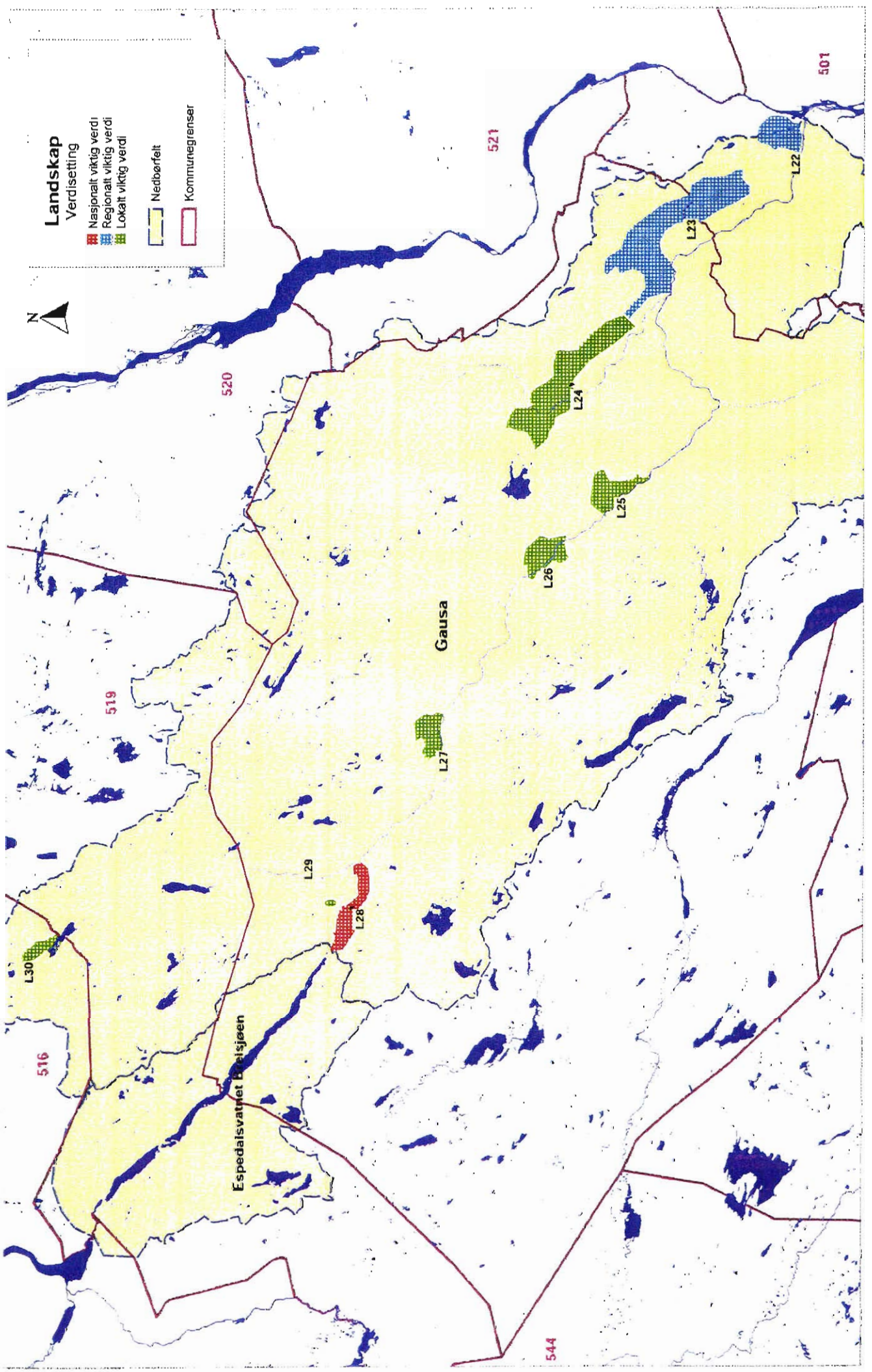

Landskap

Verdisetting

- Nasjonalt viktig verdi
- Regionalt viktig verdi
- Lokalt viktig verdi
- Nedberfelt
- Kommunegrenser

Friluftsliv

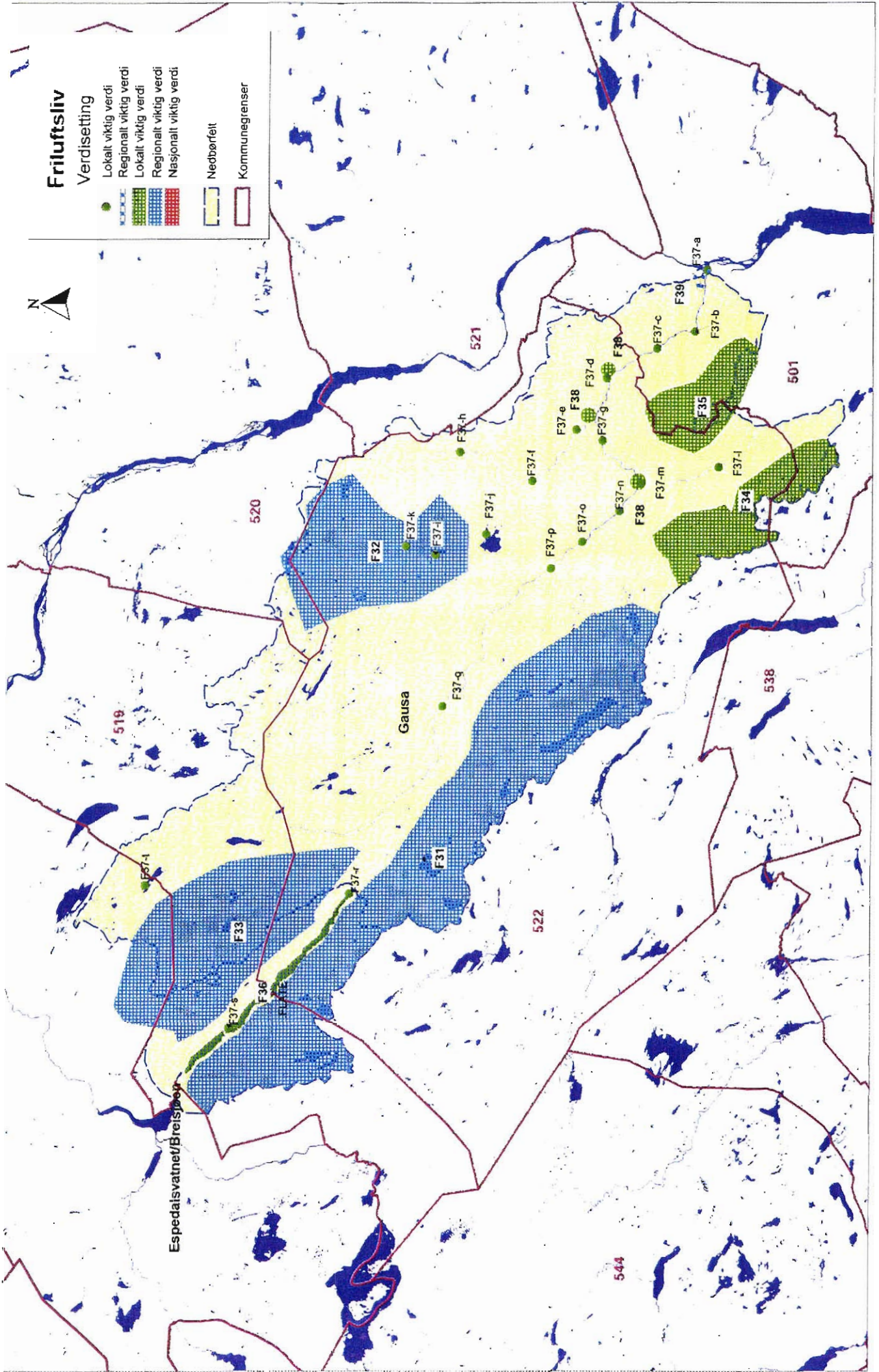
Verdisetting

- Lokalt viktig verdi
- Regionalt viktig verdi
- Lokalt viktig verdi
- Regionalt viktig verdi
- Nasjonalt viktig verdi

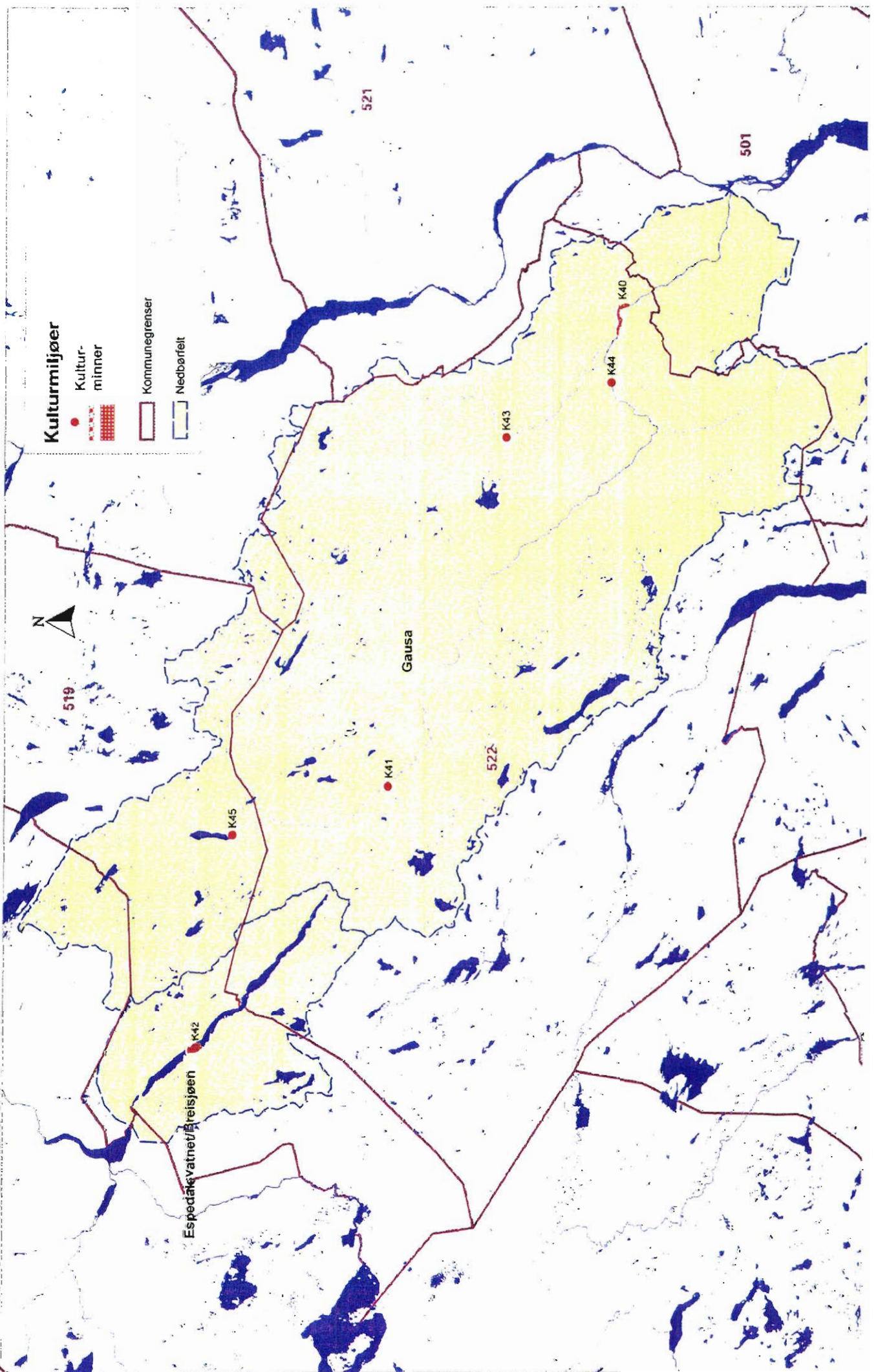
Nedbørfeit

Kommunegrenser

Kulturmiljøer

- Kulturminner
- Kommunegrenser
- Nedbarfelt

Gausa

Espedalsvatnet/Breilsjøen

519

521

501

522

K45

K41

K43

K44

K40

Vedlegg 1   Registreringsskjema

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfylt av: <i>24.11.2000, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	P1 Helvete
Type verneverdi (tema):	Prosesser og former skapt av is og vann
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Enorme jettegryter som ble dannet under isavsmeltingsperioden da Vinstravassdraget drenerte gjennom Vestre Gausdal.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Plassert i prioritetsgruppe 1 av kvartærgeologisk verneverdige områder i Oppland. Området er ikke vernet, men omfattes av en privatrettslig avtale mellom kommunen og grunneierne.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Urørthet</i> – ikke endret av menneskelige inngrep (med unntak av sti ned i grytene). <i>Historisk dokument</i> – dokumenterer en tidligere avrenningshistorie <i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – Nord-Europas største jettegryter
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Del av system</i> – henger sammen med Espedalen ovenfor og Dritudalen nedenfor når det gjelder å vise avrenningshistorien. <i>Pedagogisk verdi</i> – demonstrer på en fortreffelig måte en tidligere avrenningshistorie og hvordan mektige krefter under isavsmeltingen har formet landskapet.
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	NOU 1976, Sørbel m.fl. 1988.
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 535826, nord 6803301 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 0,1 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.2000, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	P2 Dritudalen-Kvisberglia
Type verneverdi (tema):	Prosesser og former skapt av is og vann
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Innehar en nesten komplett samling av kvartærgeologiske avsetninger og formasjoner.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Dritudalen avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser i KPL og med en privatrettslig avtale med grunneierne. Kvisberglia omfattes ikke av noe spesielt vern.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Historisk dokument</i> - dokumenterer en tidligere avrenningshistorie. <i>Variasjon og mangfold</i> – stor variasjon av avsetninger og formasjoner.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Sårbarhet</i> – løsmasseavsetningene, spesielt ved Kvisberglia er sårbare ved at de har en stor utnyttelsesverdi. <i>Del av system</i> - henger sammen med Helvete og Espedalen når det gjelder å vise tidligere avrenningshistorie.
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Bergersen 1987, Wolden & Neeb 1993.
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 537601, nord 6802799 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 3,5 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.2000, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	P3 Augga
Type verneverdi (tema):	Prosesser og former skapt av is og vann
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Elveløp med stor andel av meandersvingene i behold.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Ingen spesiell vurdering av verneverdier er gitt tidligere. Ikke noe spesielt vern av vannstrengen.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Historisk dokument</i> – dokumenterer hvordan elveløpet har utviklet seg i løsmassene på dalsletta. <i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – få elver i regionen har fått beholde sitt meandersystem i tilsvarende grad.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Del av system</i> – viser hvordan en del av et vassdragssystem har utviklet seg under gitte forhold. <i>Pedagogisk verdi</i> – viser aktive prosesser som former elveløpene
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Faugli 1975, Bergersen 1987
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 561439, nord 6783342 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 0,5 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☒ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> <i>Gausa</i>	<i>Kommune(r):</i> <i>Gausdal</i>	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> <i>002/4</i>
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> <i>002.DDZ</i>	<i>Fylke:</i> <i>Oppland</i>	<i>Utfylt av:</i> <i>24.11.2000, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	P4 Hynna-Ropptjern		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	Prosesser og former skapt av is og vann		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Fine forekomster av rogenmorene og drumliner gir landskapet et karakteristisk preg.		
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	Ingen spesiell vurdering av verneverdi. Deler av området faller innenfor Hynna naturreservat, resten ligger i LNF-område (streng kategori).		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Historisk dokument</i> – dokumenterer avsetningsprosesser og isbevegelse under isavsmeltingen.		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Pedagogisk verdi</i> – viser isavsmeltingshistorien og hvordan kvartærgeologiske formasjoner oppstod og ser ut.		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>	Wolden & Neeb 1993		
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 551269, nord 6786429 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	6,1 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av (dato, navn): <i>24.11.2000, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpnummer på objekt/delområde:	P5 Hornsjøsetra-Horntjernet
Type verneverdi (tema):	Prosesser og former skapt av is og vann
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Interessant eskersystem der smeltevannselver har lagt fra seg grus og sand i høye rygger.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Ingen spesiell vurdering av verneverdi tidligere. Området ligger i LNF-område (strengeste kategori).
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Historisk dokument - dokumenterer avsetningsprosesser under isavsmeltingen.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Pedagogisk verdi - viser isavsmeltingshistorien og hvordan kvartærgeologiske formasjoner oppstod og ser ut.
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Wolden & Neeb 1993
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 544509, nord 6792066 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 2,2 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Lillehammer/Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfylt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	B6 Nedre deler av Gausa m/tilløpsbekker
<i>Type verneverdi (tema):</i>	BIOLOGISK MANGFOLD
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Gyte- og oppvekstområde for storørret samt store verdier knyttet til ornitologi og botanikk, bl.a. en spesiell flommarkvegetasjon.
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	De botaniske verneverdiene er fastslått i verneplan for vassdrag og også i senere utredning. Storørreten i Gausa er av nasjonal verneverdi. Arealene avsatt som spesielt verdifulle naturområder i KPL og vannstrengen beskyttet av PBL 20-4, pkt. 5.
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Variasjon og mangfold</i> – området har variert og mangfoldig flora og fuglefauna, samt en sårbar storørretstamme <i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – sjeldne og truede plantearter, vegetasjonstyper og fuglearter. <i>Sårbarhet</i> – Flora og fauna i området er svært sårbare for inngrep
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Forskningsverdi</i> – stor forskningsverdi knyttet spesielt til storørreten. <i>Biologisk funksjon</i> – området er spesielt viktig som gyte- og oppvekstområde for storørreten.
<i>Forslag til gradering:</i>	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
<i>Referansehenvisninger:</i>	NOU 1976, Fremstad 1985, Eriksen & Kraabøl 1993, Gausdal kommune m.fl. 1999.
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 568300, nord 6787500 Sone: 33
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 5,3 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☒ <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Lillehammer	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B7 Djupa naturreservat
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Et lite påvirket barskogs/bekkekløftområde som innehar en av de best bevarte forekomstene av huldrestry i Øst-Norge, i tillegg til andre lavarter.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	I verneplanen for barskog vurdert til å ha svært stor verneverdi, også i nordisk målestokk. Naturreservat.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Urørthet – stor grad av urørthet Sjeldenhet, egenverdi – forekomst av sjeldne og truede plantearter Sårbarhet –sårbart for inngrep
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Forskningsverdi – stor forskningsverdi når det gjelder bekkekløfters arts mangfold og økologi. Pedagogisk verdi – demonstrerer godt hvordan bekkekløfter fungerer som oaser i barskogsregionen i forhold til arts mangfold og levevilkår.
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	NOU 1976, DN 1991
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 571873, nord 6779231 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 0,3 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	B8 Djupåa naturreservat
<i>Type verneverdi (tema):</i>	BIOLOGISK MANGFOLD
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Et lite påvirket barskogs/bekkekløftområde som innehar en stor andel rike vegetasjonstyper og et meget rikt planteliv.
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	I verneplanen for barskog vurdert til å ha svært stor verneverdi, også i nordisk målestokk. Naturreservat.
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	Urørthet – stor grad av urørthet Sjeldenhet, egenverdi – forekomst av sjeldne og truede plantearter Sårbarhet –sårbart for inngrep
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Forskningsverdi</i> – stor forskningsverdi når det gjelder bekkekløfters artsmangfold og økologi. <i>Pedagogisk verdi</i> – demonstrerer godt hvordan bekkekløfter fungerer som oaser i barskogsregionen i forhold til artsmangfold og levevilkår.
<i>Forslag til gradering:</i>	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
<i>Referansehenvisninger:</i>	DN 1991
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 559747, nord 6779553 Sone: 33
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 1,6 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Lillehammer/Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfylt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B9 Augga naturreservat
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Et lite påvirket barskogs/bekkekløftområde med sjeldne og truede plantearter, spesielt en rik forekomst av lavarten huldestry
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	I verneplanen for barskog vurdert til å ha stor verneverdi, også i nordisk målestokk. Naturreservat.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Urørthet – stor grad av urørthet <i>Sjeldenhet, egenverdi – forekomst av sjeldne og truede arter</i> Sårbarhet –sårbart for inngrep
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Forskningsverdi – stor forskningsverdi når det gjelder bekkekløfters artsmangfold og økologi.</i> <i>Pedagogisk verdi – demonstrerer godt hvordan bekkekløfter fungerer som oaser i barskogsregionen i forhold til artsmangfold og levevilkår.</i>
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	DN 1991
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 564915, nord 6777282 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 0,1 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	B10 Tjørnmyra naturreservat		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	BIOLOGISK MANGFOLD		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Ei rik til ekstremrik flatmyr med stort innslag av kravfulle, til dels sjeldne plantearter.		
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	I verneplanen for myrer klassifisert som nasjonal verneverdig område. Naturreservat.		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Urørthet</i> – stor grad av urørthet <i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – mange kravfulle og sjeldne arter <i>Sårbarhet</i> – sårbart for inngrep		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Forskningsverdi</i> – stor forskningsverdi når det gjelder rike/ekstremrike myrers økologi. <i>Pedagogisk verdi</i> – demonstrerer rikmyr med dens store innslag av kravfulle arter.		
<i>Forslag til gradering:</i>	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>	NOU 1976, Fylkesmannen i Oppland 1981.		
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 560331, nord 6789952 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	0,2 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Sør-Fron</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfylt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐	
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B11 Håkåseter naturreservat	
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Et lite påvirket barskogsområde som er typisk for regionen og samtidig har en stor andel rike vegetasjonstyper med stor verdi for forskning og undervisning. Rik forekomst av sjelden orkidé.	
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	I verneplanen for barskog vurdert som et svært verneverdig typeområde som skal representere barskogmosaikken innenfor den naturgeografiske regionen. Naturreservat.	
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<p>Urørthet – stor grad av urørthet.</p> <p>Variasjon og mangfold – stor variasjon i vegetasjon og flora og interessante overganger fra fattig til rik skog.</p> <p>Sjeldenhet, egenverdi – til dels sjeldne overgangstyper av vegetasjon og en rik forekomst av svært sjelden orkidé.</p>	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<p>Forskningsverdi – vegetasjonstyper med stor verdi for forskning.</p> <p>Pedagogisk verdi – stor verdi også for undervisning.</p> <p>Arealstørrelse – et relativt stort område som viser typisk barskogmosaikk for regionen.</p>	
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:	DN 1991	
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 539404, nord 6809976 Sone: 33	
Digitalisering av området er foretatt:	☒	Størrelse på arealet (dersom kjent): 2,7 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	B12 Kalstad naturreservat		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	BIOLOGISK MANGFOLD		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	En spesiell forekomst av frisk/fuktig edelløvskog som har interesse bl. a. i forsknings- og undervisningssammenheng.		
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	I verneplanen for edelløvskog vurdert som meget verneverdig område. Naturreservat.		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – sjeldent plantesamfunn for regionen. <i>Sårbarhet</i> – lite område som er sårbart for inngrep		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Forskningsverdi</i> – vurdert til å ha stor verdi i forskningssammenheng..... <i>Pedagogisk verdi</i> – ....og også i undervisningssammenheng.		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>	Fylkesmannen i Oppland 1979		
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 562406, nord 6786654 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	0,1 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Mesteparten	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B13 Hynna naturreservat
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Et stort og variert våtmarksområde med verneverdige myrpartier i naturlig tilstand og et rikt plante- og dyreliv, spesielt vannfugler.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Gitt høyeste prioritet i verneplanen for våtmarksområder og regnes som verneverdig på nasjonalt og internasjonalt nivå. Vurderes som Ramsarområde. Naturreservat.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Urørthet – stor grad av urørthet. Variasjon og mangfold – stor variasjon i type våtmarksområde. Inneholder en rekke ulike biotoper som tilfredsstillende ulike krav fra planter og dyr. Sjeldenhet, egenverdi – forekomst av sjeldne myrtyper, planter og fugler. Sårbarhet – sårbart for inngrep.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Forskningsverdi – stor verdi for forskning..... Pedagogisk verdi – ...og undervisning Biologisk funksjon – Viktig biologisk funksjon, bl.a. som hekkelokalitet for sårbare fugler. Arealstørrelse – Relativt stort område.
Forslag til gradering:	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Fylkesmannen i Oppland 1982, Opheim 1984
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 549368, nord 6785657 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ ☐ Størrelse på arealet (dersom kjent): 15,2 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis ☐ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B14 Ulvdalen
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	En relativt uberørt, svært frodig bekkekløft med mange næringskrevende og relativt sjeldne arter.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Området er tidligere beskrevet som botanisk svært interessant i verneplanen for vassdrag. Området er ikke vernet, men omfattes av en privatrettslig avtale mellom kommunen og grunneierne.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – forekomst av sjeldne og truede arter.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	NOU 1976, Sørum 1992a
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 553803, nord 6794899 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 0,2 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B15 Benndalen
Type verneverdi (tema):	Biologisk mangfold
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	En bekkekløft som inneholder mange vegetasjonstyper, hvorav flere er svært artsrike og forholdsvis sjeldne i nedbørfeltet som helhet.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Området er tidligere beskrevet som botanisk svært interessant i verneplanen for vassdrag. Området er ikke vernet, men ligger i to kategorier av LNF-områder, hvorav det ene tillater spredt boligbygging.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – forekomst av sjeldne og truede arter.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	NOU 1976, Gaarder 1991
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 547449, nord 6799690 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 0,7 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ <i>Mesteparten</i> <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B16 Dritudalen
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Stort mangfold av plantearter og vegetasjonssamfunn. Topografiske forhold skaper mange miljøer, og dalen har kontakt både med fjell, lavland og gamle slåtte- og beitemarker.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser i KPL. Forvaltes etter en privatrettslig avtale mellom kommunen og grunneiere.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Variasjon og mangfold</i> – stor variasjon og mangfold av plantearter og vegetasjonssamfunn. <i>Sjeldenhet, egenverdi</i> – forekomst av sjeldne og truede arter.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Forskningsverdi</i> – stor verdi for forskning. <i>Pedagogisk verdi</i> – området demonstrerer godt hvordan påvirkningen fra en rekke ulike miljøer har skapt ulike plantesamfunn.
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Sørum 1992b, Gaarder 1992, Haugen 1993, Sylte 1995
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 537601, nord 6802799 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 2,8 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B17 Sjøsaetermyra/Langmyra/Stormyra
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Tre, store velutviklede myrkomplekser som har en relativt stor variasjonsbredde/mangfold i myrvegetasjonen: ombrotrof-fattigmyr-mellommyr-rikmyr. Representative for subalpine myrer i indre Østlandsområdet.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Avsatt som område med spesielle naturforvaltningsinteresser i KPL. Forvaltes etter en privatrettslig avtale mellom kommunen og grunneierne.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Variasjon og mangfold – stor variasjon og mangfold i myrtyper og myrvegetasjon. Sårbarhet – Få eksisterende naturreservater med slik myrvegetasjon.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Stordal 1993
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 560628, nord 6802977 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 4,0 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Espedalsvatn/Breisjøen	<i>Kommune(r):</i> Sør-Fron/Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/7
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DFB6C/B	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	B18 Baksiden av Espedalsvatnet		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	BIOLOGISK MANGFOLD		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Svært viktig trekkroute for elg mellom vinterbeiter i Murudalen og sommerbeiter lenger sør og vest.		
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	LNF-område med stengeste holdning til nybygging.		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	Urørthet – området er lite påvirket av inngrep Sårbarhet – områdets verdi som trekkroute er sårbart i forhold til inngrep.		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	Arealstørrelse – nødvendig, stort område		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>	Gausdal kommune 1999		
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert		☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 530251, nord 6805995 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	32,2 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Nord-Fron	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B19 Lommoen
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Våtmarksområde med mosaikk av små tjern og myrer med heilandskap og blandingsskog innimellom. Stort antall hekkende fugler, derav flere sjeldne og truede.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	LNF-område med stengeste holdning til nybygging.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Sjeldenhet, egenverdi – forekomst av sjeldne og truede fuglearter
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Høitomt & Opheim 1998
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 533624, nord 6819542 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 7,7 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Lillehammer	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfylt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	B20 Myrer ved Åltjernseter		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	BIOLOGISK MANGFOLD		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	En sjelden myrtype i regionen med interessante og regionalt til dels sjeldne vegetasjonstyper og floraelementer.		
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	Avsatt som særlig verdifullt naturområde i KPL.		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	Sjeldenhet, egenverdi – forekomst av sjeldne vegetasjonstyper og planter		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>			
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>	Larsen 1983		
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 561535, nord 6773932 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	1,1 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Espedalsvatn/Breisjøen	Kommune(r): Sør-Fron/Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/7
Vassdragsområder i REGINE: 002.DFB6C/B	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	B21 Espedalsvatnet/Breisjøen
Type verneverdi (tema):	BIOLOGISK MANGFOLD
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Innsjøene har en relativt god ørretbestand som i hovedsak er innsjøgytende samt upåvirket av utsettinger. God, utnyttbar bestand av sik.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	I Gausdal kommune er Espedalsvatn gitt vern etter PBL § 20-4, pkt. 5. I Sør-Fron er vannene avsatt som LNF-område.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Sjeldenhet, egenverdi – ørretbestanden er innsjøgytende og upåvirket av utsettinger
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Hasle 1996
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 530000, nord 6808000 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 6,0 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☒ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Lillehammer	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfylt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	L22 Jørstadhøgda		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	Landskap		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Danner nordre vegg i landskapsrommet som Lillehammer ligger i. Spor etter de eldste bosettingene i distriktet. Rikt sammensatt småskala kulturlandskap.		
<i>Tidligere vurdert verneverdi er karakterisert slik:</i>	Området er gitt første prioritet som spesielt verdifullt kulturlandskap i en natur- og kulturlandskapsanalyse for Lillehammer. Avsatt som særlig verdifullt kulturlandskap i KPL.		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Helhet</i> – gir helhet til landskapet rundt Lillehammer <i>Inntrykksstyrke</i> – mektig inntrykk sett fra sør		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Typiskhet</i> – karaktermessig tilknyttet Gudbrandsdalen i kontrast til de slakere landskap nærmere Lillehammer. <i>Historisk dokument</i> – spor etter bosettinger fra steinalder og vikingtid		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>	Moen & Feste 1989, Lillehammer kommune 1991		
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert		☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 573955, nord 6782353 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	2,7 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Lillehammer/Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	L23 Follebu-Rudsbygd
Type verneverdi (tema):	LANDSKAP
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Helhetlig og mangfoldig landskap med lite skjemmende bebyggelse. Kontinuitet med bosetting og drift fra yngre steinalder og til i dag. Bebyggelse i 4 etasjer oppover dalsiden.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	I nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Oppland er området rangert som ett av 13. Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser i Gausdal. I Lillehammer som del av LNF-område uten angivelse av spesiell verdi.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Helhet</i> – helhetlig kulturlandskap med mange ulike landskapsrom. <i>Inntrykksstyrke</i> – stor inntrykksstyrke, spesielt med bebyggelsen i 4 etasjer der ulike tidsepoker gjenspeiles.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Typiskhet</i> – representativt for Sør-Gudbrandsdalen <i>Historisk dokument</i> – svært rikt på kultur- og forminner. Lang kontinuitet i bosetting og drift.
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Ryen 1994, Gausdal kommune 1994
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 570581, nord 6787261 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 13,5 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	L24 Østre Gausdal solside med Lieshøgda		
Type verneverdi (tema):	LANDSKAP		
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Storslagent, sammenhengende, helhetlig kulturlandskap med store dimensjoner og relativt lite ny bebyggelse. Kontinuitet fra eldre steinalder og fram til i dag.		
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser i KPL.		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Helhet – storslagent, sammenhengende og helhetlig landskap. Godt synlig.		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:			
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
Referansehenvisninger:	Gausdal kommune 1994		
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert		☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 562498, nord 6792314 Sone: 33		
Digitalisering av området er foretatt:	☒	Størrelse på arealet (dersom kjent):	9,8 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis	Innenfor RPR-klasse (dersom definert)	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	L25 Bødal solside
Type verneverdi (tema):	LANDSKAP
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Dalhvelving med sammenhengende, helhetlig kulturlandskap med godt bevarte gardstun. Gammelt beite- og slåtteland med tradisjonell bruk og med plantesamfunn som er avhengige av denne type drift.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser i KPL.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Helhet</i> – helhetlig, sammenhengende landskap i en godt synlig dalutvidelse.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Gausdal kommune 1994
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 557260, nord 6789966 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 2,7 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	L26 Olstad
<i>Type verneverdi (tema):</i>	LANDSKAP
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Området er en utvidelse av den trange V-dalen til en naturlig og iøyenfallende enhet med godt bevart kulturlandskap og med komplette småbruk med lite ombygging.
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser i KPL.
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	Helhet – helhetlig, iøyenfallende dalhvelving
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
<i>Referansehenvisninger:</i>	Gausdal kommune 1994
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 554211, nord 6793470 Sone: 33
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 2,6 km ² <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	L27 Nedre Svatsum solside
Type verneverdi (tema):	LANDSKAP
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Helhetlig jordbrukslandskap som ligger som ei gryte i dalen med til dels svært bratte beitearealer rundt. Spor etter bosetning fra yngre steinalder.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Avsatt som område med spesielle kulturlandskapsinteresser i KPL.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Helhet – helhetlig jordbrukslandskap med bratte beitearealer i særegen dalgryte.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Gausdal kommune 1994
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 545756, nord 6799047 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 2,2 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
<i>Navn/løpnummer på objekt/delområde:</i>	L28 Dritudalen
<i>Type verneverdi (tema):</i>	LANDSKAP
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Trang dal med voldsom topografi, bl.a jettegrytene Helvete, som viser ei spesiell kvartærgeologisk historie. I tillegg et særegent kulturlandskap med gamle beite- og slåtteenger.
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	Jettegrytene Helvete er i verneplanen for vassdrag og kvartærgeologisk verneutredning vurdert til å ha prioritert verneverdi. Området som helhet er avsatt som område med spesielle naturforvaltnings- og kulturlandskapsinteresser i KPL. Forvaltes etter en privatrettslig avtale mellom kommunen og grunneierne.
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Variasjon og mangfold</i> – stor variasjon i topografi og landskap <i>Helhet</i> – hele dalen viser helheten i tidligere avrenningshistorie <i>Inntrykkstyrke</i> – mektig inntrykkstyrke, spesielt jettegrytene Helvete
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Sjeldenhet eller særpreg</i> – sjeldne og særpregete jettegryter <i>Historisk dokument</i> – dokumenterer kvartærgeologisk historie
<i>Forslag til gradering:</i>	☒ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
<i>Referansehenvisninger:</i>	NOU 1976, Sørbel m. fl 1988, Gausdal kommune 1994
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 537601, nord 6802799 Sone: 33
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i> 2,8 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☐	Objekt ☒
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	L29 Trona	
Type verneverdi (tema):	LANDSKAP	
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Utsiktspunkt med flott utsikt over nedbørfeltet, spesielt Vestre Gausdal med Jøra som viktig landskapselement i dalbunnen.	
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Inntrykksstyrke – Utsikten fra Trona gir et mektig inntrykk av nedbørfeltet og vassdraget som del av totallandskapet.	
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi	
Referansehenvisninger:		
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 537759, nord 6803740 Sone: 33	
Digitalisering av området er foretatt:	☒	Størrelse på arealet (dersom kjent):
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Nord-Fron	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfylt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	L30 Fagerlisetrin m/Fagerlivatnet
<i>Type verneverdi (tema):</i>	LANDSKAP
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Seterpåvirket kulturlandskap i nær tilknytning til uregulert innsjø. Aktiv seterdrift, rike kulturminner.
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	Reguleringsplan for området som skal ta vare på kvalitetene. Endelig vedtak i kommunestyret gjenstår (pr. november 2000).
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	Helhet – helhetlig innsjøtilknyttet seterlandskap.
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
<i>Referansehenvisninger:</i>	Nord-Fron kommune 2000
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 535688, nord 6817433 Sone: 33
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis ☐ Størrelse på arealet (dersom kjent): 1,2 km ² ☐ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen	Kommune(r): Sør-Fron/Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4, 002/7
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ og 002.DFB6C/B	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	F31 Gausdal Vestfjell
Type verneverdi (tema):	Friluftsliv
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Stort, sammenhengende naturområde med få inngrep og lite teknisk tilrettelegging for friluftsliv. Viktig for helårs, "villmarks-friluftsliv" og for jakt og fiske.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	LNF-område med strengeste holdning til nybygging i KPL
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Urørthet – lite påvirket av inngrep Opplevelse – rikt på "villmarksopplevelser".
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Natur- og kulturkvaliteter – mangfoldige naturkvaliteter, særlig relatert til urørt natur.
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 537376, nord 6799191 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 195,4 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal/Øyer/Ringebu	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfylt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	F32 Skeiområdet		
Type verneverdi (tema):	FRILUFTSLIV		
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Sterk tilrettelegging for friluftsliv både sommer og vinter. Mange hytter og reislivsbedrifter.		
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Mange ulike arealkategorier innefor området; fra sterke verneinteresser p.g.a. naturkvaliteter til byggeområder.		
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Egnethet – svært godt tilrettelagt og egnet for ulike typer friluftsliv Dagens bruk – svært mye brukt, både av lokale og tilreisende utenfra.		
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Tilgjengelighet – lett tilgjengelig område med gode veier.		
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
Referansehenvisninger:			
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
UTM på midtpunkt:	øst 556982, nord 6802368 Sone: 33		
Digitalisering av området er foretatt:	☒	Størrelse på arealet (dersom kjent):	76,5 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐	Innenfor RPR-klasse (dersom definert)	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen	Kommune(r): Nord-Fron/Sør-Fron/Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4, 002/7
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ og 002.DFB6C/B	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	F33 Gråhø-Ruten-Fagerfjell
Type verneverdi (tema):	FRILUFTSLIV
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Sammenhengende, relativt urørt fjellområde med liten teknisk tilrettelegging for friluftsliv utover stier og skiløyper. Stor verdi for naturbasert friluftsliv. Nærhet til turistbedrifter.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	LNF-område med strengeste holdning til nybygging.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Urørthet – lite påvirket av inngrep Opplevelse – rikt på "villmarksopplevelser".
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Natur- og kulturkvaliteter – mangfoldige naturkvaliteter, særlig relatert til urørt natur.
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	
Status for dokumentasjon:	☐ Dokumentert ☒ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 531901, nord 6811047 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 100,5 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Lillehammer/Gausdal</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	F34 Skjellbreid-Verskei
Type verneverdi (tema):	FRILUFTSLIV
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Fint område for helårs fritidsbruk med godt tilrettelagte skiløyper og turstier.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	LNF-område med strengeste holdning til nybygging.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Egnethet – Svært godt tilrettelagt for ski- og fotturer
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 559441, nord 6778560 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 37,2 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: <i>Gausa</i>	Kommune(r): <i>Gausdal/Lillehammer</i>	Vernet vassdrag, objekt nr: <i>002/4</i>
Vassdragsområder i REGINE: <i>002.DDZ</i>	Fylke: <i>Oppland</i>	Utfyllt av: <i>24.11.00, Trond Taugbøl</i>

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	F35 Kinnkjølen-Rukkjølen
Type verneverdi (tema):	FRILUFTSLIV
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Relativt urørt naturområde med store skogsområder og myrarealer. Lett tilgjengelig og mye brukt til turgåing, jakt og bærplukking.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	LNF-område med strengeste holdning til nybygging.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Urørthet – lite påvirket av inngrep
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Tilgjengelighet – nærhet til befolkningssentra
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Lillehammer kommune 1991
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	øst 566978, nord 6781433 Sone: 33
Digitalisering av området er foretatt:	☒ Størrelse på arealet (dersom kjent): 27,1 km ²
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Espedalsvatn/Breisjøen	<i>Kommune(r):</i> Sør-Fron/Gausdal	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/7
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DFB6C/B	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfyllt av:</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☒ Objekt ☐		
<i>Navn/løpenummer på objekt/delområde:</i>	F36 Espedalsvatnet/Breisjøen		
<i>Type verneverdi (tema):</i>	FRILUFTSLIV		
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Et viktig område for rekreasjon og turisme. Fine muligheter for fiske, bading, kanopadling og andre vannaktiviteter.		
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	I Gausdal kommune er Espedalsvatn gitt vern etter PBL § 20-4, pkt. 5. I Sør-Fron er vannene avsatt som LNF-område.		
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	Egnethet – godt tilrettelagt for diverse vannaktiviteter		
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	Tilgjengelighet – lett tilgjengelig område med gode veier.		
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi		
<i>Referansehenvisninger:</i>			
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 530000, nord 6808000 Sone: 33		
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒	<i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>	6,0 km ²
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐	<i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>	

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa og Espedalsvatn/Breisjøen	Kommune(r): Lillehammer/Gausdal/Sør-Fron/Nord-Fron	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4, 002/7
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ og 002.DFB6C/B	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☒
Navn/løpenummer på objekt/delområde:	F37 Badeplasser i vassdragene
Type verneverdi (tema):	FRILUFTSLIV
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Viktige områder for rekreasjon og friluftsliv og for lokalbefolkningens bruk av og holdning til vassdragene.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	Mange av badeplassene er offentlig sikra områder eller har mer eller mindre vern og oppmerksomhet i kommunale planer. Flere av plassene har ingen forankring i kommunale planer.
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	<i>Dagens bruk</i> – Mange av badeplassene er svært mye brukt og representerer ofte den eneste bademuligheten i nærmiljøet
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	<i>Tilgjengelighet</i> – Lett tilgjengelige fra nærmiljøet
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	
Digitalisering av objektene er foretatt:	☒
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☒
	Størrelse på arealet (dersom kjent):
	Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

Vassdragsnavn: Gausa	Kommune(r): Gausdal	Vernet vassdrag, objekt nr: 002/4
Vassdragsområder i REGINE: 002.DDZ	Fylke: Oppland	Utfyllt av: 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☐
Navn/løpnummer på objekt/delområde:	F38 Tettstedsnære tur- og kulturstier langs vassdraget
Type verneverdi (tema):	FRILUFTSLIV
Beskrivelse av viktige kvaliteter:	Turstier i Follebu, Segalstad og Forset som til dels går langs og/eller krysser Gausa og Jøra og knytter sammen elvenære områder med kultur- og naturlandskapet rundt tettstedene. Langt på vei sammenhengende turstier langs vassdraget mellom tettstedene.
Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:	
Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:	Dagens bruk – mye brukt av lokalbefolkningen og stor betydning for opplevelsen av nærmiljøet.
Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:	Tilgjengelighet – lett tilgjengelig/gangavstand fra tettsteder
Forslag til gradering:	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☐ ** Regionalt viktig verdi ☒ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
Referansehenvisninger:	Gausdal kommune, udatert a
Status for dokumentasjon:	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
UTM på midtpunkt:	
Digitalisering av området er foretatt:	☐ Størrelse på arealet (dersom kjent):
Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan	☐ Delvis Innenfor RPR-klasse (dersom definert)

VVV Registrering og kartfesting av områder og objekter

<i>Vassdragsnavn:</i> Gausa	<i>Kommune(r):</i> Lillehammer	<i>Vernet vassdrag, objekt nr:</i> 002/4
<i>Vassdragsområder i REGINE:</i> 002.DDZ	<i>Fylke:</i> Oppland	<i>Utfylt av (dato, navn):</i> 24.11.00, Trond Taugbøl

Karakteristiske data	Område ☐ Objekt ☒
<i>Navn/løpnummer på objekt/delområde:</i>	F39 Pilgrimsleden/Fåberg Kultursti
<i>Type verneverdi (tema):</i>	FRILUFTSLIV
<i>Beskrivelse av viktige kvaliteter:</i>	Historisk ferdselsåre som i dette området går sammen med Fåberg Kultursti gjennom et 6000 år gammelt kulturlandskap.
<i>Tidligere vurdering av verneverdi/dagens områdestatus:</i>	
<i>Oppfylte hovedkriteria og begrunnelse:</i>	<i>Egnet</i> – godt tilrettelagt for historisk vandring gjennom spennende kulturlandskap <i>Dagens bruk</i> – mye brukt av lokalbefolkningen og også vandrere langveisfra.
<i>Oppfylte støttekriteria og begrunnelse:</i>	<i>Tilgjengelighet</i> – lett tilgjengelig, godt opparbeidet sti. <i>Natur- og kulturkvaliteter</i> – går gjennom et område med fine naturkvaliteter og spesielt mange forn- og kulturminner.
<i>Forslag til gradering:</i>	☐ *** Nasjonalt viktig verdi ☒ ** Regionalt viktig verdi ☐ * Lokalt viktig verdi ☐ + Område/objekt med potensiell verdi
<i>Referansehenvisninger:</i>	Lillehammer og Øyer kommune 2000
<i>Status for dokumentasjon:</i>	☒ Dokumentert ☐ Godt nok dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Status for dokumentasjon ukjent
<i>UTM på midtpunkt:</i>	øst 573805, nord 6781508 Sone: 33
<i>Digitalisering av området er foretatt:</i>	☒ <i>Størrelse på arealet (dersom kjent):</i>
<i>Innenfor definert 100-m. belte i kommunens arealplan</i>	☐ Delvis <i>Innenfor RPR-klasse (dersom definert)</i>

Oversikter over rapporter

"Verdier i Vernede Vassdrag"

- 1998 - 1   Verdier i Norddalselva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
- 1999 - 1   Verdier i Opo m/Låtefoss, Odda kommune i Hordaland
- 1999 - 2   Verdier i Stryne- og Loenvassdraget, Stryn kommune
i Sogn og Fjordane
- 1999 - 3   Verdier i Oldenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
- 2000 - 1   Verdier i Gautefallvassdraget, Drangedal og Nissedal
kommuner i Telemark
- 2000 - 2   Verdier i Unsetåa, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner
- 2000 - 3   Verdier i Hamrabøvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
- 2000 - 4   Verdier i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland
- 2000 - 5   Verneverdier i Nitelva, Nittedal, Skedsmo og Rælingen
kommuner i Akershus fylke
- 2000 - 6   Verdier i Norddalsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
- 2000 - 7   Verdier i Hålandsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
- 2000 - 8   Verdier i Vikedalsvassdraget, Vindafjord kommune i Rogaland
- 2000 - 9   Verdier i Gvetaåi, Nore og Uvdal kommune i Buskerud
- 2000 - 10   Verdier i Skrimfjellområdet, Kongsberg kommune i Buskerud,
Sauherad og Skien kommuner i Telemark
- 2000 - 11   Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal
kommuner i Buskerud
- 2000 - 12   Verdier i Oгна, Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag
- 2000 - 13   Verdier i Rolv, Nore og Uvdal, kommune i Buskerud
- 2000 - 14   Verdier i Sørkjeåi, Rollag kommune i Buskerud
og Tinn kommune i Telemark
- 2000 - 15   Verdier i Vannsjø-Hobølvassdraget,
Moss, Sarpsborg, Spydeberg, Skiptvedt, Råde, Rygge
Våler og Hobøl kommuner i Østfold og Akershus fylker
- 2000 - 16   Verdier i Austbygdåi, Tinn kommune i Telemark

- 2000 - 17 Verdier i Hornsbekken, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 18 Verdier i Skogshornområdet, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 19 Verdier i Grønndøla, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 20 Verdier i Mørkedøla, Gol kommune i Buskerud
- 2000 - 21 Verdier i Fuglevågsvassdraget,
Smøla kommune i Møre og Romsdal
- 2000 - 22 Verdier i Årgårdsvassdraget,
Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag
- 2000 - 23 Verdier i Hjelsteinelva,
Vestnes kommune i Møre og Romsdal
- 2000 - 24 Verdier i Gjela, Aure kommune i Møre og Romsdal
- 2000 - 25 Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 1 Natur- og kulturverdier i Salsvassdraget, Nord-Trøndelag
- 2001 - 2 Verdier i Norrdalsvassdraget, Norrdal kommune,
Møre og Romsdal
- 2001 - 3 Verdier i Søya, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 4 Verdier i Ålvundelva, Sunndal kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 5 Verdier i Solnørelva, Vestnes, Skodje og Ørskog kommuner
i Møre og Romsdal
- 2001 - 6 Verdier i Bygdaelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 7 Verdier i Stigedalselva, Volda kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 8 Verdier i Visa, Nesset kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 9 Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 10 Verdier i Norangselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 11 Verdier i Todalselva, Aure kommune i Møre og Romsdal
- 2001 - 12 Verdier i Bjotveitelvi, Ullensvang og Eidfjord
kommuner i Hordaland
- 2001 - 13 Verdier i Døgro, Ulvik kommune i Hordaland
- 2001 - 14 Verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune i Nordland
- 2001 - 15 Verdier i Snefjordvassdraget, Måsøy kommune i Finnmark
- 2001 - 16 Verdier i Dyrdalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane

- 2001 - 17 Verdier i Undredalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 18 Verdier i Kolarselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 19 Verdier i Flåmsvassdraget, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 20 Verdier i Nisedalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
- 2001 - 21 Verdier i Gaulavassdraget, Melhus kommune i Sør-Trøndelag
- 2001 - 22 Verdier i Gaulavassdraget, Midtre Gauldal kommune
i Sør-Trøndelag
- 2001 - 23 Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder
- 2001 - 24 Verdier i Erdalsvassdraget, Eidfjord og Ullensvang
kommune, Hordaland
- 2001 - 25 Verdier i Hattebergsvassdraget, Æneselvi og
Furebergsvassdraget i Kvinnherad kommune, Hordaland
- 2001 - 26 Verdier i Mandalselva, Kåfjord kommune i Troms
- 2001 - 27 Verdier i Etnavassdraget, Nordre Land, Etnedal, Sør-Aurdal,
Nord-Aurdal og Øystre Slidre kommuner i Oppland
- 2001 - 28 Verdier i Gausa, Espedalsvatn/Breisjøen, Lillehammer,
Gausdal, Øyer, Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron
kommuner i Oppland

Se også:

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonssperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag-og energidirektorat, mars 1995.

Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>

Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Direktoratet for
naturforvaltning

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 994

ISBN 82-7072-504-8

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks, 2626 Lillehammer. Tlf. 761 26 60 00, faks 61 26 61 67

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01